

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ ZĄBKOWIC ŚLĄSKICH

z dnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029”

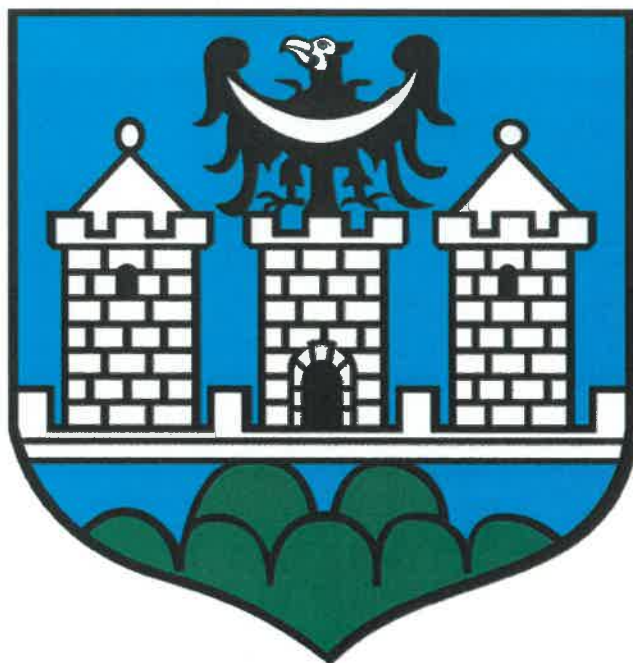
Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559) oraz art. 18 ust. 1 w związku z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U z 2021 r. poz. 1973, 1718 i 2269, M.P. z 2021r. poz. 814 i 960 oraz Dz.U. z 2021r. poz. 2127) Rada Miejska Ząbkowic Śląskich uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Ząbkowic Śląskich.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY
ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029**

**GMINA ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE
POWIAT ZĄBKOWICKI
WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE**

ZAMAWIAJĄCY	GMINA ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING

ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE 2022

Opracowanie:

Westmor Consulting

Urszula Wódkowska

Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek

Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:

Joanna Kaszubska – Konsultant

Ewelina Ziółkowska – Analityk

Spis treści

Wykaz skrótów	4
1. Wstęp	6
2. Efekty realizacji dotychczasowego programu	8
3. Ocena stanu środowiska	12
3.1 Charakterystyka gminy	12
3.1.1 Położenie administracyjne i geograficzne	12
3.1.2 Infrastruktura techniczna	13
3.2 Analiza stanu środowiska przyrodniczego gminy	18
3.2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza	18
3.2.2 Zagrożenia hałasem	32
3.2.3 Pola elektromagnetyczne	37
3.2.4 Gospodarowanie wodami	40
3.2.5 Gospodarka wodno-ściekowa	51
3.2.6 Zasoby geologiczne	55
3.2.7 Gleby	62
3.2.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	64
3.2.9 Zasoby przyrodnicze	67
3.2.10 Zagrożenia poważnymi awariami	82
3.3 Zagadnienia horyzontalne	84
3.3.1 Adaptacja do zmian klimatu	84
3.3.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska	87
3.3.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe	88
3.3.4 Monitoring środowiska	89
4. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie	90
4.1 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska	90
4.2 Instrumenty realizacji programu	121
5. System realizacji programu ochrony środowiska	122
5.1 Zarządzanie ochroną środowiska w gminie	122
5.2 Monitoring programu ochrony środowiska	124
6. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi	132
7. Streszczenie w języku niespecjalistyczny	158
Spis tabel, rysunków i wykresów	162

Wykaz skrótów

As – Arsen
B(a)P - Benzo(a)piren
BZT₅ – Biochemiczne zapotrzebowanie tlenu
CBDG – Centralna Baza Danych Geologicznych
Cd – Kadm
C₆H₆ – Benzen
ChZT- Chemiczne zapotrzebowanie tlenu
CO – Tlenek węgla
CO₂ – Dwutlenek węgla
CO₃ – Trójtlenek węgla
GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GPZ – Główny Punkt Zasilający
GUS – Główny Urząd Statystyczny
GZWP – Główny Zbiornik Wód Podziemnych
IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
JCWP – Jednolite Części Wód Powierzchniowych
JCWpd – Jednolite Części Wód Podziemnych
K – Potas
KPGO – Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
KPOP – Krajowy Program Ochrony Powietrza
KPOŚK – Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
M.P. – Monitor Polski
MEW – Małe Elektrownie Wodne
N – Azot
NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Ni – Nikiel
NO - Tlenek azotu
NO₂ – Dwutlenek azotu
O₂ – Tlen
O₃ – Ozon
OZE – Odnawialne źródła energii
P – Fosfor
Pb – Ołów
PEM – Pole elektromagnetyczne
PIB – Państwowy Instytut Badawczy
PIG – Państwowy Instytut Geologiczny
PM – pył zawieszony
PMŚ – Państwowy Monitoring Środowiska
POŚ – Program Ochrony Środowiska
PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
RDW – Ramowa Dyrektywa Wodna
SO₂ – Dwutlenek siarki
SPA – Strategiczny Plan Adaptacji

SUW – Stacja Uzdatniania Wody

UE – Unia Europejska

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

1. Wstęp

Zgodnie z art. 17 ust. 1. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz. 1973 ze zm.), organ wykonawczy gminy w celu realizacji polityki ochrony środowiska zobligowany jest do sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska.

Projekt gminnego programu ochrony środowiska opiniowany jest przez właściwy zarząd powiatu, a następnie uchwalany przez radę gminy. Z realizacji programu organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata raport, który przedstawia najpierw radzie gminy, a następnie przekazuje do organu wykonawczego powiatu.

Należy również podkreślić, że zgodnie z art. 17 ust. 4 ww. ustawy, organ wykonawczy gminy zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 poz. 2373 ze zm.) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska.

Niniejszy program ochrony środowiska (dalej Program lub POŚ) został sporządzony z uwzględnieniem „Wytucznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” Ministerstwa Środowiska z dnia 2 września 2015 r. Zawiera cele i działania, a także środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów oraz monitoring realizacji programu. Określony harmonogram działań jest niezbędny do poprawy jakości życia mieszkańców i stanu środowiska na terenie powiatu oraz przyczynia się do zapewnienia zrównoważonego rozwoju.

W Programie uwzględniono wymagania następujących przepisów prawnych, w tym dotyczących ochrony środowiska:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r., poz. 1973 ze zm.),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 poz. 2373 ze zm.),
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2021 poz. 1098 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2021 poz. 888 ze zm.),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2021 poz. 779 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadach opakowaniowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1114 ze zm.),

- ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz.U. 2020 poz. 1903),
- ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. 2020 poz. 1680),
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne (Dz.U. 2021 poz. 2233 ze zm.),
- ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz.U. 2021 poz. 76),
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1326 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2021 poz. 741 ze zm.),
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. 2021 poz. 1275 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. 2020 poz. 2028),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2021 r. poz. 1420 ze zm.).

W trakcie prac nad Programem:

- konsultowano się z pracownikami Urzędu Miejskiego w Ząbkowicach Śląskich w zakresie pozyskania informacji niezbędnych do opracowania Programu,
- dokonano oceny relacji pomiędzy zapisami środowiskowych dokumentów strategicznych szczebla centralnego, wojewódzkiego i powiatowego, w celu ustalenia uwarunkowań zewnętrznych dla opracowywanego Programu,
- dokonano analizy aktualnych dokumentów strategicznych Gminy w celu zachowania spójności priorytetów oraz zapewnienia skoordynowanej realizacji działań w nich ujętych,
- określono potrzeby w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy i na ich podstawie sprecyzowano cele i niezbędne działania ekologiczne pozostające w zgodności z celami ujętymi w krajowych, wojewódzkich i powiatowych dokumentach strategicznych oraz innymi obowiązującymi dokumentami strategicznymi Gminy,
- opracowano harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji poszczególnych działań ekologicznych, mając na uwadze pilność zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony środowiska, możliwości finansowe Gminy oraz dostępne źródła finansowania,
- określono sposób wdrażania i zasady monitorowania realizacji Programu.

W niniejszym Programie Ochrony Środowiska uwzględniono następujące, zasadnicze części:

- charakterystykę gminy, uwzględniającą dane demograficzne, gospodarcze oraz stan infrastruktury i środowiska,

- uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne realizacji Programu Ochrony Środowiska na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym,
- analizę jakości środowiska na terenie gminy wraz z planowanymi działaniami ekologicznymi,
- obszary interwencji, kierunki interwencji, cele oraz zadania wraz z harmonogramem ich realizacji,
- propozycje systemu wdrażania i monitorowania Programu.

2. Efekty realizacji dotychczasowego programu

Dotychczas na terenie gminy Ząbkowice Śląskie obowiązywał „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie na lata 2016 – 2020” przyjęty uchwałą nr XXXVIII/228/2016 Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich z dnia 16 grudnia 2016 r. Realizacja zadań w zakresie ochrony środowiska była systematycznie prowadzona zgodnie z możliwościami finansowymi Gminy Ząbkowice Śląskie.

W poniższej tabeli przedstawiono część działań zrealizowanych na terenie gminy Ząbkowice Śląskie w ostatnich latach dotyczących ochrony środowiska. Dane te opracowano na podstawie „Raportów o stanie Gminy Ząbkowice Śląskie” za lata 2018, 2019 i 2020.

Tabela 1. Wykaz zadań zrealizowanych w latach 2018-2020 na terenie gminy Ząpkowice Śląskie z zakresu ochrony środowiska

Zadanie/ Grupa zadań	Czas realizacji zadania	Koszty realizacji zadania	Źródła finansowania zadania
z zakresu rozwoju infrastruktury drogowej			
Przebudowa ulic Piastowskiej i Daszyńskiego łączących drogę krajową nr 8 z drogą wojewódzką nr 385 w Ząpkowicach Śląskich.	2018 r.	Dofinansowanie: 1 184 541,58 zł	Gmina Ząpkowice Śląskie, Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019
Droga dojazdowa w Stolcu	2018 r.	Dofinansowanie: 232 600,00 zł	Gmina Ząpkowice Śląskie, Krajowy Ośrodek Wspierania Rolnictwa
Droga wojewódzka Kluczowa	2018 r.	Dofinansowanie: 1 660 110,15 zł	Gmina Ząpkowice Śląskie, DSDiK
Przebudowa ulic Piastowskiej – etap II łączących drogę krajową nr 8 z drogą wojewódzką nr 385 w Ząpkowicach Śląskich	2019 r.	Dofinansowanie: 535 542,00 zł	Gmina Ząpkowice Śląskie, Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019
Przebudowa ulicy Kusocińskiego	2019 r.	Dofinansowanie: 676 260,00 zł	Gmina Ząpkowice Śląskie, MSWiA Program Usuwania Skutków klęsk żywiołowych
Przebudowa ulicy Parkowej	2019 r.	Dofinansowanie: 445 184,00 zł	Gmina Ząpkowice Śląskie, MSWiA Program Usuwania Skutków klęsk żywiołowych
Przebudowa drogi łączącej miejscowości Bobolice – Sieroszów	2019 r.	Dofinansowanie: 636 065,00 zł	Gmina Ząpkowice Śląskie, MSWiA Program Usuwania Skutków klęsk żywiołowych
Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez przebudowę ulicy I. Daszyńskiego w Ząpkowicach Śląskich	2020 r.	Dofinansowanie: Fundusz Dróg Samorządowych: 1 963 011,67 zł.	Gmina Ząpkowice Śląskie, Fundusz Dróg Samorządowych, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Zadanie/ Grupa zadań	Czas realizacji zadania	Koszty realizacji zadania	Źródła finansowania zadania
Budowa drogi na działce 998/7 w Stolcu	2020 r.	251 000,00 zł	Gmina Ząbkowice Śląskie
w obszarze ochrony, rekultywacji i poprawy jakości gruntów rolnych			
Droga dojazdowa do gruntów rolnych Pawłowice	2018 r.	Dofinansowanie: 58 800,00 zł	Gmina Ząbkowice Śląskie, UMWD – Terenowy Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych
Droga dojazdowa w Sieroszowie	2018 r.	Dofinansowanie: 71 610,00 zł	Gmina Ząbkowice Śląskie, UMWD – Terenowy Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych
Strąkowa – droga dojazdowa do gruntów rolnych	2019 r.	Dofinansowanie: 46 200,00 zł	Gmina Ząbkowice Śląskie, UMWD – Terenowy Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych
Droga dojazdowa w Sieroszowie	2019 r.	Dofinansowanie: 43 470,00 zł	Gmina Ząbkowice Śląskie, UMWD – Terenowy Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych
Ochrona środowiska i ograniczanie niskiej emisji			
Wymiana źródeł ciepła PP1, ul. Krzywa	2018 r.	Dofinansowanie: 100 000,00 zł	Gmina Ząbkowice Śląskie, DFPR
Ograniczanie niskiej emisji na obszarze Gminy Ząbkowice Śląskie – wymiana źródeł ciepła (zlikwidowano 116 pieców)	2018 r.	Pozyczka: 822 248,15 zł	Gmina Ząbkowice Śląskie, WFOŚ
Likwidacja azbestu	2018 r.	Dofinansowanie: 37 873,75 zł	Gmina Ząbkowice Śląskie
Ograniczanie niskiej emisji na obszarze Gminy Ząbkowice Śląskie poprzez zakup niskoemisyjnego taboru autobusowego do obsługi komunikacji podmiejskiej	2019 r. – 2020 r.	Dofinansowanie: 10 624 371,00 zł	Gmina Ząbkowice Śląskie, RPOWD, 3.4 Niska Emisja

WESTMOR CONSULTING

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄPKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Zadanie/ Grupa zadań	Czas realizacji zadania	Koszty realizacji zadania	Źródła finansowania zadania
Ograniczanie niskiej emisji na obszarze Gminy Ząpkowice Śląskie – wymiana źródeł ciepła (zlikwidowano 88 pieców i jedną kotłownię lokalną)	2019 r.	Dofinansowanie: 525 118,00 zł	Gmina Ząpkowice Śląskie, WFOŚiGW
Ograniczanie niskiej emisji na obszarze Gminy Ząpkowice Śląskie – wymiana źródeł ciepła (zlikwidowano 32 piece i jedną kotłownię lokalną)	2020 r.	Dofinansowanie: 185 350,34 zł	Gmina Ząpkowice Śląskie, WFOŚiGW
Gospodarka wodno-ściekowa			
Rozwiązanie problemów gospodarki wodno-ściekowej poprzez wsparcie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków (7 oczyszczalni ścieków)	2019 r.	Dofinansowanie: 34 728,10,00 zł	Gmina Ząpkowice Śląskie
Rozwiązanie problemów gospodarki wodno-ściekowej poprzez wsparcie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków (10 oczyszczalni ścieków)	2020 r.	Dofinansowanie: 50 000,00 zł	Gmina Ząpkowice Śląskie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w „Raportach o stanie Gminy Ząpkowice Śląskie” za lata 2018, 2019 i 2020.

3. Ocena stanu środowiska

3.1 Charakterystyka gminy

3.1.1 Położenie administracyjne i geograficzne

Gmina miejsko – wiejska Ząbkowice Śląskie zlokalizowana jest w powiecie ząbkowickim, na południu województwa dolnośląskiego. Wg danych GUS stan na koniec 2020 r., gminę Ząbkowice Śląskie zamieszkiwało 21 405 osób. 52,27% lokalnej populacji stanowiły kobiety (11 189 kobiet) oraz pozostałe 47,73% stanowili mężczyźni (10 216 mężczyzn).

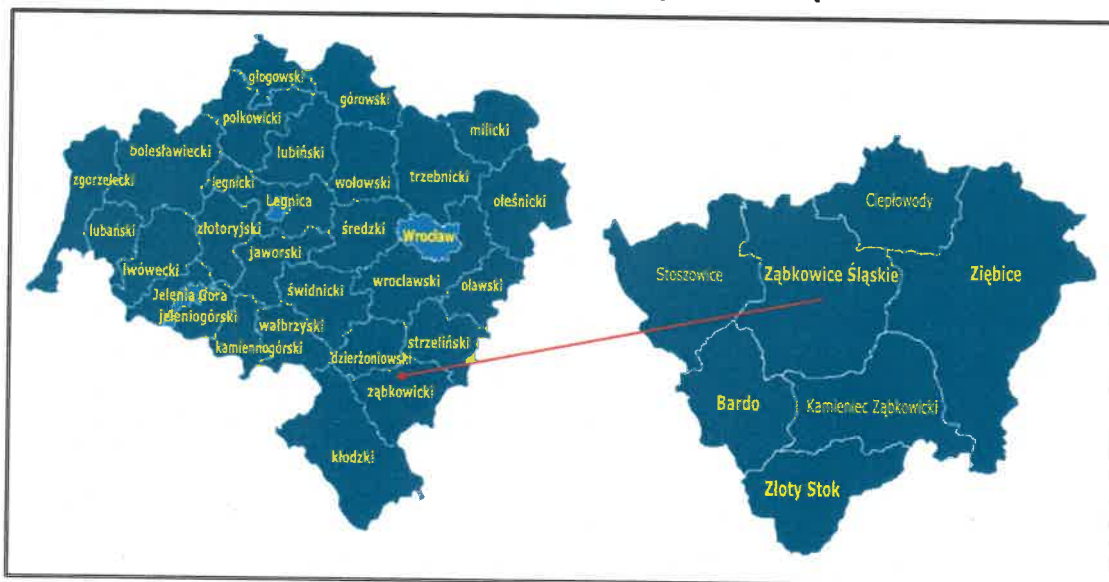
Obszar gminy Ząbkowice Śląskie graniczy:

- od północy z gminami: Piława Górna, Niemcza, Ciepłowody,
- od zachodu z gminą Stoszewice,
- od wschodu z gminami: Ziębice, Kamieniec Ząbkowicki,
- od południa z gminą Bardo.

W skład sieci osadniczej gminy wchodzi następujące jednostki:

- miasto: Ząbkowice Śląskie,
- wsie: Bobolice (wraz z przysiółkiem Kolonia Bobolice), Braszowice, Brodziszów, Grochowiska, Jaworek, Kluczowa, Koziniec, Olbrachcie, Pawłowice, Sieroszów, Stolec, Strąkowa, Sulistawice, Szklary (wraz z przysiółkami: Rakowice, Siodłowice), Tarnów, Zwrócona.

Rysunek 1. Położenie gminy Ząbkowice Śląskie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://gminy.pl/>

Gmina Ząbkowice Śląskie posiada atrakcyjną lokalizację pod względem dostępności komunikacyjnej i odległości od dużych ośrodków miejskich (Wrocławia 67 km, Wałbrzycha – 69 km, Kudowy Słone – 57 km, gdzie znajduje się przejście graniczne z Republiką Czeską).

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy można wyodrębnić:

- obszary o wiodącej funkcji rolniczej –przestrzennie dominujące w gminie i obejmujące około 80% jej powierzchni,
- obszary o funkcji przemysłowej – obejmujące głównie północno – wschodnią część miasta oraz fragmenty zachodniej i wschodniej jego części, oraz obszary eksploatacji surowców mineralnych położone w północnej i w południowozachodniej części gminy,
- obszary o funkcji przetwórstwa rolnego – związane głównie z w/w obszarami o funkcji przemysłowej,
- obszary osadnicze o głównej funkcji mieszkaniowo-usługowej obejmujące miasto,
- obszary osadnicze o wiodącej funkcji mieszkaniowej i zagrodowej obejmujące¹.

Według podziału fizycznogeograficznego Polski, obszar gminy Ząbkowice Śląskie położony jest na Przedgórzu Sudeckim pomiędzy górami Sowimi i Bardzkimi.

Tabela 2. Położenie Gminy Ząbkowice Śląskie wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski

Gmina Ząbkowice Śląskie	
Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa
Prowincja	Masyw Czeski
Podprowincja	Sudety z Przedgórzem Sudeckim
Makroregion	Przedgórze Sudeckie
Mezoregion	Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie
	Obniżenie Otmuchowskie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://geologia.pgi.gov.pl>

3.1.2 Infrastruktura techniczna

Układ drogowy na terenie Gminy Ząbkowice Śląskie tworzą: droga krajowa nr 8 (biegnąca od granicy z Litwą i dalej w kierunku Warszawy – Piotrkowa Trybunalskiego – Wrocławia – Kudowy – Zdrój, a następnie na południe Europy), jest to jednocześnie trasa międzynarodowa o numerze E67 oraz drogi wojewódzkie nr 382 i nr 385, drogi powiatowe i gminne.

Droga krajowa nr 8 przebiega obwodnicowo, jednak nie omijając całego miasta, a jedynie rozdzielając je na dwie części.

Na poniższym rysunku przedstawiono sieć dróg na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie.

¹ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Ząbkowice Śląskie. Uchwała nr VI/19/2010 Rady Miejskiej w Ząbkowicach Śląskich z dnia 02 czerwca 2010 r.

Rysunek 2. Sieć dróg na terenie gminy Ząbkowice Śląskie

Źródło: <https://www.google.com/maps>

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich, na terenie gminy drogi posiadają następujące nawierzchnie:

1. Drogi gminne:
 - a. Drogi lokalne: asfaltobeton, kostka betonowa, kostka kamienna, bruk, tłuczeń,
 - b. Drogi dojazdowe: asfaltobeton, kostka betonowa, kostka kamienna, bruk, beton, tłuczeń,
2. Drogi powiatowa nr 3174D: asfaltobeton,
3. Droga wojewódzka nr 382 i 385: asfaltowa,
4. Droga krajowa nr 8 i E67: asfaltowa.

Większość dróg na terenie gminy posiada nawierzchnię utwardzoną. Część dróg, która jest w dobrym stanie technicznym, stwarza warunki do przejazdów zarówno pasażerskich, jak i towarowych. Dobry stan techniczny wpływa również na zmniejszenie się wydzielania spalin oraz kurzów i pyłów do atmosfery. Dlatego istotne jest utrzymanie dróg w dobrym stanie i poddawanie ich regularnym remontom.

Na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie zlokalizowane są obiekty inżynierijne (mosty) w ciągach następujących dróg gminnych:

- droga Jaworek-Bobolice,
- ul. Ziębicka,
- ul. Łakowa,
- ul. Ogrodowa,
- ul. Kłodzka.

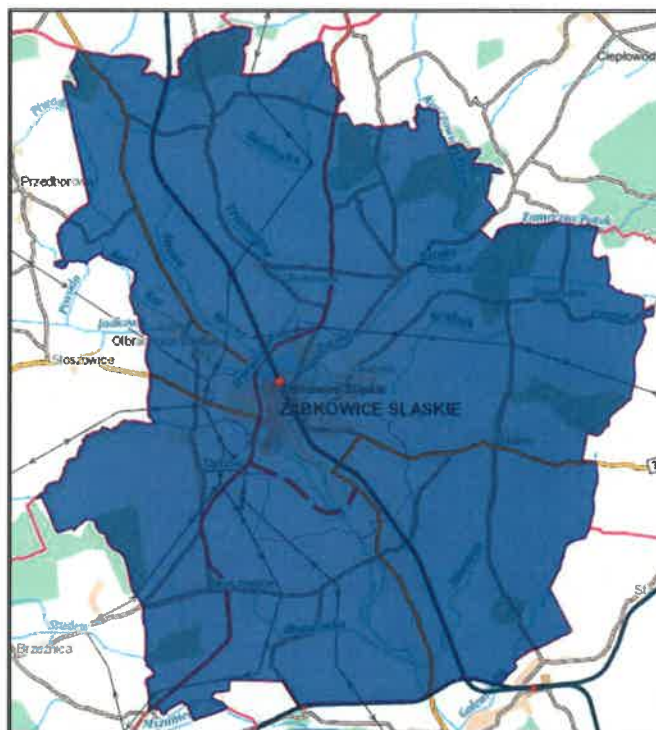
TRANSPORT KOLEJOWY

Przez obszar gminy przebiega jedna czynna linia kolejowa nr 137, relacji Legnica - Ząbkowice Śląskie- Kamieniec Ząbkowicki. Istnieją również następujące nieczynne linie kolejowe:

- nr 318: tzw. turystyczna relacji Dzierżoniów - Bielawa - Srebrna Góra – Ząbkowice Śląskie,
- nr 320: relacji Ząbkowice Śląskie – Ciepłowody – Kondratowice.

Na poniższym rysunku przedstawiano przebieg linii kolejowej w obszarze gminy Ząbkowice Śląskie.

Rysunek 3. Linia kolejowa na terenie gminy Ząbkowice Śląskie

Legenda

- linia kolejowa
- stacje i przystanki kolejowe

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

TRANSPORT LOTNICZY

Na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie znajduje się lądowisko Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w Ząbkowicach Śląskich. Najbliższym portem lotniczym jest znajdujący się w odległości około 70 km Międzynarodowy Port Lotniczy we Wrocławiu.

ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

Na terenie gminy Ząbkowice Śląskie funkcjonuje sieć ciepłownicza, której operatorem jest Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Ząbkowicach Śląskich. Ciepłownia obsługuje budynki i obiekty przemysłowe oraz usługowo-administracyjne w rejonie Osiedla Słonecznego, Osiedla XX-lecia oraz obiektów zlokalizowanych w obrębie ulicy Wrocławskiej, Głowackiego, Waryńskiego do ul. Przemysłowej. System ciepłowniczy wyposażony jest w dwa kotły opalane miałem węgla kamiennego. Do 2019 roku ciepłownia pracowała w sezonie grzewczym wyłącznie na potrzeby centralnego ogrzewania, a od roku 2020 roku pracuje cały rok na potrzeby centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej².

Pozostałe budynki mieszkalne i użyteczności publicznej niepodłączone do miejskiej sieci ciepłowniczej ogrzewane są z indywidualnych kotłowni zasilanych węglem kamiennym, gazem ziemnym oraz paliwami stałymi. Natomiast podmioty gospodarcze na terenie gminy, które nie są podłączone do sieci ciepłowniczej posiadają zazwyczaj własne kotłownie opalane głównie węglem kamiennym, gazem ziemnym i energią, olejem opałowym elektryczną.³

ZAOPATRZENIE W GAZ ZIEMNY

Na terenie gminy miejsko-wiejskiej Ząbkowice Śląskie występuje sieć gazowa wysokiego ciśnienia, podwyższonego średniego ciśnienia, średniego i niskiego ciśnienia.

Przez obszar ten przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia PN 6,3 Mpa, DN350/300, relacji Ołtaszyn – Ząbkowice Śląskie – Kudowa oraz podwyższonego ciśnienia PN 1,6Mpa, DN250 relacji Dzierżoniów – Brodziszów – Zwrócona – Bardo. Na północ od Ząbkowic Śląskich w miejscowości Zwrócona zlokalizowana jest stacja redukcyjno-pomiarowa I⁰ „Zwrócona”. Natomiast w sąsiedztwie północnej części wsi Brodziszów zlokalizowana jest stacja redukcyjno-pomiarowa I⁰ „Brodziszów”⁴.

² Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Ząbkowice Śląskie, kwiecień 2021.

³ Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Ząbkowice Śląskie, kwiecień 2021.

⁴ Opracowano na podstawie danych zawartych w Zmianie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Ząbkowice Śląskie. Uchwała nr VI/19/2010 Rady Miejskiej w Ząbkowicach Śląskich z dnia 02 czerwca 2010 r.

Zgodnie z danymi GUS, w 2020 roku długość czynnej sieci gazowej na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie wynosiła 91 376 m. Czynnych przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych na tym terenie było w tym samym roku 2 009 sztuk. W 2020 roku z sieci gazowej korzystało 70,8% mieszkańców gminy. Szczegółowe dane statystyczne dotyczące sieci gazowej przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 3. Wyposażenie gminy Ząbkowice Śląskie w sieć gazową w latach 2016-2020

Wyszczególnienie		Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020
długość czynnej sieci ogółem		m	88 144	89 148	90 442	90 924	91 376
w tym:	długość czynnej sieci przesyłowej	m	36 418	36 402	36 402	36 402	36 403
	długość czynnej sieci rozdzielczej	m	51 726	52 746	54 040	54 522	54 973
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)		szt.	1 877	1 920	1 971	1 993	2 009
odbiorcy gazu		gosp.	5 782	5 805	5 868	5 897	6 097
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem		gosp.	496	552	604	776	2 553
zużycie gazu w MWh ogółem		MWh	28 755,9	33 173,5	30 895,7	32 239,8	33 799,4
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w MWh		MWh	10 572,0	13 036,9	11 764,3	7 863,0	12 431,8
ludność korzystająca z sieci gazowej		osoba	15 261	15 077	15 113	14 932	15 161
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności		%	68,8	68,4	69,1	68,9	70,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/>

ZAOPATRZENIE W ENERGIE ELEKTRYCZNA

Gmina jest w całości zelektryfikowana. Przez jej teren przebiegają sieci 220 kV, 110 kV, 15 kV oraz 0,4 kV.

W granicach administracyjnych gminy zlokalizowane są fragmenty następujących przesyłowych linii elektroenergetycznych: linia 220 kV relacji Świebodzice - Ząbkowice Śląskie oraz linia 220 kV relacji Ząbkowice Śląskie – Groszowice.

Linie te jako element sieci przesyłowej krajowego systemu elektroenergetycznego umożliwiają przesył mocy do elektroenergetycznych stacji o napięciu NN/WN 220/110 kV. Z kolei ze stacji tych energia elektryczna dosyłana jest, poprzez sieć dystrybucyjną (obiekty o napięciu 110 kV i niższym), między innymi do odbiorców znajdujących się na terenie gminy Ząbkowice Śląskie. Zaopatrzenie w energię elektryczną odbiorców zlokalizowanych na tym obszarze Ząbkowice Śląskie odbywa się za pośrednictwem stacji 220/110/20kV R-Ząbkowice. Sieć średniego

i niskiego napięcia ma charakter napowietrzno-kablowy, z przewagą sieci napowietrznej. Stan techniczny tej sieci oceniany jest jako dobry. Na terenie gminy znajdują się stacje transformatorowe wewnętrzne, stacje słupowe i stacje kontenerowe.⁵

3.2 Analiza stanu środowiska przyrodniczego gminy

Zgodnie z „Wytocznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” z 2 września 2015 roku, sporządzonymi przez Ministerstwo Środowiska, Rozdział 4, str. 6: „Należy dokonać oceny stanu środowiska na terenie danej JST z uwzględnieniem dziesięciu obszarów przyszłej interwencji: (1) ochrona klimatu i jakości powietrza, (2) zagrożenia hałasem, (3) pola elektromagnetyczne, (4) gospodarowanie wodami, (5) gospodarka wodno-ściekowa, (6) zasoby geologiczne, (7) gleby, (8) gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, (9) zasoby przyrodnicze, (10) zagrożenia poważnymi awariami”.

W związku z powyższym poniżej przeprowadzono analizę stanu środowiska naturalnego na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie z uwzględnieniem dziesięciu obszarów przyszłej interwencji przytoczonych w ww. Wytocznych.

3.2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

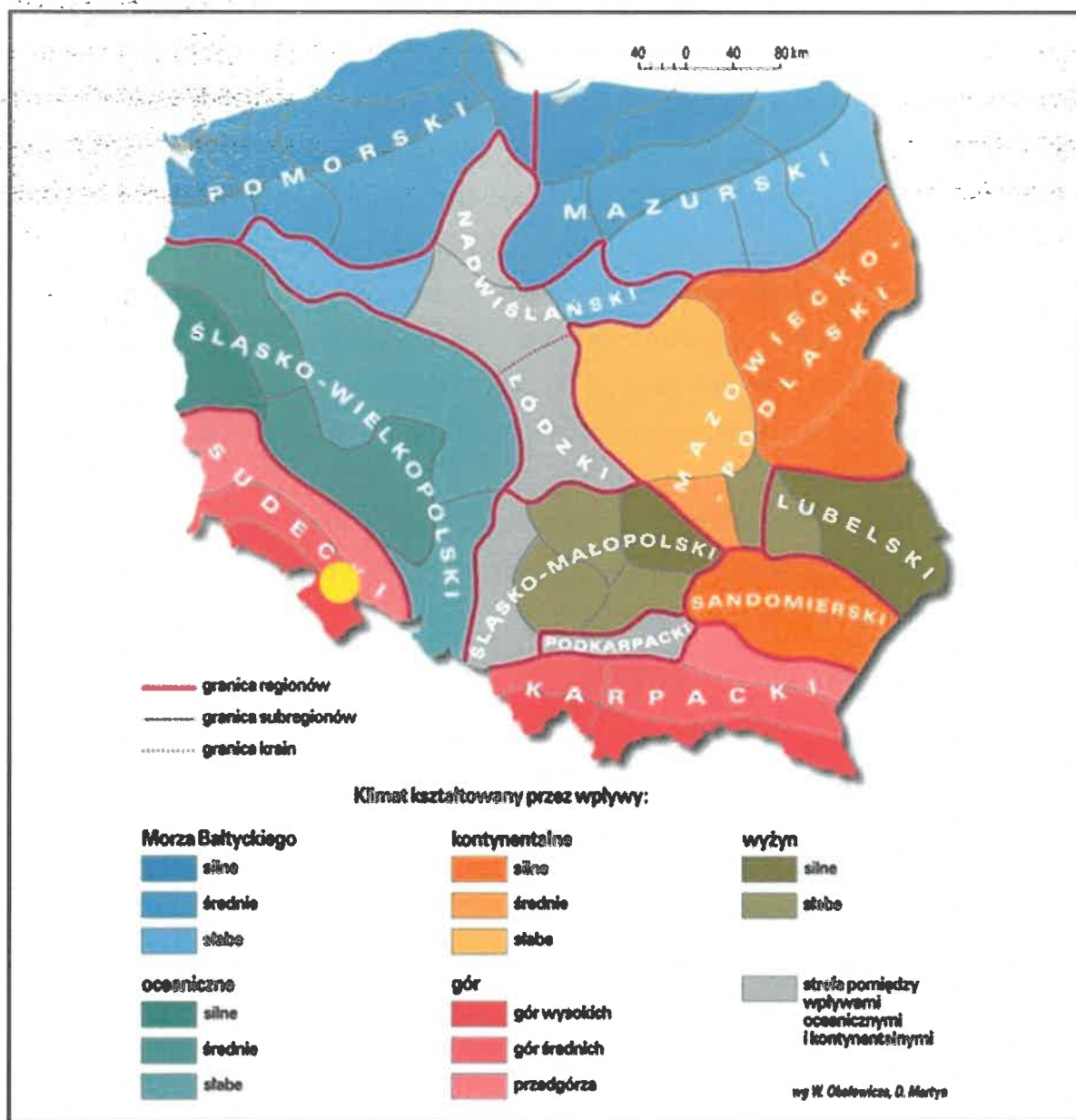
KLIMAT

Gmina Ząbkowice Śląskie, zgodnie z regionalizacją rolniczo-klimatyczną wg W. Okołowicza i D. Martyn znajduje się w obrębie zaliczanym do sudeckiej dzielnicy rolniczo-klimatycznej, charakteryzującego się umiarkowanym ciepłem i wilgotnością. Jest to klimat łagodny o często zmiennej pogodzie związanej z bliskością rejonów górskich. Strefa ta charakteryzuje się średnioroczną temperaturą oscylującą wokół 8°C oraz sumą opadów wynoszącą 600-700 mm. Na terenie gminy przeważają wiatry o kierunku z południa na północ.

Wczesne występowanie wiosny i krótszy, w stosunku do całego kraju, okres zalegania pokrywy śnieżnej sprawiają optymalne warunki do rozwoju rolnictwa na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie.

⁵ Opracowano na podstawie danych zawartych w „Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Ząbkowice Śląskie”, kwiecień 2021.

Rysunek 4. Położenie gminy Ząbkowice Śląskie na tle dzielnic rolniczo-klimatycznych Polski wg W. Okołowicza i D. Martyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.wiking.edu.pl>

POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Powietrze atmosferyczne należy do najważniejszych chronionych komponentów środowiska przyrodniczego. Obowiązujące regulacje prawne odnoszą się przede wszystkim do jego jakości oraz kontroli emisji w postaci pozwoleń na emisję gazów i pyłów. Ze względu na porozumienia międzynarodowe, ochrona powietrza atmosferycznego obejmuje również warstwę ozonową i klimat.

W polskim prawie środowiskowym zakres i sposoby ochrony powietrza atmosferycznego są określone głównie w ustawie Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021 poz. 1973 ze zm.). Przepisy te dotyczą ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, przeciwdziałania

zanieczyszczeniom, wydawania pozwoleń, opłat i kar administracyjnych za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

Potrzeba prawnej ochrony powietrza atmosferycznego jest skutkiem jego zanieczyszczenia, które w ustawie – Prawo ochrony środowiska zostało zdefiniowane jako: „emisja, która może być szkodliwa dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, może powodować szkodę w dobrach materialnych, może pogarszać walory estetyczne środowiska lub może kolidować z innymi uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska” (art. 3 pkt 49 u.p.o.ś.).

EMISJA PUNKTOWA

Punktowe źródła mają istotny wpływ na wielkość i zasięg stężeń zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym. Emisja punktowa pochodzi głównie z dużych zakładów przemysłowych emitujących pyły, dwutlenek siarki, tlenek azotu, tlenek węgla oraz metale ciężkie.

Zgodnie z ustawą z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz.U. z 2020 r. poz. 1077 ze zm.) podmioty gospodarcze zobowiązane są do sporządzania rocznych raportów o wielkościach emisji gazów cieplarnianych i innych substancji, wprowadzanych do powietrza. Ustawowy obowiązek raportowania danych o emisji gazów cieplarnianych do powietrza dotyczy wszystkich korzystających ze środowiska.

EMISJA LINIOWA

Emisja zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych to tzw. emisja liniowa. Wielkość emisji ze źródeł komunikacyjnych zależy m.in. od natężenia ruchu pojazdów i stosowanego paliwa. Dodatkowy wpływ na wielkość emisji zanieczyszczeń ma tzw. emisja wtórna z unoszenia się pyłu PM10 z nawierzchni dróg.

Na terenie gminy Ząbkowice Śląskie emisja liniowa może występować w obrębie drogi krajowej nr 8 oraz dróg wojewódzkich nr 382 oraz nr 385.

Do ograniczenia emisji ze źródeł liniowych, w tym pyłu zawieszonego PM10 i hałasu przyczyniają się inwestycje w zakresie przebudowy czy modernizacji dróg. Korzystny wpływ na ograniczenie emisji komunikacyjnych wywierają również kampanie społeczne o tematyce proekologicznej zachęcającej do:

- korzystania ze środków transportu publicznego,
- ekonomicznego podróżowania samochodem (zorganizowanie dojazdów przy maksymalnym wykorzystaniu liczby miejsc w pojeździe, co zmniejsza koszty podróży oraz ogranicza emisję zanieczyszczeń na skutek mniejszej ilości spalonego paliwa),
- wykorzystania mniej uciążliwych dla środowiska form ruchu, tj. pieszego i rowerowego, gdy tylko jest to możliwe.

Gmina Ząbkowice Śląskie jest jedną z pierwszych gmin zaproszonych do negocjacji z NFOŚiGW w programie „Zielony Transport Publiczny (Faza I)”, w ramach którego otrzymała dofinansowanie na zakup zeroemisyjnego transportu zbiorowego. Celem przedsięwzięcia jest zminimalizowanie emisji zanieczyszczeń powietrza oraz obniżenie wykorzystania paliw emisyjnych w transporcie. Całkowity koszt inwestycji wynosi ponad 7 mln zł, a zakończenie projektu jest planowane na wrzesień 2022 roku.

EMISJA POWIERZCHNIOWA

Źródłem emisji powierzchniowej na obszarze gminy są zanieczyszczenia emitowane z indywidualnych źródeł ciepła budynków (niska emisja). Do źródeł niskiej emisji należy zaliczyć przede wszystkim indywidualne posesje, w których spalane są na cele grzewcze paliwa wysokoemisyjne, a także mniejsze zakłady produkcyjne, punkty usługowe i handlowe.

W wyniku spalania materiałów opałowych, oprócz ciepła, powstają również gazy spalinowe oraz popioły i żużle (w przypadku paliw stałych). Głównym składnikiem spalin powstających przy spalaniu paliw stałych jest dwutlenek węgla (CO₂), w mniejszych ilościach dwutlenek siarki (SO₂), tlenek węgla (CO), tlenki azotu (NO₂), para wodna (H₂O), sadza i pył.

Sposobem ograniczenia niskiej emisji jest:

- termomodernizacja budynków, wpływająca na zmniejszenie strat ciepła przez przegrody zewnętrzne,
- modernizacja instalacji ciepłej wody użytkowej i centralnego ogrzewania, zwiększająca ich sprawność i ograniczenie zużywanej energii,
- modernizacja lub wymiana źródeł ciepła na niskoemisyjne lub wykorzystujące odnawialne źródła energii.

STAN POWIETRZA

Województwo dolnośląskie zostało podzielone na strefy podlegające ocenie stanu powietrza. Zgodnie z przyjętym podziałem, gmina Ząbkowice Śląskie należy do strefy dolnośląskiej.

Poniżej zestawiono wyniki klasyfikacji poszczególnych zanieczyszczeń w powietrzu. Dla potrzeb badań substancje, których poziom stężeń ma zostać zmierzony, zostały podzielone na 2 grupy: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- dwutlenek azotu (NO₂),
- tlenek węgla (CO),

-
- benzen (C_6H_6),
 - ozon troposferyczny (O_3),
 - pył zawieszony PM_{10} , oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren),
 - pył $PM_{2,5}$.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin:

- dwutlenek siarki (SO_2),
- tlenki azotu (NO_x),
- ozon (O_3).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko, jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenie ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziomy celu długoterminowego - oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie - z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków - w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla $PM_{2,5}$, dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

— klasa A1 – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,

— klasa C1 – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II – poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

W poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla strefy dolnośląskiej.

Tabela 4. Wynikowe klasy strefy dolnośląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2020 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy		
		Kryterium – poziom dopuszczalny						Kryterium – poziom docelowy							
		SO ₂	NO ₂	PM10	PM2,5		Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd		Ni	O ₃
Faza I	Faza II														
Strefa dolnośląska	PL0204	A	A	C	A	A	A	A	A	C	C	A	A	C	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim za rok 2020

Tabela 5. Wynikowe klasy strefy dolnośląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2020 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy				Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy			
		Kryterium – poziom dopuszczalny				Kryterium – poziom docelowy			
		SO ₂	NO _x	NO _x	NO _x	SO ₂	NO _x	NO _x	NO _x
Strefa dolnośląska	PL0204								

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim za rok 2020

Roczna ocena jakości powietrza za rok 2020 w strefie dolnośląskiej wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych:

- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe (kryterium ochrona zdrowia) – benzo(a)piren B(a)P (śr. roczna),
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne (kryterium ochrona zdrowia) – pył PM10 (śr. 24-h),
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego (kryterium ochrona zdrowia) – ozon O₃ (max 8-h); (kryterium ochrona roślin) - ozon O₃,
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego (kryterium ochrona zdrowia) – Arsen As.

Najwyższe stężenia B(a)P odnotowywane jest na terenach, gdzie emisja niska z indywidualnego ogrzewania budynków jest dominująca. W sezonie grzewczym wielkości stężeń B(a)P były bardzo wysokie, natomiast w okresie letnim niskie. Najwyższy poziom stężeń B(a)P odnotowywany w okresie grzewczym dodatkowo uzasadnia konieczność wdrażania na terenie województwa, a więc gminy Ząbkowice Śląskie nowych rozwiązań mających na celu racjonalizację wykorzystania energii oraz promowanie wykorzystania źródeł odnawialnych.

Zgodnie z danymi zawartymi w „Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie dolnośląskim” raport wojewódzki za rok 2020 oraz w opracowaniu GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu z 2021 r. „Jakość Środowiska na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska”, teren gminy Ząbkowice Śląskie znalazł się w obszarze przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w PM10 (ochrona zdrowia) oraz poziomu celu długoterminowego O₃ (ochrona zdrowia):

- przekroczenie poziomu długoterminowego ozonu (poziom długoterminowy: 120 µg/m³) - przekroczenie poziomu długoterminowego występuje na przeważającym obszarze województwa. Jako główne przyczyny przekroczeń ozonu wskazuje się występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie) oraz emisję prekursorów ozonu, zwłaszcza z sektora transportu samochodowego,
- przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu - stężenia B(a)P:
 - stężenia średnioroczne na poziomie: Sa⁶ = 1 do 5 ng/m³ (poziom docelowy: 1 ng/m³),

⁶ Stężenie w pyłe zawieszonym PM10. Dla benzo(a)pirenu w pyłe PM10 nie został w polskim prawie określony poziom dopuszczalny. Oceny zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem dokonuje się w oparciu o poziom docelowy, który jest wartością średnioroczną.

- głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem jest spalanie paliw stałych do celów grzewczych w sektorze bytowo-komunalnym („niska” emisja związana z ogrzewaniem budynków). W ciągu roku kalendarzowego widoczna jest wyraźna zmienność sezonowa – wielokrotnie wyższe stężenia w sezonie grzewczym niż w pozagrzewczym⁷.

Na podstawie informacji zawartych w opracowaniu „Jakość Środowiska na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska” sporządzonym przez GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w 2021 r., na obszarze gminy był prowadzony monitoring jakości powietrza. Stacja pomiarowa zlokalizowana była na ul. Powstańców Warszawy 5 w Ząbkowicach Śląskich. Na stacji mierzono poziom pyłu zawieszonego PM10 (pomiar automatyczny równoważny metodzie referencyjnej): „pomiar pyłu zawieszonego PM10 na stacji pomiarowej w Ząbkowicach Śląskich w 2020 r. nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych wartości: średnia roczna wartość stężenia wyniosła 17 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, czyli 43% dopuszczalnej normy. Norma średniodobowa została przekroczona 4 razy przy 35 dopuszczalnych przekroczeniach w roku”⁸.

Gmina Ząbkowice Śląskie wraz z WFOŚiGW w poprzednich latach systematycznie udzielała dotacji na wymianę źródeł ciepła. Na lata 2021-2024 planuje się kolejny antysmogowy pilotaż NFOŚiGW, prowadzony przez WFOŚiGW we Wrocławiu, w ramach którego mieszkańcy gminy będą mogli uzyskać dofinansowanie na wymianę dotychczasowych źródeł ciepła na pompę ciepła powietrze/woda, ogrzewanie gazowe oraz na pellet. Dofinansowaniem będzie również objęta modernizacja instalacji CO i CWU, wymiana stolarki okiennej/drzwiowej, montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, ocieplenie przegród budowlanych, montaż mikroinstalacji fotowoltaicznych oraz wykonanie dokumentacji projektowej, audytu energetycznego i ekspertyzy.

ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

Odnawialnymi źródłami energii są niekopalne źródła energii obejmujące przede wszystkim energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię geotermalną, energię wodną oraz energię otrzymywaną z biomasy i biogazu

Energia wiatru

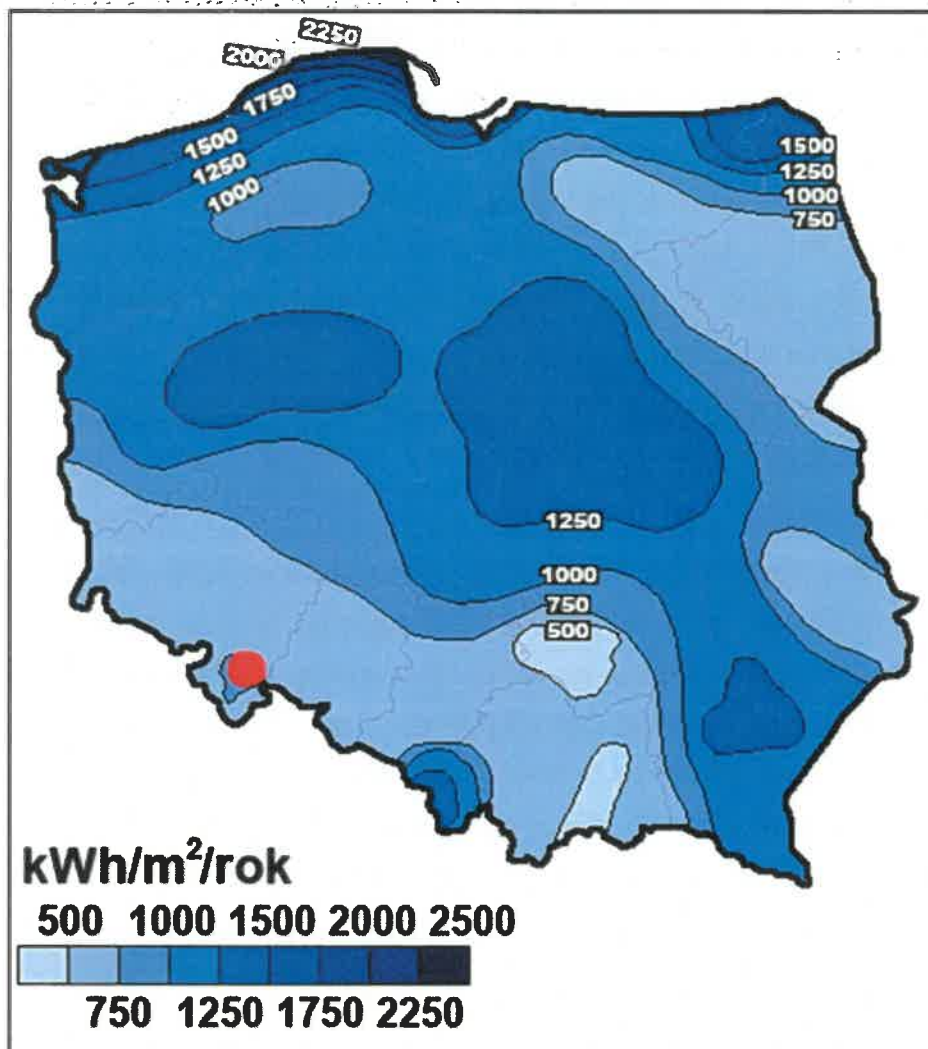
Poniższy rysunek przedstawia mezoskalową mapę wiatrów z izoliniami rocznej podaży surowej energii wiatru, niesionej przez strugę wiatru o powierzchni przekroju 1 m^2 na wysokości 30 m nad poziomem gruntu (30 m n.p.g.). Z analizy mapy wynika, że gmina

⁷ „Jakość Środowiska na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska” sporządzonym przez GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w 2021 r.

⁸ J.w.

Ząbkowice Śląskie znajduje się w strefie dość korzystnych warunków dla rozwoju energetyki wiatrowej, bowiem na jej terenie energia wiatru na wysokości 30 m nad poziomem gruntu wynosi 750 - 1 000 kWh/m²/rok. Oznacza to, że zasadne jest wykorzystanie na terenie gminy alternatywnego źródła energii, jakim są elektrownie wiatrowe.

Rysunek 5. Położenie gminy Ząbkowice Śląskie na mapie energii wiatru w kWh/m² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu

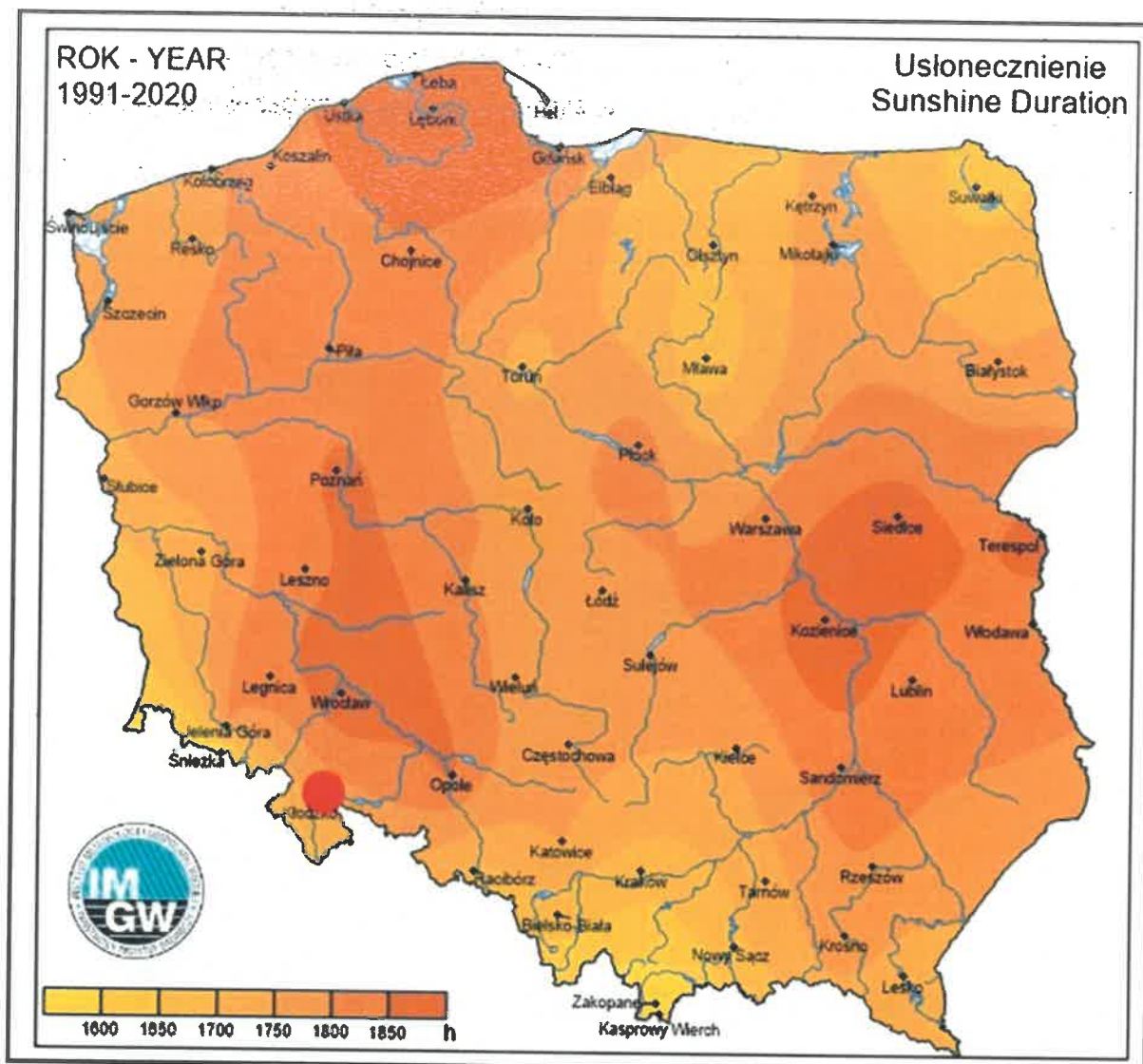

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Halina Lorenc, IMGW, Opracowanie 2001, Warszawa

Energia promieniowania słonecznego

Na terenie gminy Ząbkowice Śląskie występują korzystne warunki do wykorzystania energii promieniowania słonecznego. Gmina położona jest na obszarze, gdzie usłonecznienie w ciągu roku (czyli liczba godzin z bezpośrednio widoczną tarczą słoneczną) wynosi około 1 700 – 1 750 godzin i należy do wysokiego w Polsce, co oznacza to, że występuje tu potencjał w zakresie wykorzystania energii słonecznej na cele centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej.

Rysunek 6. Położenie gminy Ząbkowice Śląskie na mapie usłonecznienia względnego na terenie Polski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy, <https://klimat.imgw.pl/>

Na terenie gminy zostały wybudowane farmy fotowoltaiczne o mocy 10 MW oraz 120 MW w miejscowości Tarnów oraz elektrowni słonecznej w miejscowości Koziniec.⁹

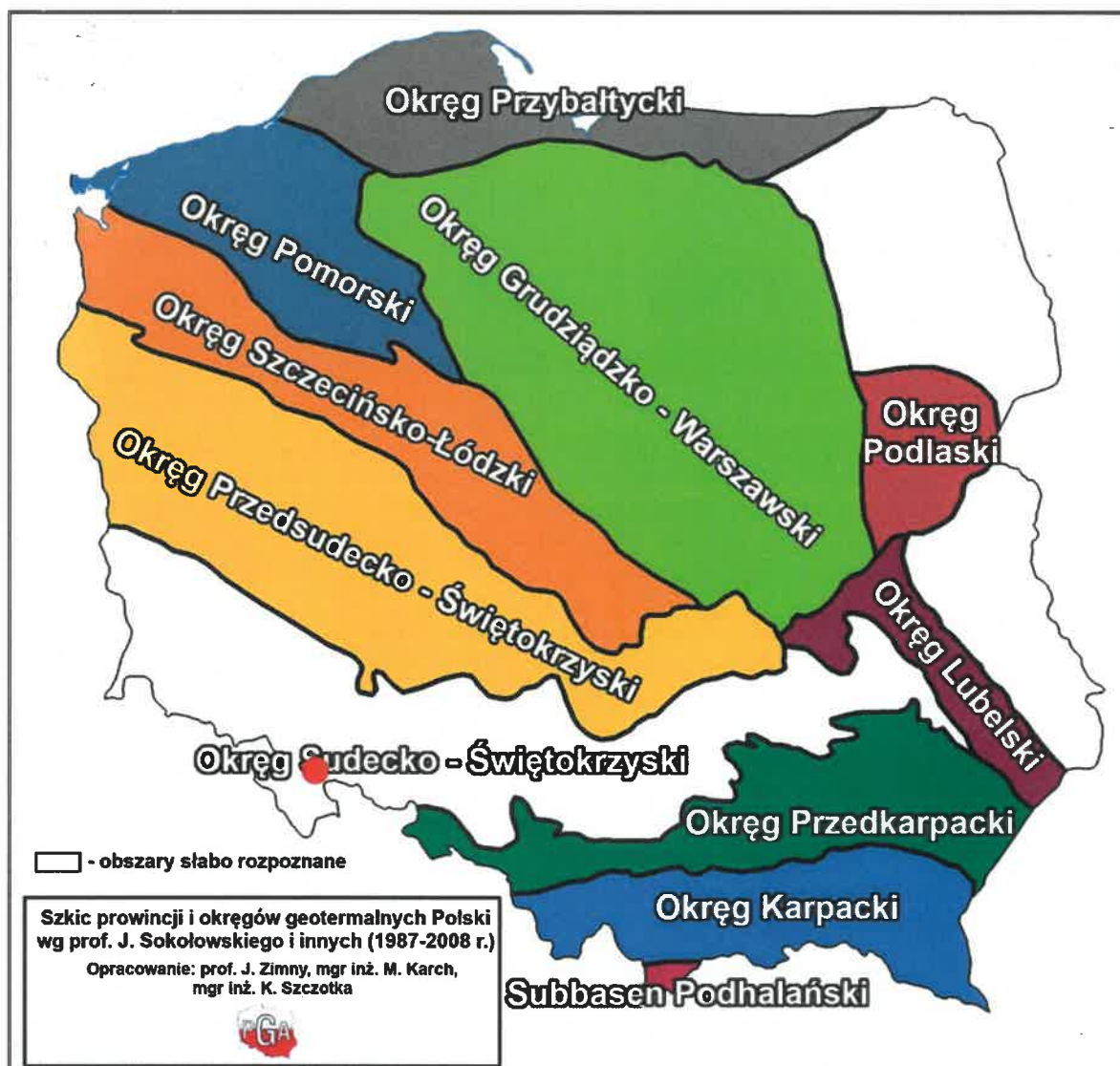
Gmina nie ma obowiązku inwentaryzacji ilości instalacji fotowoltaicznych/solarnych znajdujących się na budynkach mieszkalnych na jej terenie, w związku z czym nie można określić dokładnie jaka jest ich ilość. Jednak w ostatnich latach obserwuje się zainteresowanie wśród mieszkańców tego typu instalacjami wykorzystującymi energię słoneczną na potrzeby energetyczne i grzewcze budynków.

⁹ Informacje z Urzędu Miejskiego w Ząbkowicach Śląskich oraz Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Ząbkowice Śląskie

Energia geotermalna

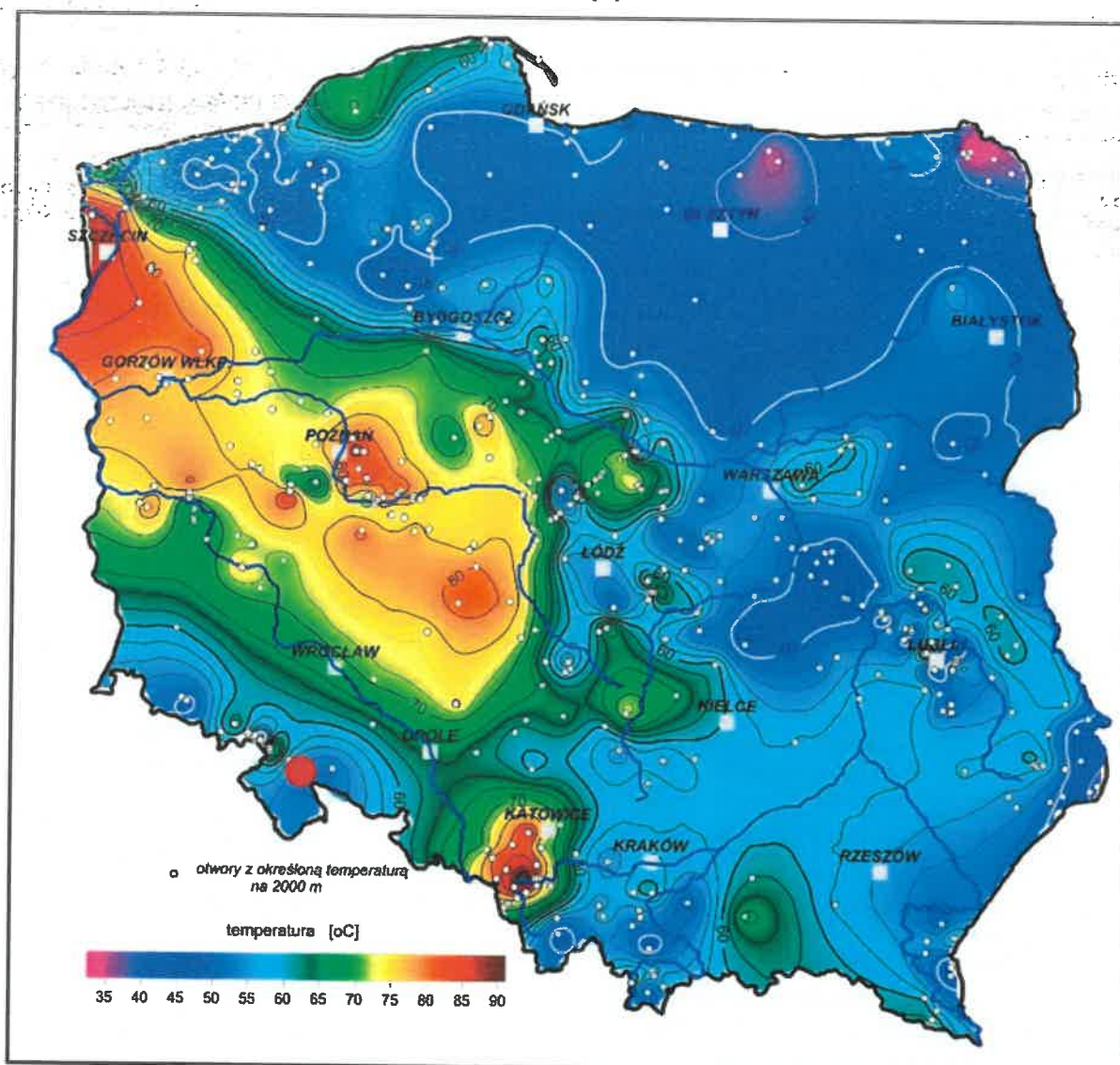
Gmina zlokalizowana jest na granicy okręgu geotermalnego Sudecko-Świętokrzyskiego. Temperatura wód geotermalnych na głębokości 2000 m p.p.t., zlokalizowanych w obrębie tego obszaru wynosi około 55°C. Położenie takie stanowi dość korzystne źródło pozyskiwania energii geotermalnej.

Rysunek 7. Położenie gminy Ząbkowice Śląskie na tle okręgów geotermalnych Polski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.pgi.gov.pl>

Rysunek 8. Położenie gminy Ząbkowice Śląskie na mapie temperatury na głębokości 2000 m p.p.t.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.pgi.gov.pl/>

Na terenie gminy Ząbkowice Śląskie energia geotermalna nie jest wykorzystywana na szerszą skalę. Gmina nie posiada szczegółowych informacji na temat instalacji płytkiej geotermii u osób i instytucji prywatnych. Zgłoszenia nie wymagają instalacje do głębokości 30 m. Natomiast instalacje wymagające głębszego wiercenia podlegają obowiązkowi opracowania projektu robót geologicznych i jego zgłoszenia Staroście Ząbkowickiemu.

Energia wody

Na terenie gminy Ząbkowice Śląskie występuje niski potencjał energetyczny cieków wodnych do lokalizacji instalacji wykorzystujących energię wody. W związku z powyższym obecnie na tym obszarze nie funkcjonuje żadna mała elektrownia wodna (MEW).

Energia biomasy

Duże zasoby ziem rolniczych na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie stwarzają możliwość stosowania biomasy w energetyce ciepłej. Biomasa może być używana do produkcji energii ciepłej na indywidualne potrzeby mieszkańców oraz w budynkach użyteczności publicznej będących własnością Gminy Ząbkowice Śląskie. W Ząbkowicach Śląskich funkcjonuje Zakład produkcyjny, którego przedmiotem działalności jest wytworzenie ekologicznego, wydajnego i certyfikowanego pelletu drzewnego, pelletu ze słomy: energetycznego i ściółkowego – wykorzystywanego w hodowli koni, drobiu, bydła i trzody chlewnej, brykietu drzewnego, surowca do produkcji pelletu, biomasy drzewnej na cele energetyczne oraz palet drewnianych.

Energia z biogazu

Na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie nie funkcjonuje obecnie żadna biogazownia.

PODSUMOWANIE: ANALIZA SWOT

Tabela 6. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — dofinansowania z budżetu Gminy oraz środków WIOŚ inwestycji wymiany źródeł ciepła, montażu OZE oraz prac termomodernizacyjnych, — stały monitoring powietrza na terenie strefy dolnośląskiej, — nieprzekroczenie w 2020 r. dopuszczalnych wartości pyłu zawieszonego PM10 na stacji pomiarowej w mieście Ząbkowice Śląskie, — dobre warunki klimatyczne do montażu instalacji odnawialnych źródeł energii, — opracowany i wdrażany Program Gospodarki Niskoemisyjnej i Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwo gazowe, — dostęp do sieci gazowej i ciepłej na terenie gminy, — prowadzenie w siedzibie Urzędu Miejskiego punktu konsultacyjnego programu Czyste Powietrze w ramach realizacji projektu Poprawa jakości środowiska miejskiego w Ząbkowicach Śląskich. 	<ul style="list-style-type: none"> — przekroczenie poziomu ozonu (ochrona zdrowia) oraz B(a)P w PM10 (ochrona zdrowia) na terenie gminy miejsko-wiejskiej Ząbkowice Śląskie, — wykorzystanie nieekologicznych nośników ciepła przez gospodarstwa domowe, — niedostateczne wykorzystanie możliwości w zakresie odnawialnych źródeł energii, — emisja liniowa wydłuż głównych ciągów komunikacyjnych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — możliwość rozwoju i wykorzystania potencjału dot. OZE, — rosnąca moda na zdrowy styl życia, zwiększenie korzystania z bez emisyjnych środków transportu (np. rower), — wdrażanie działań adaptacyjnych do zmian klimatu, 	<ul style="list-style-type: none"> — wysoki koszt inwestycji w odnawialne źródła energii, — wzrost natężenia ruchu na szlakach komunikacyjnych, — zmiany klimatu, — ryzyko spalania odpadów w indywidualnych kotłowniach.

— edukacja ekologiczna mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.2 Zagrożenia hałasem

Rozwój gospodarczy charakteryzuje się m.in. budową nowych zakładów przemysłowych, modernizacją już istniejących oraz rozbudową infrastruktury komunikacyjnej. Sytuacja ta wpływa na wzrost zagrożenia hałasem. Hałas w środowisku to wszelkiego rodzaju niepożądane, nieprzyjemne i uciążliwe dźwięki w danym miejscu i czasie o częstotliwościach w zakresie 16-16 000 Hz. Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł i powszechnością występowania.

Dopuszczalne poziomy hałasu dla wskaźników długookresowych i krótkookresowych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r. poz. 112). Hałas pochodzenia antropogenicznego dzieli się w zależności od sposobu powstawania, na hałas przemysłowy i hałas komunikacyjny:

- hałas przemysłowy jest to hałas stworzony przez źródła zlokalizowane wewnątrz i na zewnątrz obiektów budowlanych różnego typu. Bywa on najczęstszą przyczyną skarg ludności. Wynika to między innymi z faktu, że hałasy tego typu mają najczęściej charakter ciągły, często o bardzo dokuczliwym brzmieniu. Największymi źródłami są zakłady przemysłowe, wytwórcze i rzemieślnicze.
- hałas komunikacyjny pochodzi od środków transportu lotniczego, kolejowego i drogowego. Szczególnie narażone są tereny znajdujące się w pobliżu większych tras komunikacyjnych. Wynika to z dużej dynamiki wzrostu ilości środków transportu, zwłaszcza pojazdów samochodowych notowanego w ostatnich latach oraz wzmożonego ruchu tranzytowego (towarowego i osobowego) w komunikacji międzynarodowej.

Wysokie częstotliwości i natężenia dźwięków są zjawiskiem niepożądanym, dokuczliwym i szkodliwie działającym na zdrowie i komfort życia. Skutkami przebywania w otoczeniu narażonym na hałas mogą być uszkodzenie słuchu, niepokój, zmęczenie układu nerwowego, obniżenie czułości wzroku, utrudnienie porozumiewania się, niekorzystne wpływanie na sen i odpoczynek człowieka, a także zmniejszenie wydajności w środowisku pracy.

HAŁAS PRZEMYSŁOWY

Dominującymi źródłami hałasu przemysłowego są: instalacje wentylacji ogólnej, odpylania i odwiórowania, sprężarki, chłodnie, maszyny tartaczne, maszyny stolarskie, maszyny do plastycznej obróbki metalu, maszyny budowlane, wężły betoniarskie, sieczkarnie, specjalistyczne linie technologiczne, transport wewnątrzzakładowy oraz urządzenia nagłaśniające.

Niewielki hałas mogą generować liczne zakłady usługowe, które na terenie gminy Ząbkowice Śląskie działają przede wszystkim w budownictwie, handlu oraz w sekcji dotyczącej naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Stanowią one jednak niewielkie źródło hałasu i nie są mocno uciążliwe dla mieszkańców.

HAŁAS KOMUNIKACYJNY

Największą uciążliwość hałasu obserwowana jest na obszarach położonych wzdłuż szlaków komunikacyjnych. Należy się spodziewać, że w najbliższych latach natężenie ruchu kołowego (w tym maszyn rolniczych) będzie wzrastać, co przyczyni się do zwiększenia natężenia hałasu w sąsiedztwie tych szlaków.

Hałas dokuczliwy jest też dla wszelkich zabudowań usytuowanych przy szlakach komunikacyjnych i osób w nich mieszkających. Uciążliwość hałasu może być pośrednio zmniejszana poprzez realizację inwestycji z zakresu przebudowy czy modernizacji dróg, a także poprzez tworzenie wzdłuż tras o wysokim natężeniu ruchu pasów zieleni izolacyjnej. Głównym źródłem emisji hałasu komunikacyjnego do środowiska na terenie gminy Ząbkowice Śląskie jest ruch na drogach wojewódzkich nr 382 i 385 oraz na drodze krajowej nr 8, która jest jednocześnie trasą międzynarodową o numerze E67;

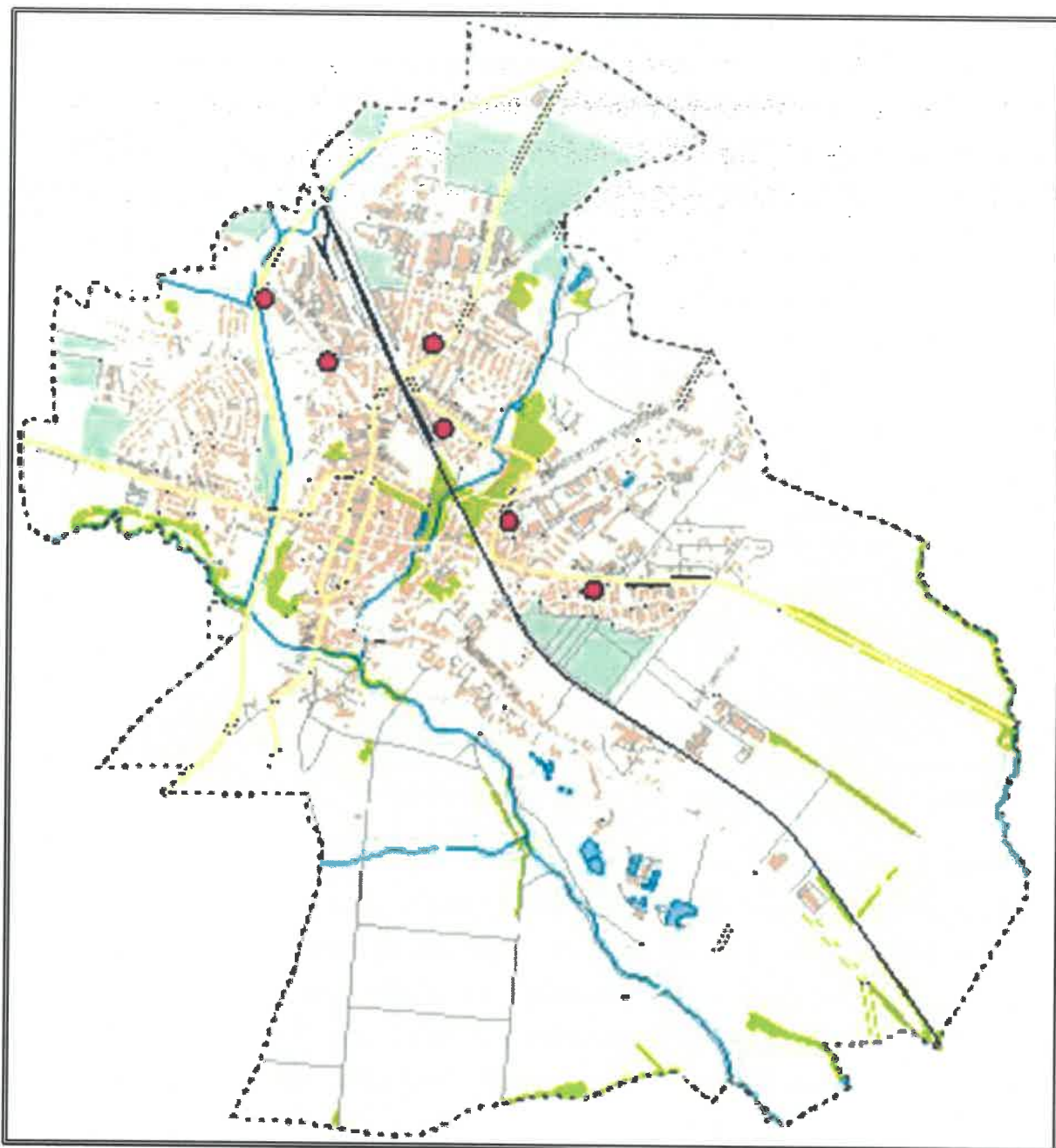
Źródło hałasu może stanowić również linia kolejowa nr 137 relacji Legnica - Ząbkowice Śląskie- Kamieniec Ząbkowicki, która przebiega przez ten obszar.

BADANIA NATEŻENIA HAŁASU

Na podstawie informacji zawartych w opracowaniu „Jakość Środowiska na obszarze miasta Ząbkowice Śląskie na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska” sporządzonym w 2021 r przez GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu, w roku 2020 prowadzono badania monitoringowe hałasu komunikacyjnego na terenie gminy Ząbkowice Śląskie. Głównym założeniem badań było określenie warunków panujących w bezpośrednim sąsiedztwie tras komunikacyjnych i uzyskanie informacji o uciążliwości akustycznej analizowanych tras.

Na poniższym rysunku przedstawiono lokalizację punktów kontrolno-pomiarowych hałasu drogowego na terenie miasta Ząbkowice Śląskie w 2020 r.

Rysunek 9. Lokalizacja punktów kontrolno-pomiarowych hałasu drogowego na terenie miasta Ząbkowice Śląskie w 2020 r.

Legenda:

	punkt kontrolno-pomiarowy		rzeka
	ulica główna		granica miasta
	ulica drugorzędna		zabudowa
	ulica trzeciorzędna		staw, jezioro
	droga polna, ścieżka		zadrzewienie, zagajnik, park, las
	linia kolejowa		ogródek działkowy

Źródło: „Jakość Środowiska na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska” sporządzonym przez GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w 2021 r.

W poniższej tabeli przedstawiono wyniki pomiaru hałasu drogowego w wybranych punktach pomiarowo-kontrolnych dla miasta Ząbkowice Śląskie w 2020 r.

Tabela 7. Wyniki pomiaru hałasu drogowego w wybranych punktach pomiarowo-kontrolnych dla miasta Ząbkowice Śląskie w 2020 r.

Lp.	Lokalizacja punktów pomiarowych	Współrzędne geograficzne	L _{Aeq} [dB]		Natężenie ruchu ogółem [poj/h]		Natężenie ruchu ciężarowych [poj/h]	
			Pora dnia	Pora nocy	Pora dnia	Pora nocy	Pora dnia	Pora nocy
1.	Ząbkowice Śląskie, ul. Staszica 5	N: 50°35'22.1" E: 16°49'16.0"	65,2	57,6	402	57	5	0
2.	Ząbkowice Śląskie, ul. Stokrotkowa 2	N: 50°35'15.2" E: 16°49'36.9"	64,5	57,5	528	38	7	0
3.	Ząbkowice Śląskie, ul. Wrocławska 9	N: 50°35'48.2" E: 16°49'01.0"	65,8	56,6	621	66	7	1
4.	Ząbkowice Śląskie, ul. Żeromskiego 8	N: 50°35'35.5" E: 16°49'01,9"	66,8	58,6	504	53	10	0
5.	Ząbkowice Śląskie, ul. Daleka 12	N: 50°35'50.7" E: 16°48'18.1"	62,1	60,8	2793	161	233	57
6.	Ząbkowice Śląskie, ul. Legnicka	N: 50°35'47.1" E: 16°48'34.4"	65,3	59,1	404	39	9	2
66,5	- przekroczenia wartości dopuszczalnej (dla pory dnia 65,0 dB dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i 61,0 dB dla terenów zabudowy jednorodzinnej; dla pory nocy 56,0 dB)							

Źródło: „Jakość Środowiska na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska” sporządzonym przez GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w 2021 r.

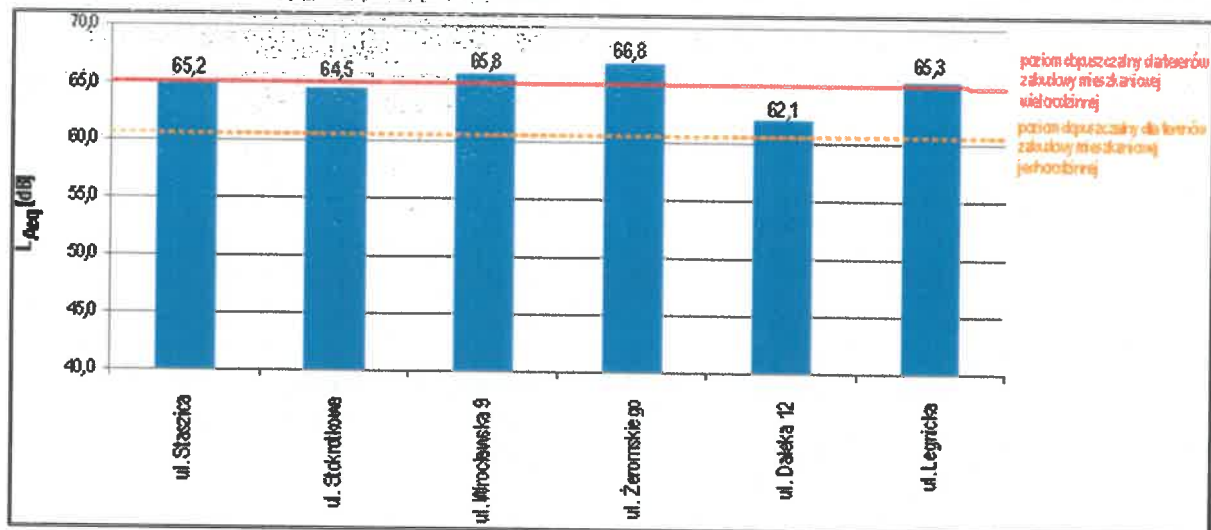
Badania klimatu akustycznego na terenie Ząbkowic Śląskich dla pory dnia wykazały, że w 5 punktach, zlokalizowanych na granicy terenów chronionych, niedotrzymana była wartość dopuszczalna dla pory dnia (65,0 dB dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i 61,0 dB dla terenów zabudowy jednorodzinnej). W stosunku do obowiązujących norm średni poziom równoważny L_{Aeq} dla 16 godzin dnia przekraczał dopuszczalny poziom hałasu o 0,2 – 1,8 dB. Najwyższe przekroczenia odnotowano w Ząbkowicach Śląskich przy ul. Żeromskiego (66,8 dB) oraz przy ul. Dalekiej 12 (62,1 dB).

Badania dla pory nocy wykazały, że we wszystkich 6 badanych punktach, zlokalizowanych na granicy terenów chronionych, niedotrzymana była wartość dopuszczalna dla pory nocy (56 dB). W stosunku do obowiązujących norm średni poziom równoważny L_{Aeq} dla 8 godzin nocy przekraczał dopuszczalny poziom hałasu o 0,6 – 4,8 dB. Najwyższe przekroczenia odnotowano w Ząbkowicach Śląskich przy ul. Dalekiej 12 (60,8 dB). W strefie dużej uciążliwości na badanym terenie Ząbkowic Śląskich znajduje się 100 obiektów mieszkalnych¹⁰.

¹⁰ „Jakość Środowiska na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska” sporządzonym przez GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w 2021 r.

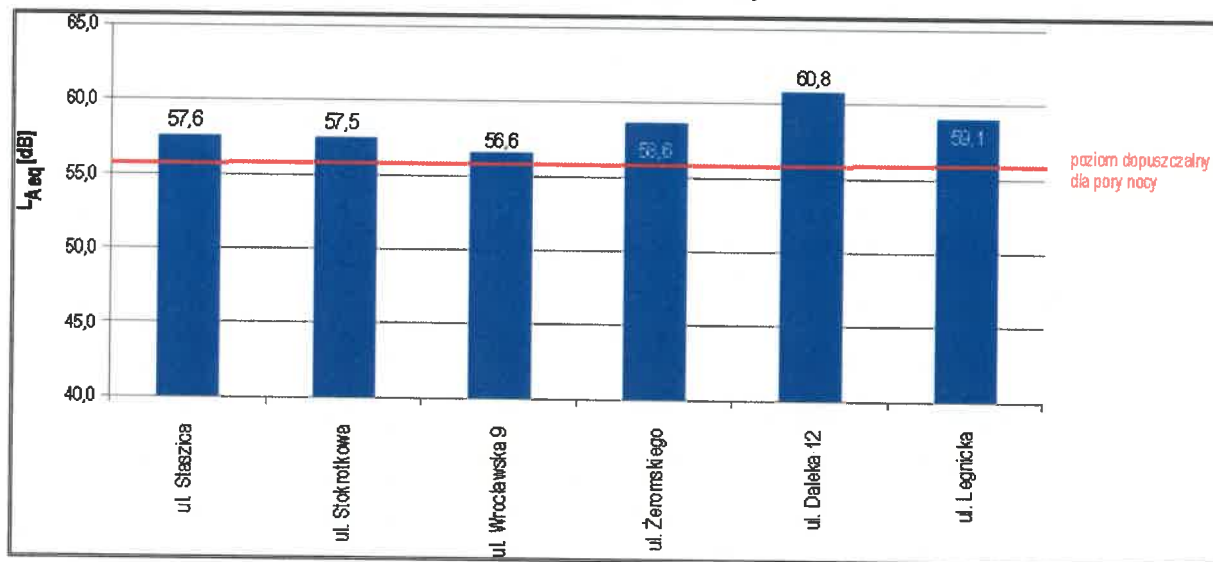
Wyniki badań hałasu drogowego przeprowadzonych na terenie Ząbkowic Śląskich w 2020 r. w porze dnia i nocy przedstawiono również na poniższych wykresach.

Wykres 1. Wyniki badań hałasu drogowego przeprowadzonych na terenie Ząbkowic Śląskich w 2020 r. w porze dnia

Źródło: „Jakość Środowiska na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska” sporządzonym przez GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w 2021 r.

Wykres 2. Wyniki badań hałasu drogowego przeprowadzonych na terenie Ząbkowic Śląskich w 2020 r. w porze nocy

Źródło: „Jakość Środowiska na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska” sporządzonym przez GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w 2021 r.

PODSUMOWANIE: ANALIZA SWOT

Tabela 8. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie badań natężenia hałasu komunikacyjnego na terenie miasta Ząbkowice Śląskie, - brak większych zakładów, mogących powodować hałas przemysłowy w swoim otoczeniu, - prowadzenie działań zapobiegawczych w zakresie ochrony przez hałasem. 	<ul style="list-style-type: none"> - dopuszczalny poziom hałasu komunikacyjnego w punktach pomiarowych powyżej wartości dopuszczalnych, - występowanie linii kolejowej mogącej stanowić źródło uciążliwego hałasu.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - właściwe opracowywanie planów zagospodarowania przestrzennego, - modernizacja i remonty nawierzchni dróg publicznych, - rozwój rozwiązań technicznych wpływających na ograniczenie emisji hałasu, - planowana budowa drogi S8, która spowoduje przeniesienie ruchu tranzytowego poza obszar miasta Ząbkowice Śląskie. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój komunikacji drogowej wraz ze wzrostem liczby pojazdów i natężenia ruchu pojazdów na drogach, - wysokie koszty realizacji inwestycji drogowych.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.3 Pola elektromagnetyczne

Zgodnie z art. 3 pkt 18 u.p.o.ś przez pola elektromagnetyczne rozumie się pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz.

Do najważniejszych źródeł promieniowania elektromagnetycznego należą:

- stacje i linie energetyczne,
- nadajniki radiowe i telewizyjne oraz CB-radio i radiostacje amatorskie,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacji i radiolokacji,
- urządzenia powszechnego użytku: kuchenki mikrofalowe, monitory, aparaty komórkowe itp.

Promieniowanie elektromagnetyczne uważa się obecnie za jedno z poważniejszych zanieczyszczeń środowiska, ponieważ wytwarzane przez silne źródło niekorzystnie zmienia warunki bytowania człowieka, wpływa na przebieg procesów życiowych. Może powodować wystąpienie zaburzeń funkcji ośrodkowego układu nerwowego, układów: rozrodczego, hormonalnego, krwionośnego oraz narządów słuchu i wzroku. Obecnie prowadzone są także badania nad wpływem promieniowania elektromagnetycznego na powstawanie nowotworów u człowieka.

SIECI I URZĄDZENIA WYSOKIEGO, ŚREDNIEGO I NISKIEGO NAPIĘCIA

Gmina Ząbkowice Śląskie jest w całości zelektryfikowana, a nieruchomości zasilane są w energię elektryczną za pośrednictwem sieci 220 kV, 110 kV, 15 kV oraz 0,4 kV.

W granicach administracyjnych gminy zlokalizowane są fragmenty następujących przesyłowych linii elektroenergetycznych:

- linia 220 kV relacji Świebodzice - Ząbkowice Śląskie,
- linia 220 kV relacji Ząbkowice Śląskie – Groszowice.

Zaopatrzenie w energię elektryczną odbiorców zlokalizowanych na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie odbywa się za pośrednictwem stacji 220/110/20kV R-Ząbkowice. Sieć średniego i niskiego napięcia ma charakter napowietrzno-kablowy, z przewagą sieci napowietrznej. Stan techniczny tej sieci oceniany jest jako dobry. Na terenie gminy znajdują się stacje transformatorowe wewnętrzne i stacje słupowe oraz stacje kontenerowe¹¹.

INSTALACJE RADIOKOMUNIKACYJNE

Na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie zlokalizowane są pojedyncze stacje bazowe telefonii komórkowej z nadajnikami o standardach GSM UMTS i LTE. Znajdują się tu stacje telefonii komórkowej w następujących lokalizacjach: Ząbkowice Śląskie (Rynek - kamienica, maszt własny przy DK, ul. Przemysłowa - elewator zbożowy, ul. Bonifartów – kościół pw. Św. Józefa robotnika, ul. Jasna – komin ciepłowni, ul. Batalionów Chłopskich – dach budynku, ul. Wrocławska- wieża), Szklary – Huta, Sieroszów oraz wieża ul. Robotnicza w Ząbkowicach Śląskich.

W lipcu 2021 r. uruchomiony został ogólnodostępny, bezpłatny system SI2PEM, dzięki któremu możliwe jest sprawdzenie poziomu pola elektromagnetycznego w dowolnie wybranych miejscu na terenie całego kraju. SI2PEM jest rezultatem projektu realizowanego przez Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy we współpracy z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów. System ten, oparty jest na danych z dziesiątek tysięcy pomiarów pól elektromagnetycznych wspartych zaawansowanymi modelami matematycznymi.

¹¹ Opracowano na podstawie danych zawartych w „Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Ząbkowice Śląskie”, kwiecień 2021 r.

BADANIA PEM

Do końca 2020 r. pomiary monitoringowe pól elektromagnetycznych prowadzone były przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach PMS, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2020 r. poz. 2311).

Na podstawie informacji zawartych w opracowaniu „Jakość Środowiska na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska” sporządzonym przez GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w 2021 r., badania poziomów pól elektromagnetycznych na terenie gminy Ząbkowice Śląskie były prowadzone w roku 2021 w miejscowości Ząbkowice Śląskie w dwóch punktach pomiarowych. Wyniki pomiaru natężenia pola elektromagnetycznego na terenie gminy Ząbkowice Śląskie przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 9. Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych w punktach na terenie gminy Ząbkowice Śląskie w 2021 r.

Lp.	Lokalizacja punktu pomiarowego	Długość geograficzna punktu pomiarowego	Szerokość geograficzna punktu pomiarowego	Data wykonania pomiaru	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego z 0,5 h [V/m]
1.	Ząbkowice Śląskie, ul. Młynarska 30	16° 48' 34"	50° 35' 35"	25.08.2021	0,4
2.	Ząbkowice Śląskie, Osiedle XX - lecia 15	16° 49' 0"	50° 35' 41"	25.08.2021	<0,3

Źródło: „Jakość Środowiska na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska” sporządzonym przez GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w 2021 r.

W 2021 roku na terenie gminy Ząbkowice Śląskie nie odnotowano przekroczeń wartości dopuszczalnej składowej elektrycznej, która od 1 stycznia 2020 r. wynosi od 28 V/m do 61 V/m dla wysokich częstotliwości (rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku).

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 10. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — prowadzenie badań poziomu PEM na terenie gminy Ząbkowice Śląskie, — nieodnotowywanie przekroczeń wartości dopuszczalnej składowej elektrycznej w pomiarach pól elektromagnetycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> — dość wysoka koncentracja stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie miasta Ząbkowice Śląskie, — linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia przebiegające przez teren gminy, emitujące pole elektromagnetyczne.
Szanse	Zagrożenia

<ul style="list-style-type: none"> — regulacje prawne dotyczące poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych oraz lokalizacji instalacji emitujących pola elektromagnetyczne, — uwzględnianie infrastruktury technicznej emitującej promieniowanie elektromagnetyczne w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. 	<ul style="list-style-type: none"> — wzrastające zapotrzebowanie społeczeństwa na media (radio, telewizję, Internet), — niska świadomość społeczna w zakresie zagrożeń płynących z pól elektromagnetycznych na życie i zdrowie człowieka.
--	---

Źródło: Opracowanie własne

3.2.4 Gospodarowanie wodami

WODY POWIERZCHNIOWE

Sieć rzeczną gminy Ząbkowice Śląskie tworzą:

- rzeka Budzówka – dopływ Nysy Kłodzkiej – przepływająca przez miasto Ząbkowice Śląskie,
- potok Zatoka – dopływ Budzówki – przepływający przez wieś Bobolice i Ząbkowice Śląskie,
- rzeka Jądkowa – przepływająca przez wieś Olbrachcice i miasto Ząbkowice Śląskie,
- pozostałe potoki i ciek wodne: Grabnik, Skorzyna, Węża, Śleża oraz pomniejsze dopływy.

Na terenie gminy Ząbkowice Śląskie znajdują się (w całości lub częściowo) jednolite części wód powierzchniowych przedstawione w poniższej tabeli. Położone są one w obszarze dorzecza Odry w regionie wodnym Środkowej Odry.

Tabela 11. JCWP w obrębie gminy Ząbkowice Śląskie

Kod jcwp	Nazwa jcwp	Status jcwp	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych przez JCWP (zagrożona / niezagrożona)
PLRW60004123149	Studew	Naturalna część wód	Zagrożona
PLRW60004123238	Braszówka	Naturalna część wód	Zagrożona
PLRW600061334169	Cieńkówka	Naturalna część wód	Zagrożona
PLRW6000613341929	Oława od źródła do Podgródki	Silnie zmieniona część wód	Zagrożona
PLRW600061336192	Śleża od źródła do Księginki	Silnie zmieniona część wód	Zagrożona
PLRW60006134489	Piława od źródła do Gnilego Potoku	Silnie zmieniona część wód	Zagrożona
PLRW60004123232	Zatoka	Naturalna część wód	Zagrożona
PLRW60004123236	Grabnik	Naturalna część wód	Zagrożona
PLRW60004123249	Skorzyna	Naturalna część wód	Zagrożona
PLRW60004123269	Goleniówka	Naturalna część wód	Zagrożona
PLRW6000812329	Budzówka od Jądkowej do Nysy Kłodzkiej	Silnie zmieniona część wód	Zagrożona

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Kod jcwp	Nazwa jcwp	Status jcwp	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych przez JCWP (zagrożona / niezagrożona)
PLRW60004123229	Budzówka od źródła do Jądkowej	Naturalna część wód	Niezagrożona

Źródło: „Jakość Środowiska na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska” sporządzonym przez GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w 2021 r. oraz dane ze strony https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpPGW

W ramach PMS badania monitoringowe jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) przeprowadzono w latach 2016-2020 w następujących punktach pomiarowo-kontrolnych:

- Studew - ujście do Nysy Kłodzkiej (m. Suszka),
- Braszówka - ujście do Budzówki (m. Pawłowice),
- Cieńkówka - ujście do Oławy (m. Henryków),
- Oława - most drogowy Nowolesie–Kazanów,
- Śleza - powyżej Cukrowni Łagiewniki,
- Piława - powyżej ujścia Gnilego Potoku,
- Zatoka - ujście do Budzówki (m. Ząbkowice Śl. ul. Łąkowa),
- Grabnik - ujście do Budzówki (m. Strąkowa),
- Skorżyna - ujście do Budzówki (m. Kamieniec Ząbkowicki ul. Szpitalna),
- Goleniówka - ujście do Budzówki (m. Kamieniec Ząbkowicki ul. Szpitalna),
- Budzówka - ujście do Nysy Kłodzkiej,
- Jądkowa - powyżej Ząbkowic.

Ocena stanu wód powierzchniowych wykonana na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2021 r., poz. 1475) wykazała, że JCWP, w obszarze których leży gmina Ząbkowice Śląskie oraz dla których określono ocenę stanu JCWP, odznaczają się złym stanem wód. Szczegółowe wyniki oceny przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 12. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych części wód powierzchniowych położonych na terenie gminy Ząbkowice Śląskie

Nazwa ocenianej JCWP	Kod JCWP	Typ monitoringu	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód				Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)	STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)	OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)
			Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)				
Studew	PLRW60004123149	MD, MO, MD/MO	4 (2020)	3 (2020)	>2 (2020)	2 (2020)	*	*	*	
Braszówka	PLRW60004123238	MO	4 (2020)	4 (2020)	>2 (2020)	-	*	*	*	
Cieńkówka	PLRW600061334169	MO	4 (2019)	-	-	-	-	-	brak możliwości wykonania oceny.	
Olawa od źródła do Podgródki	PLRW6000613341929	MD	3 (2019)	4 (2019)	>2 (2019)	2 (2019)	3	stan chemiczny poniżej dopuszczalnego (2019)	zły stan wód (2019)	
Śleza od źródła do Księżinki	PLRW600061336192	MO	3 (2019)	4 (2019)	>2 (2019)	2 (2016)	3	stan chemiczny poniżej dopuszczalnego (2019)	zły stan wód (2019)	
Piawa od źródła do Gnitego Potoku	PLRW60006134489	MD	5 (2018)	>1 (2018)	>2 (2018)	2 (2018)	5	stan chemiczny poniżej dopuszczalnego (2018)	zły stan wód (2018)	
Zatoka	PLRW60004123232	MO	5 (2020)	5 (2020)	>2 (2020)	-	*	*	*	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Nazwa ocenianej JCWP	Kod JCWP	Typ monitoringu	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód				Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)	STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)	OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)
			Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)				
Grabnik	PLRW60004123236	MO	4 (2020)	5 (2020)	>2 (2020)	-	*	*	**	
Skorzyna	PLRW60004123249	MO	4 (2020)	4 (2020)	>2 (2020)	-	*	*	*	
Goleniówka	PLRW60004123269	MO	4 (2020)	4 (2020)	>2 (2020)	-	*	*	*	
Budzówka od Jaskowej do Nysy Kłodzkiej	PLRW6000812329	MO	3 (2020)	>1 (2017)	>2 (2020)	-	3* umiarkowany potencjał ekologiczny (2017)		zły stan* wód (2017)	
Budzówka od źródła do Jaskowej	PLRW60004123229	MO	4 (2020)	>1 (2017)	>2 (2020)	2 (2017)	4* słaby stan ekologiczny (2017)	stan* chemiczny poniżej dobrego (2019)	zły stan* wód (2019)	

* W roku 2020 nie została dokonana klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a wyłącznie klasyfikacja wskaźników jakości wód, zgodnie z § 14 i § 15

Źródło: GIOŚ, Monitoring wód powierzchniowych

Ocena stanu ekologicznego, stanu chemicznego i zaktualizowana ocena stanu dla tych JCWP wykonana zostanie w 2022 r. po zakończeniu 6-letniego cyklu badań, przewidzianych w programie Państwowego Monitoringu Środowiska dla wód powierzchniowych. Klasyfikacja poszczególnych parametrów i oceny stanu jednolitych części wód uzyskane na podstawie badań monitoringowych prowadzonych w punkcie reprezentatywnym dla JCWP przedstawiają ogólny stan wód w badanej JCWP i w żaden sposób nie mogą być wiązane z chwilowym stanem wód rzeki lub jej dopływów w dowolnym miejscu i czasie¹².

ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Zgodnie z definicją z ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo Wodne (art. 16, pkt. 43) przez pojęcie powódź rozumie się „czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych”.

Występowanie zagrożenia powodziowego na danym terenie oznacza duże prawdopodobieństwo wystąpienia tam zjawiska powodzi.

Ryzyko powodziowe natomiast zgodnie z art. 2 Dyrektywy 2007/60/WE w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim oznacza kombinację prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi i prawdopodobieństwa wystąpienia związanych z powodzią potencjalnych negatywnych konsekwencji dla życia i zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej.

Stopień ryzyka powodziowego warunkuje m.in. gęstość zaludnienia, sposób użytkowania dolin rzecznych i terenów zalewowych, infrastruktura techniczna, komunikacyjna.

Ze względu na proces powstawania i wezbrania powodzie w Polsce możemy podzielić na następujące rodzaje:

- opadowe – przyczyną są opady ulewne lub nawalne (o dużym natężeniu) oraz rozlewne (długotrwałe na dużym obszarze zlewni),
- roztopowe – przyczyną jest gwałtowne topnienie śniegu,
- zimowe – przyczyną jest nasilenie niektórych zjawisk lodowych,
- sztormowe – przyczyną są silne wiatry i sztormy występujące na zalewach i wybrzeżach.

¹² „Jakość Środowiska na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska” sporządzonym przez GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w 2021 r.

Według Map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, dostępnych na stronie Informatycznego Systemu Osłony Kraju, w obszarach administracyjnych gminy Ząbkowice Śląskie występuje zagrożenie powodziowe od strony rzeki Budzówka.

Rysunek 10. Mapa zagrożenia powodziowego gminy Ząbkowice Śląskie

Legenda:

 - Obszary zagrożenia powodziowego

Źródło: Informatyczny System Osłony Kraju; <https://wody.isok.gov.pl/>

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich, w roku 2021 roku, tak jak w latach poprzednich dwa razy do roku występują lokalne podtopienia. Zdarzenia te powtarzają się cyklicznie na terenie miasta w następujących lokalizacjach: ul. Wrocławska (wiadukt kolejowy), ul. Kamieniecka, ul. Świerkowa (sąd, stacja paliw). Ponadto lokalne podtopienia powtarzają się w sołectwach: Stolec, Strąkowa, Olbrachcice Wielkie, Braszowice, Kluczowa, Sulisławice. Zdarzenia te są powodowane nagłym, intensywnym opadem deszczu oraz mają charakter miejscowy i krótkotrwały.

WODY PODZIEMNE

Zgodnie z definicją zawartą w Ramowej Dyrektywie Wodnej (2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r., jednolite części wód podziemnych (dalej JCWPd) obejmują wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiających pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu

znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów
ładowych.

Według podziału Polski na 172 JCWPd, granice administracyjne gminy Ząbkowice Śląskie
położone są na obszarze dwóch jednolitych części wód podziemnych - JCWPd nr 108
(PLGW6000108) i nr 109 (PLGW6000109).

Rysunek 11. JCWPd na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://geolog.pgi.gov.pl>

PLGW6000108 – powierzchnia 2 753,8 km². Struktura JCWPd złożona jest z czterech pięter wodonośnych: czwartorzędowego, neogeńskiego, triasowego (występuje w północno-wschodniej części JCWPd w rejonie pradoliny Odry) i paleozoiczno-proterozoicznego (występuje w części sudeckiej oraz lokalnie na bloku przedsudeckim). JCWPd posiada naturalny typ wód podziemnych wody wodorowęglanowo – wapniowo-magnezowe i wody siarczanowo - wodorowęglanowo - wapniowo - sodowo - magnezowe. Obszar JCWPd zagrożony suszami hydrologicznymi i podtopieniami.¹³

¹³ Opracowano na podstawie danych zawartych w kartach informacyjnych JCWPd - Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy.

PLGW6000109 – powierzchnia 4 258,3 km². Struktura JCWPd złożona jest z trzech pięter wodonośnych: czwartorzędowego, neogeńskiego i triasowego. JCWPd posiada naturalny typ wód podziemnych i typy odbiegające od typów naturalnych:

- naturalny typ wód podziemnych:
 - wody wodorowęglanowo - wapniowe,
 - wody wodorowęglanowo – siarczanowo -wapniowe,
 - wody wodorowęglanowo – siarczanowo – wapniowo - magnezowe.
- typy odbiegające od typów naturalnych:
 - wody wodorowęglanowo - siarczanowo - chlorkowo - wapniowe,
 - wody wodorowęglanowo – chlorkowo – sodowo - wapniowe,
 - wody wodorowęglanowo - sodowo - wapniowe.

Obszar JCWPd zagrożony suszami hydrologicznymi i podtopieniami. =¹⁴.

Na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach PMŚ, badania i ocena stanu chemicznego wód podziemnych, wykonywane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, prowadzone są w JCWPd. Badania wykonywane są na poziomie krajowym w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego. Wykonawcą badań oraz oceny stanu wód w zakresie elementów fizykochemicznych oraz ilościowych jest Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy.

Z Raportu o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019 wynika, że JCWPd, które znajdują się w granicach administracyjnych Gminy, charakteryzuje się dobrym stanem ogólnym, chemicznym i ilościowym. Szczegóły prezentuje poniższa tabela.

Tabela 13. Kompleksowa ocena stanu JCWPd na terenie gminy Ząbkowice Śląskie w roku 2019

Nr JCWPd	Ocena stanu JCWPd		
	Chemicznego	Ilościowego	Ogólnego
108	Dobry	Dobry	Dobry
109	Dobry	Dobry	Dobry

Źródło: PIG – PIB, Raport z oceny stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019
Badania wód podziemnych na terenie gminy Ząbkowice Śląskie były prowadzone w 2019 roku w ramach monitoringu diagnostycznego na podstawie „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa dolnośląskiego na latach 2016-2020 – aneks w 2019 roku”. Monitoring diagnostyczny obejmuje jednolite części wód podziemnych o statusie niezagrażonych nieosiągnięciem dobrego stanu.

¹⁴ Opracowano na podstawie danych zawartych w kartach informacyjnych JCWPd - Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy.

Na podstawie informacji zawartych w opracowaniu „Jakość Środowiska na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska” sporządzonym przez GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w 2021 r., na terenie gminy pobrano z punktu na JCWP nr 109 raz w roku dwie próby wód podziemnych w miejscowościach Brodziszów i Stolec. Zakres analityczny badań wód podziemnych obejmował następujące oznaczenia: temperaturę, tlen rozpuszczony, przewodność elektrolityczną, odczyn, zasadowość ogólną, ogólny węgiel organiczny, azot amonowy, arsen, azot azotanowy, azot azotynowy, bor, chlorki, chrom ogólny, cyjanki wolne, cynk, fluorki, fosforany, glin, kadm, magnez, mangan, miedź, nikiel, ołów, potas, rtęć, selen, siarczany, sód, srebro, wapń, wodorowęglany, żelazo. Następnie dokonano interpretacji wyników badań zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. 2019 poz. 2148). Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć klas jakości wód podziemnych, przy czym klasy I, II, III wskazują na dobry stan chemiczny wód podziemnych, a klasy IV i V oznaczają ich słaby stan chemiczny.

Wody podziemne pobrane w miejscowości Brodziszów zaliczono do wód dobrej jakości (klasa II) ze względu na stężenie manganu i wodorowęglanów w klasie III. Natomiast wody pobrane w miejscowości Stolec zakwalifikowano do wód zadowalającej jakości (klasa III), ze względu na stężenie azotanów (49 mg/l)¹⁵.

GLÓWNY ZBIORNIK WÓD PODZIEMNYCH

Zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną GZWP opartą na koncepcji S. Kleczkowskiego (1988) gmina Ząbkowice Śląskie nie jest zlokalizowana na obszarze żadnych z GZWP.

POTENCJALNE ZAGROŻENIA WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych powodowane jest głównie przez bezpośrednią lub pośrednią działalność człowieka, np. rolnictwo, działalność gospodarczą, poziom urbanizacji terenu.

Do możliwych zagrożeń mogących wpłynąć na zasoby i jakość wód na terenie gminy należy zaliczyć m.in.:

- brak pełnego skanalizowania obszaru gminy oraz występowanie potencjalnego ryzyka niekontrolowanego przedostania się ścieków komunalnych do środowiska, np. w wyniku nieszczelności zbiorników bezodpływowych (szamb) lub awarii przydomowych oczyszczalni ścieków,

¹⁵ Na podstawie danych zawartych w opracowaniu „Jakość Środowiska na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska” sporządzonym przez GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w 2021 r.

- odprowadzanie ścieków nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych do środowiska naturalnego, np. w wyniku wystąpienia awarii oczyszczalni ścieków,
- spływ powierzchniowy zanieczyszczeń, obciążonych głównie związkami biogennymi (azotem i fosforem) pochodzenia rolniczego. Zjawisko to jest potęgowane przez nadmierne stosowanie chemicznych środków ochrony roślin oraz ryzyko niewłaściwego wykonywania zabiegów agrotechnicznych.

Istotnym źródłem presji na środowisko wodne jest niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich. Rozproszenie zabudowy mieszkaniowej na obszarze gminy sprawia, że budowa kanalizacji sanitarnej jest często ekonomicznie nieuzasadniona. W takiej sytuacji, mieszkańcy obszarów nieskanalizowanych korzystają ze zbiorników bezodpływowych (szamba), opróżnianych przez wyspecjalizowane firmy. Korzystanie z nieuszczelnionego szamba grozi skażeniem bakteriologicznym gleby oraz wody wokół posesji, a zanieczyszczenia chemiczne są wchłaniane przez rośliny, w tym warzywa i zboża. Szkodliwe związki chemiczne rozprzestrzeniają się także na większe odległości, skażając wody podziemne.

Ponadto zagrożeniem może być również eksploatacja przydomowych oczyszczalni ścieków, z których niedostatecznie oczyszczone ścieki bytowe mogą bez kontroli być wprowadzane do gruntu, zanieczyszczając wody podziemne.

Przydomowe oczyszczalnie oraz zbiorniki bezodpływowe znajdują się na obszarach, na których, na ogół nie funkcjonuje kanalizacja sanitarna. Są to obszary rozproszone, gdzie podłączenie budynków do kanalizacji jest obecnie ekonomicznie nieuzasadnione, ze względu na wysokie koszty.

Kolejnym zagrożeniem czystości wód są spływy powierzchniowe zanieczyszczeń, obciążone głównie związkami biogennymi (azotem i fosforem) pochodzenia rolniczego. Zjawisko to jest potęgowane przez niewłaściwe przechowywanie i stosowanie nawozów mineralnych i organicznych, nadmierne stosowanie chemicznych środków ochrony roślin oraz niewłaściwe wykonywanie zabiegów agrotechnicznych.

W przypadku nadmiernego, długotrwałego spływu składników biogennych do wód, dochodzi do ich przeżyźnienia. Proces ten, zwany eutrofizacją prowadzi do szeregu konsekwencji tj. zakwity (gwałtowny rozwój makrofitów i toksycznego fitoplanktonu – glony, sinice), zakwaszenie wód, pogłębienie strefy beztlenowej, spadek przezroczystości wody, wymieranie ichtiofauny, znaczne pogorszenie walorów użytkowych, przyrodniczych i rekreacyjnych wód. W efekcie zbiornik wodny ulega postępującej degradacji, która może doprowadzić do jego całkowitego zaniku na skutek zarastania. Eutrofizacja stanowi obecnie ogromne zagrożenie dla wszystkich wód powierzchniowych na terenie Polski ze względu na nadużywanie nawozów i środków ochrony roślin, które dostają się do wód na skutek spływu powierzchniowego.

Rolnictwo zanieczyszcza wodę poprzez niewykorzystane składniki środków ochrony roślin, czy nawozów, nieodpowiednie miejsca składowania i przechowywania odchodów zwierzęcych (stałych i płynnych), które znajdują się w pobliżu obór, chlewików, czy kurników. Powodem zanieczyszczeń wód są także wybiegi dla zwierząt i drobiu oraz miejsca spływu wód z terenu zagród, jak również miejsca składowania kiszonki. Wszystko to może powodować, że jakość wód powierzchniowych i podziemnych nie będzie odpowiadać wymaganym standardom.

Na czystość wód powierzchniowych wpływa również sposób użytkowania melioracji wodnych. Celem melioracji jest regulacja stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz ochrona użytków rolnych przed powodzią. W sytuacji, kiedy surowe ścieki (bytowe, komunalne, przemysłowe) są odprowadzane bezpośrednio do rowów melioracyjnych, mogą przedostawać się one do wód powierzchniowych oraz gruntowych i znacznie pogarszać ich jakość.

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 14. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarowanie wodami

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — prowadzony monitoring wód powierzchniowych, — prowadzenie rejestru przydomowych oczyszczalni oraz zbiorników bezodpływowych, — monitoring wód podziemnych na terenie gminy, — realizacja inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, — prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. 	<ul style="list-style-type: none"> — zły stan wód powierzchniowych, — występujące obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Budzówka na terenie gminy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, — racjonalne i oszczędne gospodarowanie wodą, — zwiększenie ilości punktów monitoringowych wód, — zwiększenie retencji wodnej, — planowana budowa zbiornika wodnego na potoku Zatoka przy ul. Powstańców Warszawy w Ząbkowicach Śląskich. 	<ul style="list-style-type: none"> — działalność gospodarcza stanowiąca ryzyko zanieczyszczeń wód, — zjawiska wynikające ze zmian klimatu (np. gwałtowne deszcze, powódzie, susze), — obniżanie się poziomu wód gruntowych; — zjawisko suszy hydrologicznej.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.5 Gospodarka wodno-ściekowa

INFRASTRUKTURA WODOCIĄGOWA

Obecność sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy istotnie podnosi jakość życia mieszkańców poprzez zapewnienie ciągłości dostaw wody spełniającej wszelkie normy sanitarne oraz odbioru i oczyszczania ścieków. Wyposażenie obszaru w podstawową infrastrukturę techniczną zwiększa również atrakcyjność osiedleńczą dla potencjalnych mieszkańców oraz inwestorów.

INFRASTRUKTURA WODOCIĄGOWA

Stan infrastruktury wodociągowej na terenie gminy Ząbkowice Śląskie jest zadowalający. Według danych GUS w roku 2020 długość sieci wodociągowej wynosiła 102,1 km. Na przestrzeni lat 2016-2020 długość czynnej sieci rozdzielczej wzrosła o 6,6 km (6,91%). Zgodnie z danymi GUS, liczba osób korzystających z sieci wodociągowej w roku 2020 wyniosła 21 379 osób, co stanowiło 99,9% wszystkich mieszkańców. Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca w tym samym roku wyniosło 35,8 m³ i wzrosło na przestrzeni ostatnich 5 lat o 11,88%, co jest powiązane głównie ze spadkiem ludności korzystającej z sieci wodociągowej. Liczba odnotowanych awarii sieci wodociągowej w 2020 roku w porównaniu z rokiem 2016 wzrosła o 7 awarii.

Tabela 15. Infrastruktura wodociągowa na terenie gminy Ząbkowice w latach 2016-2020

Wyszczególnienie	J.m.	2016	2017	2018	2019	2020
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	95,5	99,1	101,2	102,1	102,1
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 174	3 215	2 924	2 950	2 984
Awarie sieci wodociągowej	szt.	39	13	27	51	46
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	710,5	720,5	744,5	767,9	772,1
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	32,0	32,5	33,9	35,3	35,8
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej ogółem	osoba	22 164	22 035	21 859	21 638	21 379
	%	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/>
Sieć zasilana jest z ujęć wód podziemnych, które znajdują się w mieście przy ul. Powstańców Warszawy oraz we wsiach: Brodziszów, Tarnów, Stolec, Braszowice i Szklary. Ponadto ujęcie znajduje się również Olbrachcicach Wielkich i stanowi rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę mieszkańców korzystających z wody dostarczonej z ujęcia w Ząbkowicach Śląskich i jest włączone w ten sam system sieci wodociągowej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ząbkowicach Śląskich dokonuje okresowych ocen jakości wody pitnej z wodociągu publicznego na terenie gminy. Ma to na celu dostarczenie mieszkańcom wody pitnej przeznaczonej do spożycia przez ludzi, spełniającej odpowiednie standardy sanitarne.

INFRASTRUKTURA KANALIZACYJNA

Stan infrastruktury kanalizacyjnej na terenie gminy Ząbkowice Śląskie jest zadowalający. Zgodnie z danymi GUS w roku 2020 długość czynnej sieci kanalizacyjnej na tym terenie wyniosła 58,5 km. Na przestrzeni lat 2016-2020 długość czynnej sieci wzrosła o 2,9 km; tj. o 5,22%. Według danych GUS, liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej w roku 2020 wyniosła 14 960 osób, co stanowiło 69,9% wszystkich mieszkańców gminy Ząbkowice Śląskie. Szczegółowe informacje o infrastrukturze kanalizacji sanitarnej prezentuje poniższa tabela.

Tabela 16. Infrastruktura kanalizacyjna gminy Ząbkowice Śląskie w latach 2016-2020

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	55,6	57,4	57,6	58,4	58,5
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 661	1 670	1 498	1 500	1 508
Awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	13	12	28	17	20
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	535,1	541,8	544,4	548,3	556,3
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej ogółem	osoba	15 715	15 604	15 292	15 149	14 960
	%	70,8	70,7	69,9	69,9	69,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/>

Na obszarze Gminy zgodnie z uchwałą nr XXVII/827/16 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 października 2016 roku wyznaczono aglomerację Ząbkowice Śląskie o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) wynoszącej 23 435 osób. W jej skład wchodzi dwie gminy, tj. Ząbkowice Śląskie i Stoszowice.

Powyższą aglomerację obsługują dwie oczyszczalnie ścieków:

- w Ząbkowicach Śląskich ul. Rzeczna 2 (oczyszczalnia biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków azotu (N), fosforu (P) spełniająca standardy odprowadzanych ścieków dla aglomeracji < 100 000 RLM): średnia projektowa dobową przepustowość hydrauliczna oczyszczalni 5 500 m³/d, projektowa maksymalna wydajność oczyszczalni w RLM: 28 400, bezpośredni odbiornik ścieków oczyszczonych jest rzeka Budzówka, ilość

ścieków oczyszczonych odprowadzonych z oczyszczalni do odbiornika w ciągu 2020 roku wyniosła 754,0 tys. m³,

- w Budzowie Budzów 178d, 57-215 Srebrna Góra (oczyszczalnia biologiczna bez usuwania biogenów, spełniająca standardy odprowadzanych ścieków): średnia projektowa dobową przepustowość hydrauliczną oczyszczalni 380 m³/d, projektowa maksymalna wydajność oczyszczalni w RLM: 1 200, bezpośredni odbiornik ścieków oczyszczonych jest rzeka Węża, ilość ścieków oczyszczonych odprowadzonych z oczyszczalni do odbiornika w ciągu 2020 roku wyniosła 27,0 tys. m³.¹⁶

Nieczystości z gospodarstw nieskanalizowanych gromadzone są w szczelnych zbiornikach bezodpływowych, a następnie dowożone wozami asenizacyjnymi do oczyszczalni. Według danych GUS w 2020 roku na terenie gminy funkcjonowała jedna stacja zlewna, do której dostarczono 2 944,9 m³ ścieków bytowych.

Zgodnie z KPOŚK za 2020 r. Gmina Ząbkowice Śląskie prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków oraz kontrolę nad prawidłową częstotliwością wywozu ścieków ze zbiorników bezodpływowych i osadów z przydomowych oczyszczalni ścieków.

Tabela 17. Liczba zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Ząbkowice Śląskie

LP	NAZWA MIEJSCOWOŚCI	ZBIORNIK BEZODPŁYWOWY	PRZYDOMOWA OCZYSZCZALNIA
1.	BOBOLICE	1	1
2.	BRASZOWICE	117	15
3.	BRODZISZÓW	36	17
4.	GROCHOWISKA	0	0
5.	JAWOREK	3	12
6.	KLUCZOWA	28	6
7.	KOZINIEC	18	2
8.	OLBRACHCICE W.	46	33
9.	PAWŁOWICE	0	3
10.	RAKOWICE	4	4
11.	SIEROSZÓW	35	20
12.	STOLEC	97	30
13.	STRĄKOWA	26	14
14.	SULISŁAWICE	61	3
15.	SZKLARY HUTA	17	1

¹⁶ Opracowano na podstawie danych zawartych w „Sprawozdaniem z KPOŚK za rok 2020”

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

LP	NAZWA MIEJSCOWOŚCI	ZBIORNIK BEZODPŁYWOWY	PRZYDOMOWA OCZYSZCZALNIA
16.	SZKLARY WIEŚ	9	0
17.	SIODŁOWICE	7	1
18.	TARNÓW	2	11
19.	ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE	12	10
20.	ZWRÓCONA	60	27
Razem		579	210

Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich

Zgodnie z danymi zawartymi w powyższej tabeli, na terenie gminy funkcjonuje 579 zbiorników bezodpływowych oraz 210 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Na terenie miasta Ząbkowice Śląskie funkcjonuje również kanalizacja deszczowa, do której odprowadzane są wody opadowe i roztopowe z części utwardzonych dróg.

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 18. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - brak istotnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów korzystających z wody z sieci wodociągowej, - funkcjonujące SUW, - funkcjonowanie oczyszczalni ścieków; - rozbudowane sieci wodociągowe i kanalizacji sanitarnej obsługujące niemal wszystkich mieszkańców, - prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe, - funkcjonowanie kanalizacji deszczowej. 	<ul style="list-style-type: none"> - korzystanie przez mieszkańców ze zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, których część może być w niedostatecznym stanie technicznym, - zły stan wód powierzchniowych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowanie infrastruktury wodno-ściekowej, - prowadzenie kontroli zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe. 	<ul style="list-style-type: none"> - ryzyko niewłaściwego zagospodarowania nieczystości ciekłych przez właścicieli nieruchomości, - awarie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.6 Zasoby geologiczne

RZEŻBA TERENU I GEOLOGIA

Wg jednostek geograficznych gmina Zębówice Śląskie położona jest na Przedgórzu Sudeckim pomiędzy górami Sowimi i Bardzkimi a Wzgórzami Niemczańsko - Strzelińskimi. Pod względem budowy geologicznej obszar składa się z:

- piętra platformowego cechsztynu okresu jury – obejmujący pas ciągnący się od Barda przez Ząbkowice w kierunku Wrocławia,
- utwory metamorficzne wzgórz Strzelińsko – Kamienieckich (obejmujący wschodnią część gminy),
- masyw gnejsowy Gór Sowich (obejmujący zachodnią część gminy),
- intruzje ultrazasadowe i zasadowe wokół bloku sowiogórskiego (obejmujący okolice wsi Szklary i Braszowice)¹⁷.

Głównymi utworami przypowierzchniowymi występującymi na całym terenie gminy Ząbkowice Śląskie są:

- gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry lodowcowe (złodowacenia Środkowopolskie),
- piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuł (Holocen),
- piaski i żwiry sandrowe (złodowacenia Środkowopolskie),
- piaski, żwiry i mułki rzeczne (złodowacenia Środkowopolskie),
- lessy (Czwartorzęd),
- łupki krystaliczne, kwarcyty, amfibolity, marmury i leptynity (Neoproterozoik III-Ordowik),
- amfibolity, gnejsy i łupki amfibolowe, diabazy (Paleozoik),
- monzogranity, granodioryty i granity (Karbon),
- gnejsy i migmatyty nierozdzielone, granulity (Ordowik),
- perydotyty, serpentynity, gabra i diabazy (Sylur-Dewon Dolny),
- gabra (Sylur).

Powyższe utwory przypowierzchniowe przedstawiono również na poniższym rysunku.

¹⁷ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Ząbkowice Śląskie. Uchwała nr VI/19/2010 Rady Miejskiej w Ząbkowicach Śląskich z dnia 02 czerwca 2010 r.

Rysunek 12. Mapa utworów przypowierzchniowych gminy Ząbkowice Śląskie

Legenda:

— Granice gmin	Łupki krystaliczne, kwarcyty, amfibolity, marmury i leptynity; Neoproterozoik III; Ordowik
Amfibolity, gnejsy i łupki amfibolowe, diabazy; Paleozoik;	Piaski i żwiry sandrowe; Zlodowacenia Środkowopolskie;
Gabra; Sylur; Dewon Dolny	Piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły; Holocen;
Gliny zwalowe, ich zwiędziny oraz piaski i żwiry lodowcowe; Zlodowacenia Środkowopolskie;	Piaski, żwiry i mułki rzeczne; Zlodowacenia Środkowopolskie;
Gnejsy i migmatyty nierozdzielone, granulity; Ordowik;	
Lessy; Czwartorzęd;	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PIG-PIB, <http://geologia.pgi.gov.pl>

OBSZARY GÓRNICZE I ZŁOŻA KOPALIN

Zgodnie z CBDG - PIG, na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie znajdują się obszary górnicze, tereny górnicze oraz złoża kopalin, co przedstawiono w poniższych tabelach.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2021 poz. 1420 ze zm.) obszary górnicze to „przestrzeń” w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów, podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji.

Tabela 19. Obszary górnicze na terenie gminy Ząbkowice Śląskie

Obszar górniczy	Lokalizacja	Nr w rejestrze	Powierzchnia [m ²]	Status	Decyzja wyznaczenia obszaru górniczego
Braszków III	Braszków	10-1/5/419	594 041,00	aktualny	NR:7/E/2017 z dnia 16.03.2017 r. Marszałka Województwa Dolnośląskiego (zmieniająca)
Kluczowa	Brodziszów	10-1/4/243	151 217,00	aktualny	NR:13/E/2010 z dnia 02.09.2010 r. Marszałka Województwa Dolnośląskiego (ustanawiająca)
Koziniec	Kluczowa	10-1/5/471	111 649,60	aktualny	NR:6/E/2020 z dnia 16.07.2020 r. Marszałka Województwa Dolnośląskiego (ustanawiająca)
Brodziszów I	Brodziszów	10-1/5/402	43 595,00	aktualny	NR:7/E/2016 z dnia 16.03.2016 r. Marszałka Województwa Dolnośląskiego (ustanawiająca)

Źródło: Dane CBDG – PIG, <https://geologia.pgi.gov.pl/>

Zgodnie z powyższymi danymi, na terenie gminy zlokalizowane są 4 obszary górnicze o statusie „aktualny”. Znajdują się one w miejscowości Braszków, Brodziszów i Kluczowa.

Teren górniczy zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 15 ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2021 poz. 1420 ze zm.) to przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego.

Tabela 20. Tereny górnicze na terenie gminy Ząbkowice Śląskie

Teren górniczy	Id geometrii	Powierzchnia [m ²]	Status
Braszków III	135153	1 931 854,00	aktualny
Kluczowa	4375	820 591,00	aktualny
Koziniec	141606	769 587,2	aktualny
Brodziszów I	133327	564 075	aktualny
Konstanty II (częściowo położony na terenie gminy Ząbkowice Śląskie)	10019	1985959	aktualny

Źródło: Dane CBDG – PIG, <https://geologia.pgi.gov.pl/>

Zgodnie z powyższymi danymi, na terenie gminy zlokalizowanych jest 5 aktualnych terenów górniczych o statusie „aktualny”. Jeden z terenów górniczych zlokalizowany jest na terenie gminy Ząbkowice Śląskie w niewielkiej części – Konstanty II. Pozostałe tereny górnicze znajdują w granicach administracyjnych gminy Ząbkowice Śląskie. Dla terenów górniczych Gmina posiada miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego.

W kolejnej tabeli przedstawiono z kolei złoża kopalin znajdujące się na terenie gminy wraz z informacją dotyczącą ich eksploatacji. Złożem kopaliny zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 19 ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2021 poz. 1420 ze zm.) jest naturalne nagromadzenie minerałów, skał oraz innych substancji, których wydobywanie może przynieść korzyść gospodarczą.

Tabela 21. Złoża kopalin na terenie gminy Ząbkowice Śląskie

Nr złoża	Nazwa złoża	Kopaliny	Eksploatacja złoża
2430	Albertów	surowce ilaste ceramiki budowlanej	Eksploatacja złoża zaniechana
537	Barbara-Sadlno (kop.)	gliny ceramiczne kamionkowe	Złoże skreślone z bilansu zasobów
1039	Braszowice	kamienie drogowe i budowlane	Złoże zagospodarowane
708	Brodziszów	kamienie drogowe i budowlane	Złoże skreślone z bilansu zasobów
10889	Kluczowa	kamienie drogowe i budowlane	Złoże zagospodarowane
13822	Koziniec	kamienie drogowe i budowlane	Złoże rozpoznane szczegółowo
19733	Olbrachcice Wielkie	kruszywa naturalne	Złoże rozpoznane szczegółowo
1051	Brodziszów I	kamienie drogowe i budowlane	Złoże rozpoznane szczegółowo
13824	Brodziszów II	kamienie drogowe i budowlane	Złoże rozpoznane szczegółowo
9139	Brodziszów-Kłóśnik	kamienie drogowe i budowlane	- Eksploatacja złoża zaniechana
8763	Brodziszów-Kłóśnik-Pole B	kamienie drogowe i budowlane	Złoże skreślone z bilansu zasobów
4985	Brodziszów-Łom N	kamienie drogowe i budowlane	Złoże skreślone z bilansu zasobów
7069	Brodziszów-Łom W	kamienie drogowe i budowlane	Złoże skreślone z bilansu zasobów
111	Grochów	magnezyty	Złoże rozpoznane wstępnie
1756	Przyłęk-Pilce	kruszywa naturalne	Złoże zagospodarowane
3327	Ząbkowice Śląskie	surowce ilaste ceramiki budowlanej	Złoże o zasobach szacunkowych
12282	Ząbkowice Śląskie	kamienie drogowe i budowlane	Złoże rozpoznane szczegółowo
777	Sadlno	węgle brunatne	Złoże rozpoznane szczegółowo
14586	Grochowiska	kruszywa naturalne	Złoże rozpoznane szczegółowo

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Nr złoże	Nazwa złoże	Kopaliny	Eksploatacja złoże
110	Szklary	magnezyty	Złoże rozpoznane wstępnie
17219	Szklary I	rudy niklu	Złoże rozpoznane szczegółowo
1181	Szklary-Wzgórze Siodłowe	rudy niklu	Eksploatacja złoże zaniechana
1179	Szklary-Szklana Góra	rudy niklu	Eksploatacja złoże zaniechana
1180	Szklary-Wzgórze Koźmickie	rudy niklu	Eksploatacja złoże zaniechana

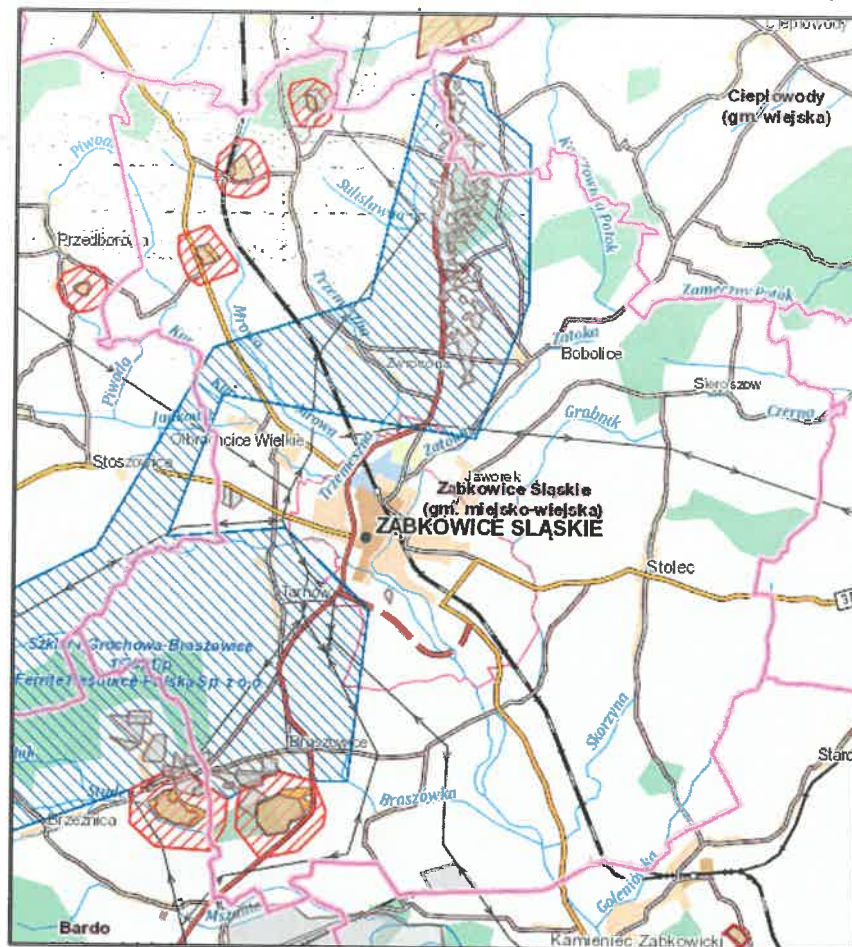
Źródło: Dane PIG-PIB, <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas>

Zgodnie z powyższymi danymi, na terenie gminy usytuowanych jest 24 złóż kopalin, na terenie których wydobywane są lub były następujące kopaliny: surowce ilaste ceramiki budowlanej, gliny ceramiczne kamionkowe, kamienie drogowe i budowlane, magnezyty, węgle brunatne, kruszywa naturalne, magnezyty oraz rudy niklu.

Ponadto zgodnie z danymi CBDG - PIG na części terenu gminy Ząbkowice Śląskie wyznaczono obszar pod koncesje - poszukiwanie i rozpoznanie złóż kopalin chemicznych, skalnych, metalicznych:

- nr koncesji: 1/2021/p,
- nazwa koncesji: Szklar i Grochowa-Braszowice,
- rodzaj koncesji: poszukiwanie i rozpoznawanie,
- data decyzji: 10/2/2021,
- kopalina: rudy niklu.

Rysunek 13. Tereny i obszary górnicze oraz złoża kopalin na terenie gminy Ząbkowice Śląskie

Legenda:

MIDAS - złoża, tereny i obszary górnicze

MIDAS - granice złóż

MIDAS - obszary górnicze

MIDAS - tereny górnicze

MIDAS - złoża wybilansowane

Podział administracyjny

Gminy

Koncesje - poszukiwanie i rozpoznanie złóż surowców mineralnych

Koncesje - poszukiwanie i rozpoznanie złóż węgla kamiennego i metanu

Koncesje - poszukiwanie i rozpoznanie złóż kopalin chemicznych, skalnych, metali

Koncesje - poszukiwanie i rozpoznanie złóż węglowodorów

Projekty robót geologicznych (PRG) - poszukiwanie i rozpoznanie złóż wód leczniczych, termalnych i solanek

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, <https://geologia.pgi.gov.pl/>

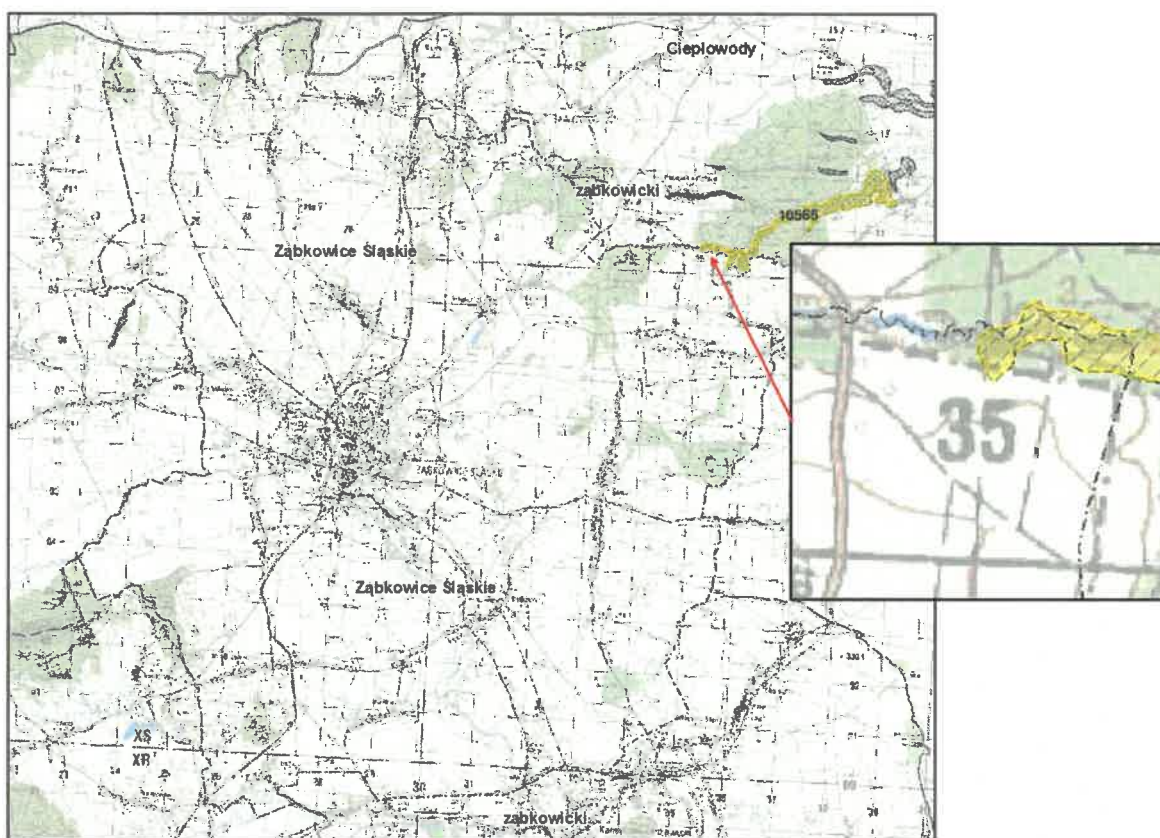
OSUWISKA

Osuwisko jest przemieszczeniem mas ziemnych, powierzchniowej zwietrzeliny i mas skalnych podłoża spowodowanym siłami przyrody lub działalnością człowieka.

Zgodnie z mapą dostępną na stronie Państwowego Instytutu Geologicznego (System Ochrony Przeciwosuwiskowej SOPO), na terenie gminy Ząbkowice Śląskie nie występują obecnie osuwiska.

Na niewielkim obszarze we wschodniej części gminy występuje natomiast obszar zagrożony występowaniem naturalnych zagrożeń geologicznych, w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych: 10565 KRTZ.

Rysunek 14. Mapa występowania terenów zagrożonych występowaniem osuwisk na terenie gminy Ząbkowice Śląskie

Legenda:

 obszary zagrożone występowaniem osuwisk

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PIG-PIB, <http://geologia.pgi.gov.pl>

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 22. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — brak występowania osuwisk, — atrakcyjna rzeźba terenu, — występowanie złóż surowców mineralnych. 	<ul style="list-style-type: none"> — występowanie obszarów i terenów górniczych, zagrażających środowisku naturalnemu, — występowanie obszarów zagrożonych występowaniem osuwisk.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na ochronę powierzchni ziemi. 	<ul style="list-style-type: none"> — niewystarczające środki finansowe na inwestycję z zakresu ochrony powierzchni ziemi.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.7 Gleby

Pod względem przydatności rolniczej można sklasyfikować gleby występujące na obszarze gminy jako dobre i bardzo dobre orne pszenne. Zarówno klimat, budowa geologiczna podłoża, jak i ukształtowanie terenu korzystnie wpływają na rozwój rolnictwa. Jedynie znikomy odsetek gruntów rolnych zlokalizowany w okolicy wsi Kluczowa, Brodziszów, Szklary, Pawłowice, Grochowiska i Strąkowa zaliczany jest do IV i V klasy bonitacyjnej. Pozostały teren gminy został sklasyfikowany jako III klasa bonitacyjna, gdzie klasa ta dotyczy zarówno kompleksów gleb ornych i gleb łąkowych. Na ogólną powierzchnię gminy, wynoszącą 14 614 ha, 83,6% tj. 12 218 ha, stanowią użytki rolne, z czego 88% to grunty orne, a pozostałej 12% stanowią łąki, sady i pastwiska oraz grunty pod stawami i rowami. Wg klasyfikacji rodzajów gleb, na obszarze gminy wyodrębniamy: mady rzeczne, gleby brunatnoziemne – brunatne właściwe, gleby wapniowcowe – rędziny. Grunty pod lasami zajmują 1218 ha, to jest 7,4% powierzchni ogólnej, grunty zadrzewione i zakrzaczone 95 ha, to jest 0,6% powierzchni ogólnej, a grunty pod wodami 40 ha to jest 0,3% powierzchni ogólnej. Tereny zainwestowane w gminie zajmują 1 080 ha, to jest 7,4% powierzchni ogólnej¹⁸.

Nasilające się wpływy różnorodnych form działalności rolniczej, produkcyjno-usługowej i urbanizacyjnej na obszarze gminy mogą przyczynić się do niekorzystnych zmian w naturalnych warunkach glebowych. Zmiany te będą wówczas przejawiać się w postaci szeregu form degradacji pokrywy glebowej i prowadzić do wytworzenia gleb o zmienionym profilu i właściwościach fizykochemicznych. Procesy degradacji gleb mogą wystąpić przede wszystkim:

- na terenach intensywnej produkcji rolnej i hodowlanej,
- na obszarach intensywnej melioracji gleb,

¹⁸ „Jakość Środowiska na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska” sporządzonym przez GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w 2021 r.

- w strefach budowy nowych osiedli mieszkaniowych,
- wzdłuż tras komunikacyjnych,
- na terenach eksploatacji kopalni lub wyrobisk poeksploatacyjnych,
- na obszarach niewłaściwie prowadzonej gospodarki ściekowej i odpadowej.

BADANIA MONITORINGOWE GLEB

Monitoring chemizmu gleb gruntów ornych Polski w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie GIOŚ.

Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia badań wynika z następujących zapisów krajowych aktów prawnych:

- ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2021 poz. 1973 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 roku w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz.U. 2002 nr 165 poz. 1359),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2007 roku w sprawie sposobu udostępniania informacji o środowisku (Dz.U. 2007 nr 120 poz. 828).

Na podstawie informacji zawartych w opracowaniu „Jakość Środowiska na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska” sporządzonym przez GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w 2021 r., w ramach PMŚ w latach 2019-2021 nie prowadzono badań jakości gleb na terenie gminy Ząbkowice Śląskie.

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 23. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby

Mocne strony	Słabe strony
— brak prowadzenia działalności szczególnie uciążliwej na środowisko na terenie gminy.	— brak stałych punktów monitoringu pomiarowo-kontrolnych gleb na obszarze gminy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">– wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa,– popularyzacja rolnictwa ekologicznego,– rozwój sieci kanalizacji sanitarnej,— restrykcyjne normy środowiskowe dla przedsiębiorstw wpływające na zapobieganie skażeniu gleb.	<ul style="list-style-type: none">– postępująca urbanizacja i fragmentacja terenu,– erozja wodna i wietrzna,– ryzyko degradacji gleb w związku z działalnością rolniczą i używaniem sztucznych nawozów;— ryzyko zanieczyszczeń gleb w przypadku niewłaściwej gospodarki ściekowej i odpadowej.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Gospodarka odpadami jest jednym z ważniejszych zadań w kwestii ochrony środowiska. Niewłaściwe postępowanie z odpadami wywiera negatywny wpływ na otaczającą przyrodę, zdrowie ludzi oraz warunki bytowe. Z tego powodu istotne jest prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami oraz ograniczenie ich powstawania.

Na obszarze gminy obowiązuje Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Ząbkowice Śląskie przyjęty uchwałą nr XXI/132/2019 z dnia 28 listopada 2019 r. Uchwał nr XXXVII/240/2020 Rady Miejskiej w Ząbkowicach Śląskich z dnia 14 grudnia 2020 r. wprowadzono zmiany do Regulaminu. Określa on szczegółowe zasady w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, głównie poprzez ustalenie, m.in.:

- wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości,
- rodzaje i minimalną pojemność pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunki rozmieszczania tych pojemników i ich utrzymywania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym,
- częstotliwość i sposoby pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego,
- inne wymagania wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami,
- obowiązki osób utrzymujących zwierzęta domowe, mające na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku,
- wymagania dotyczące utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych nieruchomościach,
- wyznaczania obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania.

W miejscowości Ząbkowice Śląskie, przy ul. Legnickiej nr 16 funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, w którym mieszkańcy mogą pozostawić bezpłatnie różnego rodzaju odpady komunalne.

Zgodnie z danymi zawartymi w „Analizie stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Ząbkowice Śląskie za rok 2020” w 2020 roku z terenu gminy odebrano i przekazano do instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania 4 344,73 Mg niesegregowanych odpadów komunalnych.

Szczegóły dotyczące odpadów zebranych selektywnie zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 24. Ilość odpadów komunalnych odebranych terenu gminy Ząbkowice Śląskie i z PSZOK w roku 2020

Lp.	Rodzaj odpadu	Kod odpadu	Ilość odpadów [Mg]
1.	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	20 03 01	4 344,73
2.	Zmieszane odpady opakowaniowe	15 01 06	593,25
3.	Opakowania ze szkła	15 01 07	401,48
4.	Odpady ulegające biodegradacji	20 02 01	1 053,02
5.	Odpady wielkogabarytowe	20 03 07	613,42
6.	Opakowanie z papieru i tektury	15 01 01	335,14
7.	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	17 01 01	108,016
8.	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	20 01 32	0,343
RAZEM			7 449,399

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Ząbkowice Śląskie za rok 2020
W poniższej tabeli przedstawiono osiągnięte przez Gminę Ząbkowice Śląskie poziomy recyklingu i ograniczania masy składowanych odpadów komunalnych.

Tabela 25. Poziomy recyklingu i ograniczania masy składowanych odpadów komunalnych osiągnięte w gospodarce odpadami przez Gminę w roku 2020

Poziom wymagany	Poziom osiągnięty
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	
≤ 35,00%	0,00%
Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	
≥ 50,00%	59,8%
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	
≥ 70,00%	100%

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Ząbkowice Śląskie za rok 2020
Analizując dane zawarte w powyższej tabeli, należy stwierdzić, że w 2020 r. Gmina Ząbkowice Śląskie:

- osiągnęła dopuszczalny 35% poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania, określony przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
- osiągnęła 50% poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów papieru, metali tworzyw sztucznych i szkła, ustalonego przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania

- do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych,
- osiągnęła 70% poziom recyklingu przygotowania do ponownego użycia i odzysku metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, ustalony przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

Na terenie gminy Ząbkowice Śląskie około 2 km na południowy wschód od wsi Strąkowa, na działkach nr: 498/1 i 498/3 (część działki 498/2), znajduje się dawne składowisko odpadów komunalnych gminy Kamieniec Ząbkowicki. Jest to składowisko nadpoziomowe, z kwaterą o powierzchni 5,5 tys. m², zlokalizowaną w wyrobisku po eksploatacji żwiru, która nie posiada uszczelnienia oraz drenażu odcieków. Wokół składowiska znajduje się pas zieleni izolacyjnej. Składowisko to zostało zrekultywowane na podstawie decyzji nr 28/O/2007 Starosty Ząbkowickiego z dnia 31 października 2007 roku, znak: WRŚ-76441/47/06/07, zmienionej decyzją nr 22/O/2011 z dnia 26 lipca 2011 r., znak: WRŚ.6237.3.2011 r.

Pomimo uporządkowanego systemu gospodarki odpadami gminy Ząbkowice Śląskie, na jej terenie występują tzw. „dzikie wysypiska”, które są na bieżąco usuwane. Zwykle są to podrzucane odpady komunalne np. przy kosztach ulicznych, przy zamykanych wiatach śmietnikowych oraz w przydrożnych rowach.

Do gospodarki odpadami zaliczyć należy również kwestie utylizacji azbestu i wyrobów zawierających azbest. Na terenie gminy Ząbkowice Śląskie obowiązuje „Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest na terenie Miasta i Gminy Ząbkowice Śląskie wraz z inwentaryzacją miejsc występowania wyrobów budowlanych zawierających azbest” z października 2011 r. Jego podstawowym celem jest: „Całkowite usunięcie z terenu gminy wyrobów zawierających azbest do końca 2032 roku, przy zachowaniu obowiązujących przepisów i procedur w tym zakresie”

Gmina Ząbkowice Śląskie dzięki wsparciu finansowym NFOŚiGW i WFOŚiGW we Wrocławiu zrealizowała zadanie pn.: „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Ząbkowice Śląskie w roku 2021”. W ramach zadania unieszkodliwiono 111,115 ton wyrobów zawierających azbest. Całkowity koszt zadania wyniósł 84 647,97 zł brutto.

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 26. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - uporządkowany system gospodarki odpadami, - osiągnięcie dopuszczalnego 35% poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania, - osiągnięcie 70% poziom recyklingu przygotowania do ponownego użycia i odzysku metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, - osiągnięcie 50% poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów papieru, metali tworzyw sztucznych i szkła, - objęcie zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców gminy, - funkcjonujący PSZOK na terenie gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczający stopień usunięcia wyrobów azbestowych zinwentaryzowanych na terenie gminy, - wysokie i rosnące koszty systemu gospodarowania odpadami.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - ciągła edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej, - pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowanie infrastruktury gospodarki odpadami, - powstawanie nowoczesnych instalacji do przetwarzania odpadów, - wprowadzenie na terenie kraju założeń i wytycznych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi. 	<ul style="list-style-type: none"> - niedostateczny poziom świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami, - powstawanie „dzikich” wysypisk, - rosnąca ilość odpadów.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.9 Zasoby przyrodnicze

Powierzchnia gruntów leśnych na terenie gminy Ząbkowice Śląskie zajmuje 1 248,34 ha. Lesistość na tym terenie wynosi 8,4%. Największe obszary leśne zlokalizowane w pobliżu wsi Szklary i Sieroszów, w północno - wschodniej części gminy. Pod względem własności, przeważają grunty leśne oraz lasy będące własnością Skarbu Państwa. Jedynie 188,02 ha zajmują lasy prywatne. Lasy znajdujące się na obszarze gminy posiadają kategorie wodochronne i glebochronne.

Tabela 27. Lasy i grunty leśne na terenie gminy Ząbkowice Śląskie

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2020
Powierzchnia gruntów leśnych		
Ogółem	ha	1 248,34
Lesistość w %	%	8,4
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	1 060,32
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	1 053,32

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2020
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	1 046,6
Grunty leśne prywatne	ha	188,02
Powierzchnia lasów		
Lasy ogółem	ha	1 232,9
Lasy publiczne ogółem	ha	1 044,88
Lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	1 037,88
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	1 031,16
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	2,98
Lasy publiczne gminne	ha	7,00
Lasy prywatne	ha	188,02

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/>

W regionalizacji przyrodniczo-leśnej obszar gminy Ząbkowice Śląskie należy do Krainy Śląskiej (kod V). Lasy, znajdujące się na tym terenie Ząbkowice Śląskie podlegają pod Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych we Wrocławiu oraz należą do następujących Nadleśnictw i Leśnictw:

— Nadleśnictwo Bardo Śląskie:

- Leśnictwo Jemna,
- Leśnictwo Tarnawa,
- Leśnictwo Błotnica,

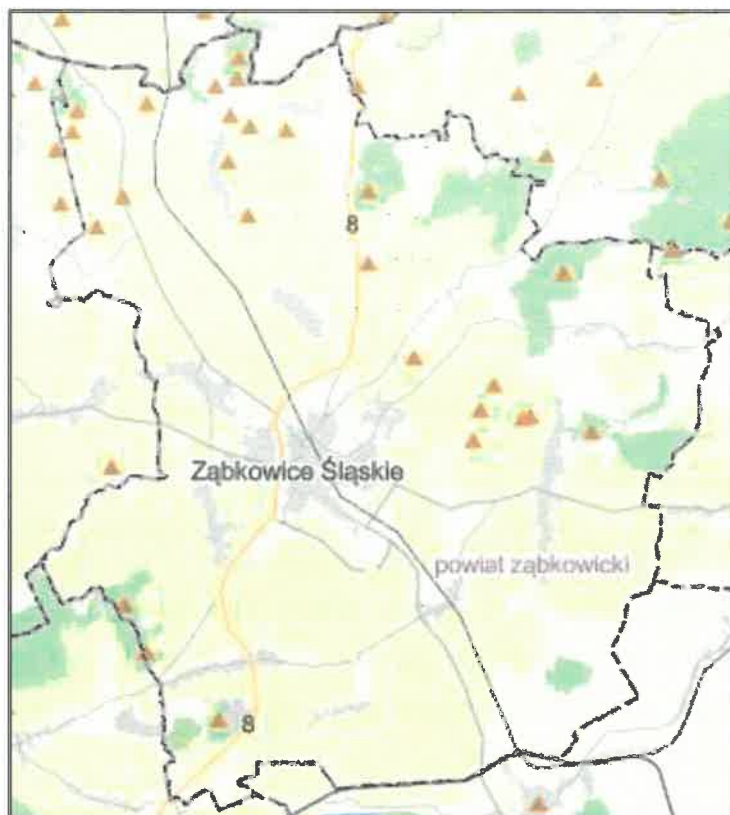
— Nadleśnictwo Henryków:

- Leśnictwo Niedźwiedź,
- Leśnictwo Muszkowice,

— Nadleśnictwo Świdnica:

- Leśnictwo Piława.

Rysunek 15. Mapa obszarów leśnych na terenie gminy Ząbkowice Śląskie

Legenda:

 obszary leśne

Źródło: <https://www.bdl.lasy.gov.pl>

Roślinność naturalną obszaru gminy Ząbkowice Śląskie uzupełniają dodatkowo kilka podstawowych typów ekosystemów:

— układy roślinne związane z krajobrazem wiejskim:

- parki podworskie we wsiach: Koziniec, Zwrócona, Kluczowa, Bobolice, Sieroszów, Stolec i Tarnów,
- doliny cieków wodnych,
- zadrzewienia śródpolne,
- zieleń przydrożna,
- zieleń cmentarna,
- zieleńce i zieleń izolacyjna (np. żywopłoty),
- ugory, łąki, sady,

— układy roślinne związane z krajobrazem miejskim:

- parki: Park Miejski im. Sybiraków,
- założenie parkowe przy Domie Zakonnym Księży Pallotynów, przy ruinach zamku, przy ul. Żeromskiego oraz ul. Powstańców Warszawy oraz przy ruinach zamku,
- Aleja kasztanowców wzdłuż ulicy Robotniczej,

- planty miejskie rozciągające się wzdłuż dawnych murów obronnych,
- zieleń osiedlowa,
- zieleń cmentarna,
- ogrody działkowe,
- zieleńce i zieleń izolacyjna.

Pod względem różnorodności biologicznej na tle obszaru gminy Ząbkowice Śląskie wyróżnia się dolina rzeki Budzówki, w szczególności jej odcinek od ujścia rzeki Jadkowa do zbiornika „Tarnów”. Jest to pięknie wykształcona, naturalna dolina podgórskiej rzeki z bogato obudowanym korytem meandrującym pośród łąk i zadrzewień. Cechuje ją bardzo duże bogactwo gatunkowe roślin, przede wszystkim gatunków łąkowych i murawowych oraz zbiorowisk lasków łąkowych. Znajdują się tam również stanowiska zimowita jesiennego (*Colchicum autumnale*) – rośliny podlegającej ochronie czynnej oraz częściowo chronionych: kaliny koralowej i pierwiosnka wyniosłego.

FORMY OCHRONY PRZYRODY

Formami ochrony przyrody w Polsce, w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są: parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Gmina Ząbkowice Śląskie pod względem występowania form ochrony przyrody i bioróżnorodności biologicznej jest terenem dość ubogim. Na obszarze tym znajdują się:

- Rezerwat Przyrody „Skałki Stoleckie”,
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie”,
- Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 PLH020012 „Skałki Stoleckie”,
- pomniki przyrody,
- stanowisko dokumentacyjne o nazwie Sztolnia Robert w Szklarach.

Rysunek 16. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Ząbkowice Śląskie

Legenda:

- Pomniki Przyrody
- Użytki Ekologiczne
- Rezerwaty
- Parki Krajobrazowe
- Parki Narodowe
- Obszary Chronionego Krajobrazu
- Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe
- Natura 2000 - obszary ptasie
- Natura 2000 - obszary siedliskowe
- Stanowiska Dokumentacyjne

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/>

REZERWAT PRZYRODY

Na terenie rezerwatów przyrody obowiązują przepisy z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2021 poz. 1098 ze zm.), zgodnie z którymi na terenie rezerwatu zabrania się:

- budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody,
- chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych,

-
- zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu,
 - polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody,
 - pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzenia roślin oraz grzybów,
 - użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzenia, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody,
 - zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody,
 - pozyskiwania skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu,
 - niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów,
 - palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
 - prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony,
 - stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów,
 - zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
 - połowu ryb i innych organizmów wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych,
 - ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
 - wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony, psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas oraz psów asystujących w rozumieniu art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
 - wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
 - ruchu pojazdów poza drogami publicznymi oraz poza drogami położonymi na nieruchomościach stanowiących własność parków narodowych lub będących

- w użytkowaniu wieczystym parków narodowych, wskazanymi przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
- umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem parku albo rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego,
- zakłócania ciszy,
- używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu,
- biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
- prowadzenia badań naukowych – w parku narodowym bez zgody dyrektora parku, a w rezerwacie przyrody – bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
- wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska,
- wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych,
- organizacji imprez rekreacyjno-sportowych – w parku narodowym bez zgody dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

„Skałki Stoleckie” - obszar o powierzchni 2,03 ha, cały objęty ochroną czynną. Został uznany za rezerwat zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 17 kwietnia 1965 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1965 r. Nr 24, poz. 119). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych dawnego kamieniołomu wraz z kserotermiczną entomofauną oraz siedliskami nietoperzy¹⁹.

Tabela 28. Charakterystyka rezerwatu przyrody „Skałki Stoleckie”

Rodzaj rezerwatu	faunistyczny
Typ rezerwatu	faunistyczny
Podtyp rezerwatu	bezkęgowców
Typ ekosystemu	skalny
Podtyp ekosystemu	skał osadowych

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody crfop.gdos.gov.pl/

¹⁹ Opracowano na podstawie danych zawartych Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody <http://crfop.gdos.gov.pl/>

Ponadto dla rezerwatu „Skałki Stoleckie” ustanowiono zadania ochronne - zarządzenie nr 44.2017 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 13 września 2017, w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Skałki Stoleckie”.

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Na terenach obszarów chronionego krajobrazu obowiązują zakazy zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2021 poz. 1098 ze zm.), zakazuje się:

1. Zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
2. Realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
3. Likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
4. Wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
5. Wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
6. Dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
7. Likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
8. Budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 obowiązek uzyskania pozwolenia wodnoprawnego pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne— z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;

9. Lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego;
10. Na obszarze chronionego krajobrazu, dla terenów:
 - 1) objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego i położonych w strefach, o których mowa w art. 23a uchwały sejmiku województwa dotyczące obszaru chronionego krajobrazu ust. 1 pkt 1, wprowadza się zakazy:
 - a) lokalizowania nowych obiektów budowlanych,
 - b) zalesiania;
 11. Nieobjętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego położonych w strefach, o których mowa w art. 23a uchwały sejmiku województwa dotyczące obszaru chronionego krajobrazu ust. 1 pkt 1, wprowadza się zakazy:
 - a) lokalizowania nowych obiektów budowlanych,
 - b) lokalizowania nowych obiektów budowlanych odbiegających od lokalnej formy architektonicznej,
 - c) lokalizowania nowych obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 2 kondygnacje lub 7 m,
 - d) zalesiania;
 12. Na obszarze chronionego krajobrazu zakazuje się niszczenia i uszkodzania obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym wskazanych w uchwale, o której mowa w art. 23a uchwały sejmiku województwa dotyczące obszaru chronionego krajobrazu ust. 1.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie” – powierzchnia 6 180ha. Obejmuje on południowe części masywów o stosunkowo niewielkim przekształceniu gospodarczym oraz zbudowanych są z różnych skał magmowych i metamorficznych, z których na uwagę zasługuje pionowa intruzja granitu w Strzelinie. Obszar ten leży w mezoregionie Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie. Jest on najbardziej zróżnicowaną częścią Przedgórze Sudeckiego. Obszar Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie” utworzony został na mocy uchwały nr 35/81 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Wałbrzychu z dnia 28 października 1981 r. w sprawie utworzenia na terenie województwa Wałbrzyskiego parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. z dnia 9 listopada 1981 r. Nr 5, poz. 46)²⁰.

²⁰ Opracowano na podstawie danych zawartych Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody <http://crfop.gdos.gov.pl/>

OBSZARY NATURA 2000

Zgodnie z przepisami art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2021 r. poz. 1098 ze zm.) na Obszarach Natura 2000 wprowadza się następujące zakazy: podejmowanie działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 PLH020012 „Skałki Stoleckie” (Dyrektywa siedliskowa) – powierzchnia 9,54 ha. Obszar utworzony Decyzją Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043(2008/25/WE) - Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, L 12 str.383, z dnia 15.01.2008 r. Sztolnia w Skałach Stoleckich leży na terenie rezerwatu Skałki Stoleckie w pobliżu Ząbkowic Śląskich. Powstała jako podziemne wyrobisko po wydobyciu wapienia w XVIII i XIX w. Składa się na nią ciąg chodników i komór o nieregularnych kształtach o łącznej długości 500-600 m. Wysokość niektórych sal sięga kilkunastu metrów. Część z pomieszczeń zalanych jest stale wodą tworzącą podziemne jeziora. Warunki mikroklimatyczne są bardzo zróżnicowane, zapewniając wielu gatunkom nietoperzy optymalne warunki hibernacji. Sztolnia w Skałach Stoleckich jest jednym z najcenniejszych zimowisk i miejsc rojenia nietoperzy w południowo-zachodniej Polsce, a także znaczącym stanowiskiem tych ssaków w skali całego kraju. Stwierdzono tutaj maksymalnie 354 zimujące osobniki (styczeń 2008) z 12 gatunków. Jest to jedno z największych zimowisk mopka, gacka brunatnego i nocka Natterera w regionie. W okresie pozahibernacyjnym jesienią i wiosną sztolnia odwiedzana jest przez rojące się osobniki z 9 gatunków. W okresie rojenia najliczniejsze są mopki, nocki Natterera i gacki brunatne, których populacje szacuje się na co najmniej kilkaset osobników. W przypadku mopka obszar ten stanowi jedno z największych stanowisk tego gatunku w skali Polski. Jest to również bardzo ważne stanowisko godowe nocka Bechsteina. W przypadku nocka dużego jest to ważne stanowisko zimowe w skali regionu. Z innych ważnych gatunków występujących należy wymienić nocka orzęsionego, nocka rudego, nocka Brandta, mrocza późnego, mrocza pozłocistego, karlika malutkiego, borowca wielkiego i gacka szarego²¹.

²¹ Dane zawarte w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody <http://crfop.gdos.gov.pl/>.

POMNIKI PRZYRODY

W stosunku do pomników przyrody obowiązują przepisy z art. 45 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. z 2021 poz. 1098 ze zm.), które zakazują:

- 1) niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru,
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- 3) uszkodzania i zanieczyszczania gleby,
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnoblotnych,
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi,
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych,
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2021 poz. 1098 ze zm, art. 40, pkt. 1) **pomnikami przyrody** są „pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie”.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich na terenie gminy zlokalizowanych jest 10 pomników przyrody.

Tabela 29. Pomniki przyrody na terenie gminy Ząbkowice Śląskie

Data utworzenia pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Miejscowość	Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji	Forma własności
2008-08-08	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)	Aleja lipowa : Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) - 42 drzewa, lipa zaopatrzona w tablicę urzędową, widoczne miejsce po odłamany konarze, nieliczny posusz, pień zdrowy; wyraźne długie, rynnowe wypróchnienia na konarach	Ząbkowice Śląskie	26 i 27	Park przy ruinach zamku; aleja ciągnie się od ul. Boh. Getta w kierunku południowo-zachodnim. W alei znajdują się 52 szt. lip; oprócz nich także kasztanowce białe i jesiony wyniosłe. Jedna z lip (obwód 420 cm) usytuowana jest naprzeciw ciągu drzew.	Gmina Ząbkowice Śląskie, ul. 1 Maja 15, 57-200 Ząbkowice Śląskie
2008-08-08	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>), pień zdrowy, na wysokości 6 m rozgałęzia się na dwa główne konary, rozpiętość korony 16 m, wysokość korony 20 m.	Ząbkowice Śląskie	35	Park przy ruinach zamku, znajduje się w pobliżu wejścia zachodniego (rośnie 8 m na północ-południowy zachód od niego)	Gmina Ząbkowice Śląskie, ul. 1 Maja 15, 57-200 Ząbkowice Śląskie
2008-08-08	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)	Młotrzab dwuklapowy (<i>Ginkgo biloba</i>), rozpiętość korony 15 m, wysokość korony 17 m, brak posuszu; pień zdrowy, brak widocznych wypróchnień; korona zagłuszana od strony północnej przez buka purpurowego	Stolec	1000/39	Drzewo znajduje się w zaniedbanym pałacowym parku wiejskim w Stolcu. Usytuowanie 35 m na południowy zachód od południowej bramy kościoła św. Jana Nepomucena	Agencja Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa, Oddział Terenowy we Wrocławiu, ul. Mińska 60, 54-610 Wrocław
2008-08-08	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)	Buk pospolity odm. Purpurowa (<i>Fagus sylvatica Purpurea</i>), rozpiętość korony 26 m, wysokość korony 21 m, widoczny nieliczny posusz, pień zdrowy, brak widocznych wypróchnień; na pniu liczne zgrubienia	Stolec	1000/39	Drzewo znajduje się w zaniedbanym pałacowym parku wiejskim w Stolcu. Usytuowane jest 25 m na południowy zachód od południowej bramy kościoła św. Jana Nepomucena	Agencja Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa, Oddział Terenowy we Wrocławiu, ul. Mińska 60, 54-610 Wrocław

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Data utworzenia pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Miejscowość	Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji	Forma własności
2008-08-08	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)	Jesion wyniośły (<i>Fraxinus excelsior</i>), rozpiętość korony 30 m, wysokość korony 23 m, widoczny posusz w wierzchołkowych częściach korony; pień wypróchniały w części odziomkowej, na wysokości 2 m rozgałęzia się na dwa główne konary	Stolec	1000/40	Drzewo znajduje się w zaniebanym patacowym parku wiejskim w Stolcu. Usytuowane ok. 50 m na południe od ruin wieży znajdującej się niedaleko kościoła św. Jana Nepomucena	Agencja Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa, Oddział Terenowy we Wrocławiu, ul. Mińska 60, 54-610 Wrocław
2008-08-08	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)	Jesion wyniośły (<i>Fraxinus excelsior</i>), rozpiętość korony 30 m, wysokość korony 18 m, pień wypróchniały, na wysokości 4 m rozgałęzia się na 4 główne konary; widoczny nieliczny posusz	Stolec	1000/40	Drzewo znajduje się w zaniebanym patacowym parku wiejskim w Stolcu. Usytuowane ok. 70 m na południowy wschód od ruin wieży znajdującej się niedaleko kościoła św. Jana Nepomucena	Agencja Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa, Oddział Terenowy we Wrocławiu, ul. Mińska 60, 54-610 Wrocław
2008-08-08	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)	Lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>), rozpiętość korony 19 m, wysokość korony 18 m, pień zdrowy; widoczny nieliczny posusz; korona regularna, równomiernie rozwinięta; od strony północno-zachodniej oraz od strony południowo-wschodniej widoczne niewielkie listwy mrozowe	Stolec	1000/41	Drzewo znajduje się w zaniebanym patacowym parku wiejskim w Stolcu. Usytuowane ok. 100 m na południowy wschód od ruin wieży znajdującej się niedaleko kościoła św. Jana Nepomucena	Agencja Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa, Oddział Terenowy we Wrocławiu, ul. Mińska 60, 54-610 Wrocław

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Data utworzenia pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Miejscowość	Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji	Forma własności
2008-08-08	Rozporządzenie Nr 11. Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)	Cis pospolity (<i>Taxus baccata</i>), rozpiętość korony 2,5 m, wysokość korony 5 m, pień zdrowy, widoczny średnio liczny posusz; pień na wysokości 1,30 rozwidla się na 3 główne konary.	Stolec	1000/40	Drzewo znajduje się w zaniedbanym pałacowym parku wiejskim w Stolicu. Silnie zarosnięte, zagluszane przez drzewa owocowe, szczególnie przez jabłoni	Agencja Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa, Oddział Terenowy we Wrocławiu, ul. Mińska 60, 54-610 Wrocław
2008-08-08	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)	Cis pospolity (<i>Taxus baccata</i>), rozpiętość korony 3 m, wysokość korony 5 m, pień zdrowy posusz nieliczny; złamany konar przewodni w szczytowej części korony – zastąpiony licznymi rozgałęzieniami	Stolec	1000/40	Drzewo rośnie w zaniedbanym pałacowym parku wiejskim w Stolicu. Usytuowane ok. 110 m na północny wschód od pałacu. Silnie zarosnięte, pnie ei po nim winorośl. W pobliżu znajduje się zagrodzony ogród.	Agencja Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa, Oddział Terenowy we Wrocławiu, ul. Mińska 60, 54-610 Wrocław
2008-08-08	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)	Topola biała (<i>Populus alba</i>)	Ząbkowice Śląskie	b.d.	Dziedziniec zamkowy	Gmina Ząbkowice Śląskie, ul. 1. Maja 15, 57-200 Ząbkowice Śląskie

Źródło: „Rejestr pomników przyrody województwa dolnośląskiego” opublikowany przez RDOŚ we Wrocławiu na stronie internetowej <https://bip.wroclaw.rdos.gov.pl/rejestr-form-ochrony-przyrody> z uwzględnieniem zapisów uchwały nr LIII/345/2021 z dnia 30 listopada 2021 roku Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie zniiesienia formy ochrony przyrody drzewa uznanego za pomnik przyrody.

STANOWISKO DOKUMENTACYJNE

Stanowisko Dokumentacyjne o nazwie "Sztolnia Robert w Szklarach" usytuowane w obrębie wsi Szklary. Wlot sztolni usytuowany jest w centralnej części wsi Szklary (Szklary - Huta).

Tabela 30. Stanowisko dokumentacyjne na terenie gminy Ząbkowice Śląskie

Nazwa (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Data utworzenia formy ochrony przyrody	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis lokalizacji	Opis obszaru
Sztolnia Robert w Szklarach	12.10.2018	dł. ok. 400 mb	Uchwała Nr LXXIII/395/2018 Rady Miejskiej w Ząbkowicach Śląskich z dnia 28.09.2018 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2018 r. poz.4857)	Szklary, Szklary Dz. ewid. 368/149 stanowisko dokumentacyjne o nazwie "Sztolnia Robert w Szklarach" usytuowane w obrębie wsi Szklary. Wlot sztolni usytuowany jest w centralnej części wsi Szklary	Celem ochrony geologicznej jest zachowanie odsoniętych profili jedyne w Polsce złoża niklu (w obrębie zwietrzliny serpentynitowej) oraz bogatej mineralizacji, w tym wystąpienia unikatowego kamienia ozdobnego- chryzoprazu. Przedmiot ochrony stanowią nieobudowane odcinki wyrobiska Sztolnia Robert. Sztolnia Robert umożliwia obserwację: - mineralizacji magnezytowej (MgCO ₃) w postaci licznych kontrastowych, białych żył, - żył minerałów grupy krzemionki (SiO ₂), takich jak odmiany chalcedonu i opalu, - nagromadzeń mineralnych chryzoprazu i chryzoopalu, o intensywnie zielonej barwie, - zjawisk tektonicznych, mających postać różnokierunkowych spękań oraz uskoków i szerszych stref uskokowych.

Źródło: <http://bip.wroclaw.rdos.gov.pl/rejestr-form-ochrony-przyrody>

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 31. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Zasoby przyrodnicze

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — istniejące walory naturalne i krajobrazowe, dające warunki do rozwoju funkcji osiedleńczej oraz turystyczno-wypoczynkowej, — występowanie formy ochrony przyrody – Rezerwat Przyrody, obszar Chronionego Krajobrazu, Natura 2000, pomniki przyrody, stanowisko dokumentacyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> — podatność zasobów przyrody na zanieczyszczenia środowiska, — niewielka lesistość gminy – 8,4% obszaru gminy, — presja urbanizacyjna na obszary chronione.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — dostępność zewnętrznych źródeł finansowania, w tym m.in. nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej, — programy i akcje edukacyjno-informacyjne w szkołach i wśród mieszkańców gminy o potrzebie ochrony przyrody, 	<ul style="list-style-type: none"> — postępująca urbanizacja, — zmiany klimatyczne, — nadal niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców,

— promocja walorów przyrodniczych gminy.	— niewystarczające środki finansowe na aktywną ochronę przyrody,
	— ekspansja gatunków obcych.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Zagadnienia związane z poważnymi awariami zostały uregulowane przede wszystkim w ustawie Prawo Ochrony Środowiska (tytuł IV „Poważne awarie”). Definicja ustawowa określa poważną awarię jako „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałą w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania, lub transportu, w których występuje jedna, lub więcej niebezpiecznych sytuacji, prowadząca do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem” (art. 3, ust. 23). Definicja ta jest zbieżna z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniająca, a następnie uchylająca dyrektywę Rady 96/82/WE oraz Konwencją w sprawie transgranicznych skutków awarii przemysłowych sporządzoną w Helsinkach dnia 17 marca 1992 r.

Zakładem stwarzającym zagrożenie awarią przemysłową jest każdy zakład, na którego terenie znajdują się substancje niebezpieczne, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska. Ze względu na rodzaj i ilość substancji niebezpiecznych zakłady dzielimy, zgodnie z art. 248, ust. 1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska, na:

- zakłady o zwiększonym ryzyku,
- zakłady o dużym ryzyku.

Na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie działalność gospodarcza jest głównie związana z handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów samochodowych, włączając motocykle oraz budownictwem. Ponadto prowadzona jest także działalność usługowa i inna.

Na terenie tym nie zidentyfikowano zakładów przemysłowych o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii.

Najbliżej zlokalizowanymi zakładami przemysłowymi mogącymi mieć wpływ na obszar gminy są:

- zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.: ORION Sp. z o.o. w Dzierżoniowie (ok. 20 km w linii prostej od Ząbkowic Śląskich) oraz ORION Sp. z o.o. Zakład nr 2 w Nowej Rudzie (ok. 27 km w linii prostej od Ząbkowic Śląskich),
- zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.: P.W. EKSTRA – GAZ S.C. Krystyna Pijarowska i Danuta

Kraus, Rozlewnia Gazu Płynnego w Nowej Rudzie (ok. 27 km w linii prostej od Ząbkowic Śląskich) oraz PROCHEMIST Sp. z o.o. w miejscowości Chwalisław 1 (ok. 23 km w linii prostej od Ząbkowic Śląskich).

TRANSPORT SUBSTANCJI NIEBEZPIECZNYCH

Powazne zagrozenie dla gminy Ząbkowice Śląskie stanowić może transport substancji niebezpiecznych w ruchu drogowym i kolejowym. Obecność na jej terenie ważnych szlaków komunikacyjnych stanowi nie tylko potencjał rozwojowy jednostki samorządowej, ale także zwiększa możliwość wystąpienia zagrożeń związanych z transportem substancji niebezpiecznych. Główny ruch samochodowy na terenie gminy skupiony jest na drodze krajowej nr 8 oraz drogach wojewódzkich nr 382 i nr 385.

Przez obszar gminy przebiega jedna czynna linia kolejowa relacji Legnica - Ząbkowice Śląskie-Kamieniec Ząbkowicki – nr 137. W związku, z czym występuje ryzyko awarii podczas transportu kolejowego substancji niebezpiecznych.

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 32. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — funkcjonowanie Straży Miejskiej, Komendy Powiatowej Policji w Ząbkowicach Śląskich, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Ząbkowicach Śląskich, — coraz lepsze wyposażenie jednostek w sprzęt ratunkowy minimalizujący skutki wystąpienia poważnych awarii, — regulacje prawne – wymagania dla zakładów i ich kontrola, — brak zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii oraz o dużym ryzyku wystąpienia awarii na terenie gminy Ząbkowice Śląskie. 	<ul style="list-style-type: none"> — transport drogowy i kolejowy ładunków niebezpiecznych (ryzyko awarii podczas transportu substancji niebezpiecznych).
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — postęp technologiczny, — edukacja społeczeństwa na temat postępowania podczas wystąpienia poważnej awarii, — możliwość pozyskania środków finansowych na doposażenie służb odpowiadających za kontrolę zakładów mogących spowodować poważne awarie, — rozwój systemów powiadamiania o zagrożeniach i ekstremalnych zjawiskach pogodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> — istniejąca możliwość zdarzenia losowego w zakładach pracy, — małe prawdopodobieństwo przewidzenia możliwości poważnej awarii, — istniejąca możliwość wystąpienia awarii podczas transportu substancji niebezpiecznych.

3.3 Zagadnienia horyzontalne

Zgodnie z wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, w ramach każdego obszaru interwencji należy uwzględnić zagadnienia horyzontalne: adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska.

3.3.1 Adaptacja do zmian klimatu

Występujące w ostatnich kilku dekadach skutki zmieniającego się klimatu, zwłaszcza wzrostu temperatury, częstotliwości i nasilania zjawisk ekstremalnych, systematycznie się pogłębiają. Stanowią tym samym zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski. Konieczne jest zatem, podjęcie działań na rzecz dostosowania się (adaptacji) do prognozowanych skutków zmian klimatu, które powinny być realizowane jednocześnie z działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych (mitygacja).

Dokument pn. „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020) stanowi odpowiedź na walkę ze zmianami klimatu, a jego głównym celem jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. Ponadto uruchomiona została strona internetowa klimada.mos.gov.pl, na której znajdują się informacje dotyczące zmian klimatu oraz adaptacji do nich.

Według SPA2020, do najważniejszych negatywnych skutków zmian klimatu w skali regionalnej zaliczyć należy niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych, zwiększenie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof (silne wiatry, incydentalne trąby powietrzne, wyładowania atmosferyczne, ulewne deszcze, wzrost okresów upalnych).

Gmina Ząbkowice Śląskie podjęła uchwałę nr XXXI/196/2020 Rady Miejskiej Śląskich z dnia 7 lipca 2020 r. w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do opracowania i wdrożenia „Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Ząbkowice Śląskie”.

W związku z postępującymi zmianami klimatu nie można wykluczyć pojawienia się w przyszłości niekorzystnych jej skutków w postaci: wichur, ulewnych deszczy, mrozów, susz itp. Obszary zurbanizowane ze względu na zagęszczenie zabudowy zagrożone są ponadto powstawaniem tzw. wyspy ciepła, która jest efektem nadmiernej emisji energii z różnych źródeł. Dodatkowo wzmacnia ją wzrastająca temperatura, co sprzyja stagnacji powietrza nad obszarami zabudowanymi i wzrostowi koncentracji zanieczyszczeń powietrza. Również obszary wiejskie, na których brak centralnych systemów ciepłowniczych, gdzie dominuje ogrzewanie indywidualne z kotłowni przydomowych, powinny podejmować działania

zmierzające do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, zwłaszcza poprzez rozwijanie odnawialnych źródeł energii oraz właściwe planowanie przestrzenne. Ponadto poważnym zagrożeniem jest susza. Polska leży w strefie klimatu przejściowego umiarkowanego, ale pomimo to na jej obszarze występują susze o ujemnych skutkach, stanowiące poważny problem ekonomiczny, społeczny i środowiskowy dla jednostek, gdzie powierzchnia użytków rolnych przekłada się na charakter gospodarczy obszaru.

Wobec powyższego istnieje konieczność redukcji emisji gazów cieplarnianych, poprzez dążenie m.in. do ograniczenia energochłonności produkcji oraz zwiększanie efektywności energetycznej budynków poprzez ich termomodernizację. Istotny jest również aspekt rozwoju odnawialnych źródeł energii. Wytwarzanie energii z OZE cechuje się także niewielką lub zerową emisją zanieczyszczeń, co zapewnia pozytywne efekty ekologiczne.

Występujące zmiany klimatu wpływają na możliwość wzrostu częstotliwości i intensywności powodzi i susz, co powoduje duże szkody i ograniczenia w środowisku. Istotne jest prowadzenie właściwej gospodarki przestrzennej, w szczególności na terenach zagrożonych powodzią i strefach zalewowych, a także zwracanie uwagi na pojemność retencyjną naturalnych i sztucznych zbiorników, w tym również retencja korytowa, leśna i gruntowa. Jednocześnie zjawiska ekstremalne będą wymuszały zmiany w zarządzaniu i gospodarowaniu zasobami wodnymi.

Zbyt niska pojemność retencyjna naturalna oraz sztucznych zbiorników wpływa na brak ich skuteczności oraz ogranicza ich funkcjonowanie w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Na takich obszarach istnieje zwiększone prawdopodobieństwo występowania podtopień i powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami, zalewających obszary. Wobec tego, w celu adaptacji do zmian klimatu i ograniczenia negatywnych skutków związanych z wystąpieniem ulewnych deszczy, czy roztopów po dużych opadach śniegu, a także dla zabezpieczenia przeciwpowodziowego należy zwiększać pojemność retencyjną zlewni, w tym m.in. poprzez budowanie zbiorników retencyjnych. Ponadto oprócz budowy zbiorników istotne jest w celu przeciwdziałania wytopienia lokalnych podtopień zwiększenie ilości wody przetrzymywanej w korytach cieków i rowach melioracyjnych. Systematyczna konserwacja, modernizacja oraz budowa nowych urządzeń, a następnie ich właściwa eksploatacja ma wpływ na ograniczenie ich wystąpienia. Istotny jest więc rozwój infrastruktury wodno – melioracyjnej na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie, który wpłynie na łagodzenie zagrożeń naturalnych.

Jednym z istotnych aspektów jest lokalne zachowanie istniejących, zwłaszcza niewielkich obszarów wodno-błotnych lub ich odtworzenie poprzez działania małej retencji. Polega ona na gromadzeniu wody w niewielkich zbiornikach poprzez zatrzymywanie lub spowalnianie spływu

wód, przy jednoczesnym zachowaniu i wspieraniu rozwoju krajobrazu naturalnego. Działania te mają na celu likwidację przyczyn i skutków pogorszenia naturalnych stosunków wodnych poprzez spowalnianie odpływu wody, minimalizację skutków suszy oraz przeciwdziałanie powodzi. Ponadto mała retencja wpływa na odtworzenie lub zachowanie istniejących obszarów wodno-błotnych m.in. poprzez wspieranie pro-środowiskowych metod retencjonowania wody tj. zachowanie naturalnych „zbiorników retencyjnych”, renaturyzacja siedlisk podmokłych, czy integracja działań różnych podmiotów pozwalająca na uzyskanie efektu ekologicznego²².

Do rozwiązań w zakresie adaptacji do zmian klimatu należy również kształtowanie odpowiedniej struktury użytkowania terenu. Ważne jest podejmowanie prac dotyczących renaturyzacji koryt cieków, zmierzających do przywrócenia ich naturalnych charakterystyk, (również poprzez roboty hydrotechniczne i prace utrzymaniowe), ograniczenie nadmiernego zagrożenia erozją, poprzez m.in. wsiewki poplonowe, międzyplony ścierniskowe, czy zwiększanie powierzchni zalesionych, wprowadzanie zadrzewień, w tym na terenach zniszczonych, niewykorzystanych rolniczo.

Zjawisko suszy powoduje przesuszenie gleby, obniżenie poziomu wód oraz zmniejszenie przepływu wody w rzekach i rowach melioracyjnych. W okresie wegetacji roślin może spowodować duże straty w rolnictwie. Realizując postanowienia ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2021 poz. 2233 z późn. zm., art. 185, ustęp 1), tworzone są przez Wody Polskie w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi, ministrem właściwym do spraw rybołówstwa, ministrem właściwym do spraw żeglugi śródlądowej oraz wojewodami, uwzględniając podział kraju na obszary dorzeczy, specjalne plany przeciwdziałania skutkom suszy. Plany zawierają przede wszystkim analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych, propozycje budowy, rozbudowy lub przebudowy urządzeń wodnych, propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji oraz katalog działań służących ograniczeniu skutków suszy.

Zwiększenie możliwości zapobiegania ewentualnym zagrożeniom i reagowania na nie jest możliwe dzięki działalności straży pożarnej oraz odpowiedniego jej wyposażenia, umożliwiającego skuteczne prowadzenie akcji ratowniczych.

Gwałtowne i negatywne zjawiska wynikające ze zmian klimatu występują coraz częściej, dlatego coraz bardziej istotne jest przygotowanie gminy Ząbkowice Śląskie i jej infrastruktury

²² <http://www.malaretencja.pl>

na zmiany klimatu. Zaplanowane w POŚ zadania mają na celu mitygację, adaptację do zmian klimatu oraz ograniczenie jego skutków.

3.3.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska

Zgodnie z przepisem art. 77 z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.), problematykę ochrony środowiska uwzględnia się w podstawach programowych kształcenia ogólnego dla wszystkich typów szkół. Obowiązkiem tym ustawodawca objął również organizatorów kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych i środki masowego przekazu, które są obowiązane kształtować pozytywny stosunek społeczeństwa do ochrony środowiska oraz popularyzować zasady tej ochrony w publikacjach i audycjach. Konstytucyjnych podstaw dla realizacji edukacji ekologicznej należy upatrywać w zasadzie zrównoważonego rozwoju (art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polski z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. z 1997 r. nr 78 poz. 483) oraz w generalnym obowiązku każdego obywatela do dbałości o stan środowiska oraz odpowiedzialności za spowodowane przez siebie jego pogorszenie określonym w art. 86 Konstytucji RP.

Obecnie edukacja ekologiczna na terenie gminy Ząbkowice Śląskie prowadzona jest przede wszystkim w formalnym systemie kształcenia. W szkołach przeprowadzane są m.in.: konkursy ekologiczne, pogadanki dot. ochrony środowiska, pogadanki dot. zbiórki i utylizacji odpadów czy zajęcia plenerowe. Ponadto dodatkowo zamieszczane są informacje na stronach internetowych w celu podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców.

Proponowane zadania w zakresie edukacji ekologicznej to:

- edukacja lokalnej społeczności z zakresu efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii,
- prowadzenie kampanii informacyjno – promocyjnej w zakresie gospodarki niskoemisyjnej oraz wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej budynków,
- promowanie atrakcyjności transportu publicznego, pieszego i rowerowego,
- promowanie ochrony środowiska przyrodniczego na terenie gminy,
- działania zmierzające do różnicowania rolnictwa w kierunku rolnictwa ekologicznego,
- edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i negatywnych skutków promieniowania elektromagnetycznego,
- edukacja mieszkańców w zakresie racjonalnego korzystania z zasobów wodnych,
- prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych w zakresie właściwego postępowania z odpadami oraz ograniczenia ich powstawania,
- edukacja mieszkańców w zakresie właściwego zachowania się w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia.

Działania edukacyjne powinny być realizowane na terenie gminy zarówno dla mieszkańców, jak i podmiotów gospodarczych. Zwiększanie świadomości w zakresie wpływu prowadzonych działań na środowisko, zmian klimatu i sposobów minimalizowania skutków tych zmian, a także metod zapobiegania niekorzystnym zmianom klimatu są niezwykle ważne i prowadzą do poprawy stanu środowiska, adaptacji do zmian klimatu i łagodzenia jego skutków.

3.3.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska są pojęciem, które zdefiniowane zostało w art. 104 ust. 2 w byłej ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska. Jest to zagrożenie spowodowane gwałtownym zdarzeniem, które nie jest klęską żywiołową, ale może wywołać znaczne zniszczenie środowiska lub pogorszenie jego stanu, stwarzające powszechne niebezpieczeństwo dla ludzi i środowiska.

Obecnie pojęcie to nie jest definiowane, chociaż powszechnie w środowisku twierdzi się, że zastąpiło je pojęcie poważnej awarii, zdefiniowane w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.). Rozumiane jest jako zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia, zdrowia ludzi lub środowiska, a także powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Jako nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska, a także poważną awarię należy traktować zdarzenia, takie jak: pęknięcie i rozszczelnienie instalacji rurociągów transportowych, wybuch, awarię zbiornika, katastrofę autocysterny lub cysterny kolejowej przewożącej substancję niebezpieczną, awarię obiektów hydrotechnicznych, itp.

Kolejnym aktem prawnym definiującym pojęcie nadzwyczajnych zagrożeń jest ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 869 ze zm.) i jest definiowane jako inne niż pożar i klęska żywiołowa zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków. W świetle tej ustawy ochrona przeciwpożarowa polega m.in. na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. Zdarzeniem miejscowym nazywane są skażenia obszaru substancjami radioaktywnymi, skażenia niebezpiecznymi substancjami chemicznymi, skażenia chemiczne i biologiczne w wyniku katastrof obiektów hydrotechnicznych.

Na terenie gminy Ząbkowice Śląskie nie funkcjonują większe zakłady, mogące należeć do kategorii obiektów o zwiększonym lub dużym ryzyku poważnej awarii przemysłowej.

Zlokalizowane są natomiast małe i średnie zakłady, które mogą stanowić ryzyko awarii. Należy też zaznaczyć, że ewentualne poważne zdarzenia mogą również mieć miejsce podczas transportu drogowego i kolejowego substancji niebezpiecznych przez teren gminy Ząbkowice Śląskie, niewłaściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi, magazynowania substancji niebezpiecznych oraz zagrożenia pożarowego. W związku z powyższym, na terenie tym zagrożenia dotyczą zanieczyszczenia powietrza, gruntu oraz wody, co może stanowić poważne zagrożenia dla środowiska i życia ludzi.

W związku z tym konieczne jest podejmowanie działań m.in. doskonalenia systemu ostrzegania mieszkańców, konserwacji urządzeń infrastruktury energetycznej, przeciwdziałania skutkom suszy modernizacji i budowy infrastruktury uwzględniającej dynamiczne zmiany pogodowe.

3.3.4 Monitoring środowiska

Państwowy monitoring środowiska został powołany ustawą z dnia 10 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1070 z późn. zm.) w celu zapewnienia wiarygodnych informacji o stanie środowiska. Stanowi on system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz zbierania, analizowania, udostępniania wyników badań i oceny elementów środowiska. Jego celem jest systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymany standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów,
- występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Zakres zadań państwowego monitoringu środowiska jest określany w wieloletnich strategicznych programach PMŚ opracowywanych przez GIOŚ i zatwierdzanych przez Ministra Klimatu oraz w wykonawczych programach PMŚ opracowywanych przez GIOŚ.

Obecnie obowiązujący Strategiczny Program PMŚ na lata 2020-2025 powstał na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 10 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska i obejmuje zadania wynikające z odrębnych ustaw, zobowiązań międzynarodowych oraz innych potrzeb wynikających ze strategii rozwoju oraz innych programów i dokumentów programowych.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 wykorzystuje i będzie wykorzystywał informacje wytworzone w ramach PMŚ w celu monitorowania skuteczności działań i strategicznego planowania w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Gmina Ząbkowice Śląskie współpracuje z Inspekcją Ochrony Środowiska dotyczącą lokalnych miejsc występowania zanieczyszczeń wód czy

gruntu. Przekazywane wyniki przeprowadzanych badań, ich analiza, wyniki ocen są dostępne na stronie internetowej WIOŚ w Wrocławiu. Przekazywane dane i przeprowadzone na terenie gminy badania, ich analiza, wyniki ocen, prognoza są dostępne na stronach internetowych WIOŚ w Wrocławiu i w siedzibie Inspektoratu w Wrocławiu.

Wyniki monitoringu publikowane są w wydawanych, co roku raportach o stanie środowiska w województwie dolnośląskim oraz w rocznych ocenach jakości powietrza w województwie dolnośląskim.

4. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

4.1 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska

Na podstawie diagnozy stanu istniejącego oraz zagrożeń środowiska przyrodniczego gminy Ząbkowice Śląskie, zachowując spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym, dla każdego z obszarów interwencji określono kierunki interwencji oraz wyznaczono cele i zadania do realizacji.

W ramach poszczególnych obszarów interwencji wyznaczono cele operacyjne i działania ekologiczne, które zostały zaprezentowane w formie tabelarycznej. Harmonogram rzeczowo-finansowy, zaplanowanych w przedmiotowym dokumencie zadań został przedstawiony, zgodnie z „Wytocznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” (MŚ, Warszawa, 2 września 2015 r.)

Zaplanowane zadania mają na celu poprawę jakości środowiska na terenie gminy Ząbkowice Śląskie. Ich realizacja nie wpłynie negatywnie na obszary chronione. Zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji planowanej do utworzenia infrastruktury nie będą podejmowane działania, których skutkiem byłoby naruszenie katalogu czynności zabronionych w odniesieniu do poszczególnych form ochrony przyrody, występujących na tym obszarze. Zadania nie wpłyną w sposób znaczący na populacje siedlisk i gatunków chronionych. Realizacja Programu Ochrony Środowiska nie wpłynie negatywnie na realizację celów ochrony obszarów chronionych. Przedsięwzięcia prowadzone będą na terenach głównie zurbanizowanych. Spodziewane są jedynie krótkoterminowe oddziaływania lub uciążliwości związane z prowadzonymi robotami budowlanymi, które ustaną po ich zakończeniu. Należy zaznaczyć, że podmioty realizujące poszczególne działania powinni każdorazowo rozpatrywać kwestie ich wpływu na środowisko na kolejnych etapach procesu planistycznego i inwestycyjnego, po doprecyzowaniu lokalizacji, rodzaju i zakresu danego przedsięwzięcia, wpisującego się w założenia niniejszego dokumentu.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Tabela 33. Cele i kierunki interwencji oraz zadania Programu Ochrony Środowiska dla gminy Ząbkowice Śląskie na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²³	Wartość docelowa				
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	Uniknięcie emisji pyłu [kg/rok] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	0,31	Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń	Ograniczenie niskiej emisji w Ząbkowicach Śląskich poprzez zakup zeroemisyjnego elektrycznego taboru autobusowego do obsługi Ząbkowickiej Komunikacji Publicznej	Gmina Ząbkowice Śląskie	Wydużenie inwestycji w czasie, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Uniknięcie emisji NOx [kg/rok] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	81,455				
		Uniknięcie emisji benzo-a-pirenu [kg/rok] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	0,0001227960				
		Redukcja emisji CO ₂ [kg/rok] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	45 185,65				
		Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	1 009,43				
		Spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO ₂] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	350,21				
		Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń	Ograniczenie niskiej emisji poprzez wymianę oświetlenia na energooszczędne na terenie Gminy Ziębice, Gminy Ząbkowice Śląskie, Gminy Złoty Stok	Gmina Ząbkowice Śląskie	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;			

²³ Wskaźniki dotyczą wzrostu w odniesieniu do konkretnego zadania lub konkretnej infrastruktury wskazanej do realizacji, stąd wartość początkowa równa się zero, a wartość docelowa przedstawia faktyczny wzrost wskaźnika.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²³	Wartość docelowa				
POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO		Liczba wymienionych/zmodernizowanych indywidualnych systemów grzewczych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	>1 Wzrost wartości	Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń	Wymiana/modernizacja systemów grzewczych w budynkach mieszkalnych	Gmina Ząbkowice Śląskie; Mieszkańcy właściele budynków indywidualnych, Wspólnoty mieszkaniowe	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Liczba wymienionych/zmodernizowanych indywidualnych systemów grzewczych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	>100 Wzrost wartości	Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń	Wymiana/modernizacja systemów grzewczych w budynkach użyteczności publicznej	Gmina Ząbkowice Śląskie	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Liczba zmodernizowanych miejskich systemów ciepłowniczych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	1	Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń	Modernizacja miejskiego systemu ciepłowniczego na terenie Ząbkowic Śląskich z zastosowaniem pomp ciepła – etap I	ZGK Sp. z o.o.	Brak środków finansowych; Wydłużenie inwestycji w czasie;
		Liczba utworzonych stacji ładowania pojazdów i rowerów elektrycznych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	3	Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń	Utworzenie ekologicznego ciągu komunikacyjnego wraz ze stacją ładowania pojazdów oraz rowerów elektrycznych z uwzględnieniem transportu bezzałogowego	Lider - Gmina Stoszowice, Partner – Gmina Ząbkowice Śląskie	Brak środków finansowych; Wydłużenie inwestycji w czasie;
		Liczba budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	>1 Wzrost wartości	Poprawa efektywności energetycznej	Termomodernizacja budynków mieszkalnych	Mieszkańcy, właściele budynków indywidualnych, Wspólnoty mieszkaniowe	Wydłużenie inwestycji w czasie, Brak środków finansowych;

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²³	Wartość docelowa				
		Liczba budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	1	Poprawa efektywności energetycznej	Termomodernizacja budynku wielorodzinnego ul. Dolnośląska 38 oraz Długa 2	Mieszkańcy, właściciele budynków indywidualnych	Wydlużenie inwestycji w czasie, Brak środków finansowych;
		Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	Wzrost wartości	Poprawa efektywności energetycznej	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	Gmina Ząbkowice Śląskie	Wydlużenie inwestycji w czasie, Brak środków finansowych;
		Liczba budynków poddanych termomodernizacji [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	4				
		Powierzchnia budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji [m ²] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	>4 351 Wzrost wartości	Poprawa efektywności energetycznej	Termomodernizacja budynków oświatowych w Ząbkowicach Śląskich	Gmina Ząbkowice Śląskie	Wydlużenie inwestycji w czasie, Brak środków finansowych;
		Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [GJ] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	>4 586,84 Wzrost wartości				
		Spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO ₂] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	>413,9 Wzrost wartości				

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²⁰	Wartość docelowa				
		Liczba budynków poddanych termomodernizacji [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	1	Poprawa efektywności energetycznej	Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej Nr 2 z Oddziałami Przeszkolnymi w Ząbkowicach Śląskich	Gmina Ząbkowice Śląskie	Wydłużenie inwestycji w czasie; Brak środków finansowych;
			Liczba budynków poddanych termomodernizacji [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0				
		Liczba wybudowanych jednostek wytworzenia energii elektrycznej z OZE (budynki mieszkalne) [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich		0	>1 Wzrost wartości	Wzrost wykorzystania OZE	Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych	Mieszkańcy, właściele budynków indywidualnych
			Liczba wybudowanych jednostek wytworzenia energii cieplnej z OZE (budynki mieszkalne) [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	>1 Wzrost wartości			
		Liczba wybudowanych jednostek wytworzenia energii elektrycznej z OZE (budynki użyteczności publicznej) [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich		0	>5 Wzrost wartości	Wzrost wykorzystania OZE	Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej	Gmina Ząbkowice Śląskie
			Liczba wybudowanych jednostek wytworzenia energii elektrycznej z OZE (budynki użyteczności publicznej) [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	>5 Wzrost wartości			

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²³	Wartość docelowa				
		Liczba wybudowanych jednostek wytworzenia energii cieplnej z OZE (budynki użyteczności publicznej) [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	>4 Wzrost wartości				
		Liczba wybudowanych farm fotowoltaicznych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	1				
		Mocy wybudowanej farmy [MW] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	3-4				
		Liczba wybudowanych jednostek wytworzenia energii elektrycznej z OZE (budynki użyteczności publicznej) [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	1				
ZAGROŻENIA HARASEM	POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO	Długość wybudowanych dróg wojewódzkich [m] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	Wzrost wartości	Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 382 w zakresie budowy chodnika wraz z odwodnieniem w miejscowości Kluczowa	Samorząd Województwa Dolnośląskiego	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²³	Wartość docelowa				
	Długość wybudowanych dróg gminnych [m] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0,00	Wzrost wartości	Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Rozbudowa i przebudowa dróg gminnych	Gmina Ząbkowice Śląskie	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;	
				Długość przebudowanych dróg gminnych [m] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0,00	Wzrost wartości		
	Liczba przebudowanych odcinków dróg gminnych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	2	Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Przebudowa ulicy Kłodzkiej i Kamienieckiej	Gmina Ząbkowice Śląskie	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;	
				Liczba przebudowanych odcinków dróg gminnych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	Wzrost wartości	Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Przebudowa dróg osiedlowych na terenie Ząbkowic Śląskich
	Liczba przebudowanych odcinków dróg gminnych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	1	Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Przebudowa ulicy Jasnej w Ząbkowicach Śląskich	Gmina Ząbkowice Śląskie	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;	
				Liczba utwardzonych ulic [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	1	Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Utwierdzenie ulicy Rubinowej w Ząbkowicach Śląskich

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ^{2,3}	Wartość docelowa				
		Liczba przebudowanych odcinków dróg gminnych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	5	Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Przebudowa ulic Aliantów, Długiej, Strażackiej, Bohaterów Getta, Batalionów Chłopskich w Ząbkowicach Śląskich (w tym wykonanie dokumentacji projektowej)	Gmina Ząbkowice Śląskie	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Liczba przebudowanych odcinków dróg gminnych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	2	Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Przebudowa ulic Robotniczej i Dalekiej w Ząbkowicach Śląskich (w tym wykonanie dokumentacji projektowej)	Gmina Ząbkowice Śląskie	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Liczba przebudowanych odcinków dróg gminnych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	6	Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Przebudowa dróg gminnych w miejscowościach: Brodziszów, Rakowice, Sulisławice, Tarnowie etap I, Stolec, Szklary Huta - etap II	Gmina Ząbkowice Śląskie	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Długość wybudowanych dróg wewnętrznych [m] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0,00	Wzrost wartości	Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Rozbudowa i przebudowa dróg wewnętrznych	Gmina Ząbkowice Śląskie	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Długość przebudowanych dróg wewnętrznych [m] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0,00	Wzrost wartości				

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych [szt.]	Wartość bazowa ³	Wartość docelowa				
		Liczba przebudowanych odcinków dróg wewnętrznych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0,	7	Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Przebudowa dróg wewnętrznych w miejscowościach: Grochowiska, Szklary Włosek, Bobolice, Sierosów, Koziniec, Siódłowice, Strąkowa.	Gmina Ząbkowice Śląskie	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Długość wybudowanych ścieżek rowerowych [m.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0,00	Wzrost wartości	Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Budowa ścieżek rowerowych w Gminie Ząbkowice Śląskie	Gmina Ząbkowice Śląskie	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	NATEŻENIA PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH W GRANICACH WYMAGANYCH PRAWEM POZIOMÓW	Liczba wydanych decyzji środowiskowych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	b.d.	Wg potrzeb	Ograniczenie natężenia pól elektromagnetycznych	Prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko	Gmina Ząbkowice Śląskie (Burmistrz Ząbkowice Śląskich)	Zmiana uwarunkowań prawnych;
GOSPODAROWANIE WODAMI	DOBRY STAN WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH	Liczba dokumentów planistycznych, w których uwzględniono mapy ryzyka powodziowego oraz tereny zagrożone podtopieniami [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	b.d.	Wzrost wartości	Ochrona przed powodzią	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych map powodziowego, map zagrożenia oraz terenów zagrożonych podtopieniami	Gmina Ząbkowice Śląskie	Zmiana uwarunkowań prawnych

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²³	Wartość docelowa				
		Liczba udzielonych dotacji [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	-	Wg potrzeb i zgłoszeń	Dobry stan wód	Gmina Ząbkowice Śląskie	Zmiana uwarunkowań prawnych, Brak środków finansowych	
		Liczba wybudowanych zbiorników wodnych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	1	Ochrona przed powodzią	Gmina Ząbkowice Śląskie	Zmiana uwarunkowań prawnych, Brak środków finansowych	
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	PROWADZENIE RACJONALNEJ GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	Liczba udzielonych dotacji [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	-	Wg potrzeb i zgłoszeń	Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej	Gmina Ząbkowice Śląskie	Brak środków finansowych	
		Długość wybudowanej sieci wodociągowej [km] Źródło: PWIK Delfin	0,00	2,4	Poprawa infrastruktury wodociągowej	PWIK Delfin	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia	
		Długość wymienionej sieci wodociągowej [km] Źródło: PWIK Delfin	0,00	1,6	Poprawa infrastruktury wodociągowej	PWIK Delfin	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia	
		Długość wybudowanej sieci wodociągowej [km] Źródło: PWIK Delfin	0,00	1,6	Poprawa infrastruktury wodociągowej	PWIK Delfin	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek Interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²³	Wartość docelowa				
		Długość wymienionej sieci wodociągowej [km] Źródło: PWiK Delfin	0,00	0,2	Poprawa infrastruktury wodociągowej	Wymiana sieci wodociągowej na terenach wiejskich	PWiK Delfin	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba zmodernizowanych ujęć wody [szt.] Źródło: PWiK Delfin	0	3	Zapewnienie dostaw wody pitnej dobrej jakości oraz spełniających zapotrzebowanie ilościowe	Modernizacja i budowa ujęć wody oraz modernizacji stacji uzdatniania wody ²⁴	PWiK Delfin	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba wybudowanych ujęć wody [szt.] Źródło: PWiK Delfin	0	1				
		Liczba zmodernizowanych SUW [szt.] Źródło: PWiK Delfin	0	2	Zapewnienie dostaw wody pitnej dobrej jakości oraz spełniających	Rozbudowa monitoringu ujęć wody, stacji uzdatniania wody i stacji podnoszenia ciśnienia.	PWiK Delfin	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Liczba zamontowanych elementów monitoringu [kpl.] Źródło: PWiK Delfin	0	8				
		Liczba zmodernizowanych stacji podnoszenia ciśnienia [kpl.] Źródło: PWiK Delfin	0	1	Zapewnienie dostaw wody pitnej dobrej jakości oraz spełniających	Modernizacja stacji podnoszenia ciśnienia z budową stacji uzdatniania wody w m. Tarnów	PWiK Delfin	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Liczba wybudowanych stacji uzdatnia wody [szt.] Źródło: PWiK Delfin	0	1				
		Liczba utworzonych elektronicznych systemów odczytów wodomierzy [kpl.] Źródło: PWiK Delfin	0	1	Zapewnienie dostaw wody pitnej dobrej jakości oraz spełniających	Utworzenie elektronicznego systemu odczytów wodomierzy	PWiK Delfin	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;

²⁴ Modernizacja ujęcia wody w Ząbkowicach Śląskich, Modernizacja ujęć wody oraz stacji uzdatniania wody w Stolicu, Modernizacja ujęcia wody wraz ze stacją uzdatniania wody w Olbrachcicach Wielkich, Budowa ujęcia wody w miejscowości Tarnów

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²⁵	Wartość docelowa				
		Długość sieci kanalizacyjnej [km] Źródło: GUS	58,5 ²⁵	>58,5 Wzrost wartości	Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej	Rozbudowa/modernizacja kanalizacji sanitarnej	Gmina Ząbkowice Śląskie.	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Długość rozbudowanej sieci kanalizacyjnej [km] Źródło: PWIK Delfin	0	2,00	Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Ząbkowice Śląskie	PWIK Delfin	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Długość wymienionej sieci kanalizacyjnej [km] Źródło: PWIK Delfin	0	0,40	Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej	Wymiana sieci kanalizacyjnej w Ząbkowicach Śląskich	PWIK Delfin	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Długość naprawionej sieci kanalizacyjnej [km] Źródło: PWIK Delfin	0	0,40	Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej	Naprawa sieci kanalizacyjnej w Ząbkowicach Śląskich	PWIK Delfin	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Długość sieci kanalizacyjnej [km] Źródło: GUS	58,5 ²⁶	>58,5 Wzrost wartości	Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej	Budowa infrastruktury technicznej na Osiedlu Owocowym w Ząbkowicach Śląskich	Gmina Ząbkowice Śląskie	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Długość rozbudowanej sieci kanalizacyjnej [km] Źródło: PWIK Delfin	0	0,45	Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich	PWIK Delfin	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;

²⁵ Wg danych GUS za 2020 r.

²⁶ Wg danych GUS za 2020 r.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²³	Wartość docelowa				
		Długość naprawionej sieci kanalizacyjnej [km] Źródło: PWiK Delfin	0	0,20	Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej	Naprawa kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich	PWiK Delfin	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Liczba wybudowanych sieci kanalizacji sanitarnej [kpl.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	1	Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Olbrachcice Wielkie	Gmina Ząbkowice	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Liczba wybudowanych sieci kanalizacji sanitarnej [kpl.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	1	Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Braszowice	PWiK Delfin	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Liczba urządzeń monitoringu przepompowni ścieków [kpl.] Źródło: PWiK Delfin	0	4	Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej	Rozbudowa monitoringu stacji przepompowni ścieków	PWiK Delfin	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Długość przebudowanej sieci kanalizacji deszczowej [m] Źródło: PWiK Delfin	0	>1 Wzrost wartości	Poprawa infrastruktury kanalizacji deszczowej	Przebudowa kanalizacji deszczowej na terenie miasta Ząbkowice Śląskie	Gmina Ząbkowice Śląskie, PWiK Delfin	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Liczba zmodernizowanych oczyszczalni ścieków [kpl.] Źródło: PWiK Delfin	0	1	Poprawa funkcjonowania oczyszczalni ścieków	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Ząbkowicach Śląskich	PWiK Delfin	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków [kpl.] Źródło: PWiK Delfin	0	1		Budowa lokalnej oczyszczalni ścieków komunalnych dla m. Szklary Huta		

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²³	Wartość docelowa				
		Liczba zewidencjonowanych zbiorników bezodpływowych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	579 ²⁷	>579 Wzrost wartości	Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki ściekowej	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków oraz ich kontrola	Gmina Ząbkowice Śląskie	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba zewidencjonowanych przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	210 ²⁸	>210 Wzrost wartości				
		Liczba skontrolowanych zbiorników bezodpływowych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	Wg potrzeb				
		Liczba skontrolowanych przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	Wg potrzeb				
GLEBY	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB PRZED DEGRADACJĄ	Liczba konserwacyjnych rowów melioracyjnych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	>2 ²⁹ Wzrost wartości	Efektywna melioracja gleb	Konserwacja rowów melioracyjnych	Gmina Ząbkowice Śląskie	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba przeprowadzonych kontroli infrastruktury ściekowej [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	>1 Wzrost wartości	Ograniczenie zanieczyszczeń gleb ściekami komunalnymi	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb ściekami komunalnymi	Gmina Ząbkowice Śląskie	Zmiana uwarunkowań prawnych

²⁷ Wg danych Urzędu Miejskiego w Ząbkowicach Śląskich

²⁸ Wg danych Urzędu Miejskiego w Ząbkowicach Śląskich

²⁹ Konserwacja rowu melioracyjnego Braszówka w miejscowości Pawłowice oraz, Konserwacja rowu melioracyjnego w miejscowości Stolec

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka	
		Nazwa wraz ze źródłem danych [szt.]	Wartość bazowa ²³	Wartość docelowa					
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	BUDOWA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI ZGODNEGO Z WYMAGANIAMI KPMO	Ilość wybudowanych PSZOK [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	1	Racjonalna gospodarka odpadami	Budowa PSZOK	Gmina Ząbkowice Śląskie, ZGK Sp. z o.o.	Zmiana uwarunkowań prawnych, Brak środków finansowych, Niewystarczający zasięg, nie dotarcie do wszystkich interesariuszy	
		Ilość przeprowadzonych rocznie prelekcji na temat ekologii [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	20					
		Zwiększenie masy przyjmowanych odpadów w celu likwidacji dzikich wysypisk [Mg/rok] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	150					
			Liczba zakupionych pojazdów do obsługi gospodarki odpadami [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	6	Racjonalna gospodarka odpadami	Wymiana pojazdów do odbioru odpadów, utrzymanie czystości ulic wraz z dostosowaniem bazy transportowej	ZGK Sp. z o.o.	Brak środków finansowych
			Ilość zakupionych środków transportu [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	1	Racjonalna gospodarka odpadami	Zakup specjalistycznych środków transportu odpadów komunalnych selektywnie zebranych	ZGK Sp. z o.o.	Zmiana uwarunkowań prawnych, Brak środków finansowych;
			Ilość zakupionego oprogramowania [zestaw] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	1	Racjonalna gospodarka odpadami	Zakup oprogramowania i sprzętu komputerowego do obsługi systemu selektywnego zbierania	ZGK Sp. z o.o.	Zmiana uwarunkowań prawnych, Brak środków finansowych;

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Klerynek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ^{2,3}	Wartość docelowa				
ZASOBY PRZYRODNICZE	ZACHOWANIE WALORÓW I ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	Ilość odebranych odpadów komunalnych w sposób selektywny [Mg] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	3 104,669	>3 104,669 Wartość wzrostowa	Racjonalna gospodarka odpadami	Organizowanie selektywnej zbiórki odpadów	Gmina Ząbkowice Śląskie	Zmiana uwarunkowań prawnych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest [Mg] Źródło: Baza azbestowa	111,115	>111,115 Wzrost wartości	Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	Gmina Ząbkowice Śląskie	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba zorganizowanych „Akcji Sprzątania Świata” [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	>8 (1 rocznie) Wzrost wartości	Propagowanie ograniczenia powstawania odpadów	Organizowanie „Akcji Sprzątania Świata”	Gmina Ząbkowice Śląskie	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	>1 Wzrost wartości	Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych	Edukacja ekologiczna w zakresie poszanowania zasobów przyrodniczych	Gmina Ząbkowice Śląskie, Szkoły z terenu gminy	Niewystarczający zasięg, nie dotarcie do wszystkich interesariuszy
		Liczba wykonanych nowych nasadzeń roślinności [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	Wzrost wartości		Nasadzenia roślinności	Gmina Ząbkowice Śląskie, Lasy Państwowe Właściciele gruntów	Brak środków finansowych, Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Liczba przebudowanych podwórek [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	>1 Wzrost wartości		Przebudowa podwórek przy ulicy Traugutta w Ząbkowicach Śląskich	Gmina Ząbkowice Śląskie	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²³	Wartość docelowa				
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	OCHRONA PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI I ZAGROŻENIAMI NATURALNYMI	Liczba przebudowanych plant zamkowych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	>1 Wzrost wartości	Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	Przebudowa plant zamkowych w Ząbkowicach Śląskich (w tym wykonanie dokumentacji projektowej)	Gmina Ząbkowice Śląskie	Zmiana uwarunkowań prawnych
		Liczba zakupionych syren elektronicznych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	>1 Wzrost wartości		Zakup syren elektronicznych w ramach systemu wczesnego ostrzegania ludności		
		Liczba zakupionego wyposażenia dla jednostek bezpieczeństwa publicznego [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0	>1 Wzrost wartości		Wyposażenie jednostek straży pożarnej (OSP)		

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 34. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]								Źródła finansowania	
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		Razem
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Ograniczenie niskiej emisji w Ząbkowicach Śląskich poprzez zakup zeroemisyjnego elektrycznego taboru autobusowego do obsługi Ząbkowickiej Komunikacji Publicznej	Gmina Ząbkowice Śląskie	7 150 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	7 150 000,00	Budżet Gminy, NFOŚiGW, Środki zewnętrzne
	Ograniczenie niskiej emisji poprzez wymianę oświetlenia na energooszczędne na terenie Gminy Ziębice, Gminy Ząbkowice Śląskie, Gminy Złoty Stok	Gmina Ząbkowice Śląskie	4 500 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	4 500 000,00	Budżet Gminy, RPO WD, Środki zewnętrzne
	Modernizacja miejskiego systemu ciepłowniczego na terenie Ząbkowic Śląskich z zastosowaniem pomp ciepła – etap I	ZGK Sp. z o.o.			40 000 000,00						40 000 000,00	Budżet ZGK Środki zewnętrzne
	Wymiana/modernizacja systemów grzewczych w budynkach mieszkalnych	Gmina Ząbkowice Śląskie; Mieszkańcy właściciele budynków indywidualnych, Wspólnoty mieszkaniowe		bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	170 000,00	Budżet Gminy WFOŚiGW Program „Czyste Powietrze”

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]								Źródła finansowania			
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		Razem?		
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Wymiana/modernizacja systemów grzewczych w budynkach użyteczności publicznej	Gmina Ząbkowice Śląskie	50 000,00	40 000,00	40 000,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	170 000,00	Budżet Gminy WFOŚiGW Program „Czyste Powietrze”	
	Utworzenie ekologicznego ciągu komunikacyjnego wraz ze stacją ładowania pojazdów oraz rowerów elektrycznych z uwzględnieniem transportu bezzałogowego	Lider - Gmina Stoszowice, Partner – Gmina Ząbkowice Śląskie	-	15 000 000,00	15 000 000,00	15 000 000,00	15 000 000,00	15 000 000,00	15 000 000,00	15 000 000,00	15 000 000,00	15 000 000,00	15 000 000,00	Budżet Gminy; Budżet Gminy Stoszowice
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych	Mieszkańcy, właściciele budynków indywidualnych, Wspólnoty mieszkaniowe	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	WFOŚiGW Program „Czyste Powietrze”
	Termomodernizacja budynku wielorodzinnego ul. Dolnośląska 38 oraz Długa 2	Mieszkańcy, właściciele budynków indywidualnych	500 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	500 000,00	500 000,00	Budżet Gminy, WFOŚiGW Program „Czyste Powietrze”
	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	Gmina Ząbkowice Śląskie	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
	Termomodernizacja budynków oświatowych w Ząbkowicach Śląskich	Gmina Ząbkowice Śląskie	3 000 000,00	3 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 000 000,00	Budżet Gminy, RPO WD, WFOŚiGW Program „Czyste Powietrze”

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]								Źródła finansowania		
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		Razem	
	Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej Nr 2 z Oddziałami Przedszkolnymi w Ząbkowicach Śląskich	Gmina Ząbkowice Śląskie	4 000 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	4 000 000,00	Budżet Gminy WFOŚiGW Program „Czyste Powietrze”
	Termomodernizacja budynków Przedszkola Publicznego Nr 2 i Przedszkola Publicznego Nr 5 w Ząbkowicach Śląskich	Gmina Ząbkowice Śląskie	1 800 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	1 800 000,00	Budżet Gminy WFOŚiGW Program „Czyste Powietrze”
	Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych	Mieszkańcy, właściele budynków indywidualnych	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	WFOŚiGW Program „Czyste Powietrze”
	Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej	Gmina Ząbkowice Śląskie	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
	Budowa farmy fotowoltaicznej	ZGK Sp. z o.o.			16 000 000,00							16 000 000,00	Budżet ZGK Środki zewnętrzne
	Budowa instalacji fotowoltaicznych na terenach Spółki PWiK Delfin	PWiK Delfin	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	200 000,00	Środki własne PWiK Delfin

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]								Źródła finansowania			
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		Razem		
ZAGROŻENIA HAŁASEM	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 382 w zakresie budowy chodnika wraz z odwodnieniem w miejscowości Kluczowa	Samorząd Województwa Dolnośląskiego	1 154 800,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	1 154 800,00	Budżet Samorządu Województwa Dolnośląskiego
	Rozbudowa i przebudowa dróg gminnych	Gmina Ząbkowice Śląskie	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
	Przebudowa ulicy Kłodzkiej i Kamienieckiej	Gmina Ząbkowice Śląskie	5 500 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
	Przebudowa dróg osiedlowych na terenie Ząbkowic Śląskich	Gmina Ząbkowice Śląskie	100 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
	Przebudowa ulicy Jasnej w Ząbkowicach Śląskich	Gmina Ząbkowice Śląskie	800 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
	Utworzenie ulicy Rubinowej w Ząbkowicach Śląskich	Gmina Ząbkowice Śląskie	40 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]								Źródła finansowania		
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		Razem	
ZAGROŻENIA HAŁASEM	Przebudowa ulic Aliantów, Długiej, Strażackiej, Bohaterów Getta, Batalionów Chłopskich w Ząbkowicach Śląskich (w tym wykonanie dokumentacji projektowej)	Gmina Ząbkowice Śląskie	150 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	150 000,00	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
	Przebudowa ulic Robotniczej i Dalekiej w Ząbkowicach Śląskich (w tym wykonanie dokumentacji projektowej)	Gmina Ząbkowice Śląskie	50 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	50 000,00	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
	Przebudowa dróg gminnych w miejscowościach: Brodziszów, Rakowice, Sulisławice, Tarnowie etap I, Stolec, Szklary Huta - etap III	Gmina Ząbkowice Śląskie	310 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	310 000,00	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
	Rozbudowa i przebudowa dróg wewnętrznych	Gmina Ząbkowice Śląskie	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
	Przebudowa dróg wewnętrznych w miejscowościach: Grochowiska, Szklary Wieś, Bobolice, Sierosów, Koziniec, Stodłowice, Strąkowa,	Gmina Ząbkowice Śląskie	380 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	380 000,00	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
	Budowa ścieżek rowerowych w Gminie Ząbkowice Śląskie	Gmina Ząbkowice Śląskie	212 960,63	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	212 960,63	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
				150 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	380 000,00

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]								Źródła finansowania		
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		Razem	
	Wymiana sieci wodociągowej w Ząbkowicach Śląskich	PWiK Delfin	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	800 000,00	Środki własne PWiK Delfin
	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenach wiejskich	PWiK Delfin	160 000,00	160 000,00	160 000,00	160 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	640 000,00	Środki własne PWiK Delfin
	Wymiana sieci wodociągowej na terenach wiejskich	PWiK Delfin	24 000,00	24 000,00	24 000,00	24 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	96 000,00	Środki własne PWiK Delfin
	Modernizacja i budowa ujęć wody oraz modernizacji stacji uzdatniania wody	PWiK Delfin	390 000,00	740 000,00	740 000,00	240 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 110 000,00	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
	Rozbudowa monitoringu ujęć wody, stacji uzdatniania wody i stacji podnoszenia ciśnienia.	PWiK Delfin	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	80 000,00	Środki własne PWiK Delfin
	Modernizacja stacji podnoszenia ciśnienia z budową stacji uzdatniania wody w m. Tarnów	PWiK Delfin	50 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	50 000,00	Środki własne PWiK Delfin

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]								Źródła finansowania			
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		Razem		
	Utworzenie elektronicznego systemu odczytów wodomierzy	PWiK Delfin	70 000,00	100 000,00	70 000,00	70 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	310 000,00	Środki własne PWiK Delfin
	Rozbudowa/ modernizacja/ kanalizacji sanitarnej	Gmina Ząbkowice Śląskie, PWiK Delfin, Mieszkańcy	80 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	80 000,00	Budżet Gminy Środki zewnętrzne
	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Ząbkowice Śląskie	PWiK Delfin	250 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 000 000,00	Środki własne PWiK Delfin
	Wymiana sieci kanalizacyjnej w Ząbkowicach Śląskich	PWiK Delfin	70 000,00	70 000,00	70 000,00	70 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	280 000,00	Środki własne PWiK Delfin
	Naprawa sieci kanalizacyjnej w Ząbkowicach Śląskich	PWiK Delfin	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	200 000,00	Środki własne PWiK Delfin
	Budowa infrastruktury technicznej na Osiedlu Owocowym w Ząbkowicach Śląskich	Gmina Ząbkowice Śląskie	500 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	500 000,00	Budżet Gminy Środki zewnętrzne

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]								Źródła finansowania			
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		Razem		
	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich	PWiK Delfin	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	200 000,00	Środki własne PWiK Delfin
	Naprawa kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich	PWiK Delfin	24 000,00	24 000,00	24 000,00	24 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	96 000,00	Środki własne PWiK Delfin
	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Olbrachcice Wielkie	Gmina Ząbkowice	100 000,00	100 000,00	1 350 000,00	1 350 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 900 000,00	Budżet Gminy
	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Braszowice	PWiK Delfin	100 000,00	100 000,00	850 000,00	850 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 900 000,00	Środki własne PWiK Delfin, Środki zewnętrzne
	Rozbudowa monitoringu stacji przepompowni ścieków	PWiK Delfin	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40 000,00	Środki własne PWiK Delfin
	Przebudowa kanalizacji deszczowej na terenie miasta Ząbkowice Śląskie	Gmina Ząbkowice Śląskie, PWiK Delfin	200 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	200 000,00	Budżet Gminy Środki zewnętrzne

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]								Źródła finansowania	
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		Razem
	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Ząbkowicach Śląskich	PWIK Delfin	100 000,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00	400 000,00	0,00	0,00	0,00	2 000 000,00	Środki własne PWIK Delfin, Środki zewnętrzne
	Budowa lokalnej oczyszczalni ścieków komunalnych dla m. Szklary Huta	Gmina Ząbkowice Śląskie	30 000,00	500 000,00	500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 030 000,00	Budżet Gminy
	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków oraz ich kontrola	Gmina Ząbkowice Śląskie										Budżet Gminy
GLEBY	Konserwacja rowów melioracyjnych	Gmina Ząbkowice Śląskie	100 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	100 000,00	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb ściekami komunalnymi	Gmina Ząbkowice Śląskie										Budżet Gminy
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Budowa PSZOK	Gmina Ząbkowice Śląskie, ZGK Sp. z o.o.	10 000 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	10 000 000,00	Budżet Gminy, budżet ZGK, NFOŚiGW

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]							Źródła finansowania			
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028		2029	Razem	
	Wymiana pojazdów do odbioru odpadów, utrzymania czystości ulic wraz z dostosowaniem bazy transportowej	ZGK Sp. z o.o.		12 000 000,00									Budżet ZGK; Środki zewnętrzne
	Zakup specjalistycznych środków transportu odpadów komunalnych selektywnie zebranych	ZGK Sp. z o.o.	800 000,00		bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	Budżet ZGK, NFOŚiGW
	Zakup oprogramowania i sprzętu komputerowego do obsługi systemu selektywnego zbierania	ZGK Sp. z o.o.	50 000,00		bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	Budżet ZGK, NFOŚiGW
	Organizowanie selektywnej zbiórki odpadów	Gmina Ząbkowice Śląskie											Budżet Gminy
	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	Gmina Ząbkowice Śląskie											Budżet Gminy
	Organizowanie „Akcji Sprzątania Świata”	Gmina Ząbkowice Śląskie											Budżet Gminy

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]								Źródła finansowania	
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		Razem
ZASOBY PRZYRODNICZE	Edukacja ekologiczna w zakresie poszanowania zasobów przyrodniczych	Gmina Ząbkowice Śląskie, Szkoły z terenu gminy	Zadanie ciągłe								Budżet Gminy, WFOŚiGW	
	Nasadzenia roślinności	Gmina Ząbkowice Śląskie, Lasy Państwowe Właściciele gruntów	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	Budżet Gminy, Środki własne właścicieli gruntów
	Przebudowa podwórek przy ulicy Traugutta w Ząbkowicach Śląskich	Gmina Ząbkowice Śląskie	200 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	200 000,00	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
	Przebudowa podwórka przy ulicy Ciasnej w Ząbkowicach Śląskich	Gmina Ząbkowice Śląskie	350 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	350 000,00	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
	Przebudowa plant zamkowych w Ząbkowicach Śląskich (w tym wykonanie dokumentacji projektowej)	Gmina Ząbkowice Śląskie	50 000,00	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	50 000,00	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Zakup syren elektronicznych w ramach systemu wczesnego ostrzegania ludności	Gmina Ząbkowice Śląskie	0,00	80 000,00	40 000,00	40 000,00	40 000,00	40 000,00	40 000,00	0,00	280 000,00	Budżet Gminy

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]								Źródła finansowania	
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		Razem
	Wypożyczenie jednostek straży pożarnej (OSP)	Gmina Ząbkowice Śląskie	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	240 000,00	Budżet Gminy, WFOŚiGW

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 35. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Prowadzenie systemu monitoringu powietrza oraz kontrola dotrzymania standardów emisyjnych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
2.	ZAGROŻENIA HAŁASEM	Prowadzenie monitoringu poziomu hałasu w środowisku	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
3.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Prowadzenie monitoringu natężenia pól elektromagnetycznych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
4.	GOSPODAROWANIE WODAMI	Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
5.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Kontrola pozwoleń wodno-prawnych	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Środki własne jednostek realizujących	-
6.	ZASOBY GEOLOGICZNE	Kontrola i ograniczenie nielegalnej eksploatacji kopalni	Okręgowy Urząd Górniczy (OUG)	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, Środki własne OUG	-
7.	GLEBY	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwiastcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi	Urząd Marszałkowski, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, Właściciele gospodarstw rolnych	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Środki własne jednostek realizujących	-
8.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Prowadzenie i monitorowanie bazy danych azbestu i PCB	Urząd Marszałkowski	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, fundusze zewnętrzne	-
9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	Monitorowanie i kontrolowanie podmiotów korzystających ze środowiska	GIOŚ, RDOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
10.	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych	GIOŚ, Powiatowa Państwowa Straż Pożarna	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-

Źródło: Opracowanie własne

4.2 Instrumenty realizacji programu

Ochrona środowiska przyrodniczego realizowana jest na mocy wielu ustaw, wśród których najważniejsze to Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym, ustawa o ochronie przyrody, ustawa o odpadach, Prawo geologiczne i górnicze. Instrumenty realizacji Programu Ochrony Środowiska wynikające z zapisów ustawowych można podzielić na: prawne, finansowe, społeczne, polityczne i strukturalne.

INSTRUMENTY PRAWNE

Wśród instrumentów prawnych wyróżnić można:

- pozwolenie wodnoprawne,
- decyzję o emisji do powietrza,
- decyzję dotyczącą hałasu,
- decyzję o wykonaniu oceny oddziaływania na środowisko,
- decyzję dotyczącą gospodarowania odpadami.

INSTRUMENTY FINANSOWE

Do instrumentów finansowych należy m.in.: opłata za gospodarcze korzystanie ze środowiska, administracyjna kara pieniężna. Źródłami pozyskiwania środków na finansowanie zadań związanych z ochroną środowiska są także:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- emisja obligacji komunalnych,
- budżet gminy,
- budżet powiatu,
- kredyty bankowe,
- fundusze unijne (strukturalne, programy pomocowo-operacyjne, pozostałe instrumenty finansowe unijne wspomagające ochronę środowiska np. Fundusz LIFE+).

INSTRUMENTY SPOŁECZNE

Można je podzielić na dwie zasadnicze grupy:

- wewnętrzne, czyli dotyczące działań samorządów i realizowane poprzez działania edukacyjne,
- zewnętrzne – polegające na budowaniu komunikacji społecznej (konsultacje, debaty publiczne, kampanie edukacyjne).

INSTRUMENTY POLITYCZNE

- Do najważniejszych instrumentów politycznych należy: Polityka energetyczna Polski do 2030 roku, Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, „Wojewódzki Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” oraz „Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030”.

INSTRUMENTY STRUKTURALNE

Są to przede wszystkim strategie i programy wdrożeniowe oraz systemy zarządzania środowiskowego.

5. System realizacji programu ochrony środowiska

5.1 Zarządzanie ochroną środowiska w gminie

Sprawna i skuteczna realizacja planowanych zadań w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy Ząbkowice Śląskie umożliwi osiągnięcie założonych celów, określonych w ramach kilku istotnych obszarów interwencji. Gmina musi jednocześnie dysponować zasobami finansowymi, organizacyjnymi oraz infrastrukturalnymi.

ZASOBY FINANSOWE

Realizacja zadań POŚ wymaga zabezpieczenia i uzyskania środków budżetowych, jak i pozabudżetowych. Wdrażanie POŚ powinno być możliwe między innymi dzięki stworzeniu sprawnego systemu finansowania ochrony środowiska, w którym podstawowymi źródłami finansowania są fundusze ekologiczne, programy pomocowe, środki własne inwestorów oraz budżet Gminy.

Realizacja inwestycji w zakresie ochrony środowiska może być wspierana za pomocą funduszy zewnętrznych pozyskiwanych w formie dotacji bezzwrotnej lub preferencyjnej pożyczki. Źródłem finansowania inwestycji z zakresu infrastruktury przyczyniającej się do ochrony środowiska, mogą być fundusze Unii Europejskiej, WFOŚiGW, NFOŚiGW, Bank Ochrony Środowiska S.A. oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych.

ZASOBY ORGANIZACYJNE

Realizacja planowanych inwestycji, oprócz zabezpieczenia odpowiedniego finansowania, wymaga również właściwej organizacji wewnętrznej. Ponadto problem ochrony środowiska na analizowanym obszarze odgrywa kluczową rolę na etapie opracowywania dokumentów planistycznych.

Cele i zadania w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska zostały ujęte w opracowanych planach i strategiach, obowiązujących na terenie gminy Ząbkowice Śląskie. Cele zawarte

w tych dokumentach są sukcesywnie realizowane przez pracowników Urzędu Miejskiego w Ząbkowicach Śląskich oraz przez przedsiębiorców i inne jednostki, w szczególności w zakresie edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży oraz rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej. Jednostka samorządu terytorialnego dysponuje odpowiednio przygotowanym zasobem organizacyjnym, umożliwiającym skuteczną i sprawną realizację zaplanowanych zadań.

ZASOBY INFRASTRUKTURALNE

Zadania planowane do realizacji w ramach poszczególnych priorytetów i celów zostały określone z uwzględnieniem obecnych zasobów infrastrukturalnych gminy oraz realnych możliwości ich potencjalnej rozbudowy. W związku z tym można przyjąć, że z punktu widzenia zasobów infrastrukturalnych, realizacja planowanych zadań jest możliwa.

Analizując możliwość zastosowania przedstawionych rozwiązań na podstawie uwarunkowań dotyczących istniejącej infrastruktury, organizacji i zarządzania ochroną środowiska oraz sytuacji finansowej Gminy, stwierdzono, że wszystkie zaproponowane przedsięwzięcia są możliwe do zrealizowania, uwzględniając następujące warunki:

- etapowość wdrażania przewidzianych do realizacji zadań,
- powołanie zespołu konsultacyjnego, którego zadaniem byłby nadzór w zakresie wdrażania, realizacji oraz monitoringu funkcjonowania programu,
- pozyskanie dodatkowych środków finansowych na realizację przewidzianych w programie zadań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych.

Pomimo że Gmina Ząbkowice Śląskie posiada niezbędne zasoby, sprawną i skuteczną realizację planowanych zadań mogą uniemożliwić następujące czynniki:

- zmiana uwarunkowań prawnych, mających wpływ na zmianę zakresu obowiązków dla władz Gminy oraz mających wpływ na jego sytuację finansową,
- niewłaściwe zarządzanie wdrażaniem Programu, monitorowanie efektów, brak korekt i uprzedzenia ewentualnych zagrożeń,
- brak koordynacji pomiędzy gminami, a także brak współpracy ponadregionalnej w zakresie niektórych działań,
- wystąpienie nagłych, nieprzewidzianych awarii lub klęsk, które spowodują konieczność innego rozdysponowania środków finansowych.

PODMIOTY DO KTÓRYCH SA KIEROWANE OBOWIĄZKI ZAWARTE W PROGRAMIE

Z punktu realizacji założeń Programu oraz poszczególnych zadań, które zostały w nim zawarte, w jego realizację i poprawę stanu środowiska zaangażowane powinny być:

-
- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu Programem: Gmina Ząbkowice Śląskie,
 - podmioty realizujące zadania Programu: Gmina Ząbkowice Śląskie, mieszkańcy, właściciele budynków indywidualnych, wspólnoty mieszkaniowe, Samorząd Województwa Dolnośląskiego, PWiK Delfin, ZGK Sp. z o.o., szkoły z terenu gminy, Lasy Państwowe, właściciele gruntów,
 - podmioty monitorujące zadania i kontrolujące przebieg realizacji i efekty Programu: GIOŚ, PWIS, Urząd Marszałkowski, RDOŚ, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Okręgowy Urząd Górniczy (OUG), Urząd Marszałkowski, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, właściciele gospodarstw rolnych, Powiatowa Państwowa Straż Pożarna,
 - podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty Programu na podstawie 2-letnich raportów z realizacji: Gmina Ząbkowice Śląskie, Starostwo Powiatowe w Ząbkowicach Śląskich.

Ponadto, określono również obowiązki dla podmiotów korzystających ze środowiska w celu ograniczenia ich negatywnego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska. Bardzo istotną rolę w realizacji Programu odgrywają mieszkańcy. W związku z tym również do tej grupy społeczeństwa kierowane są zadania.

5.2 Monitoring programu ochrony środowiska

Zgodnie z art. 18 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2021 poz. 1973 ze zm.), organ wykonawczy Gminy jest zobowiązany sporządzać co dwa lata raporty z wykonania programów ochrony środowiska, które następnie przedstawia na posiedzeniach Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich, a następnie przekazuje organowi wykonawczemu powiatu. Wskazane jest, by ewentualne korekty Programu Ochrony Środowiska były wprowadzane w drodze uchwały Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich. Pierwszy raport z wykonania przedmiotowego „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” powinien zostać przygotowany za lata 2022-2024, następny za lata 2025-2026 itd.

W związku z powyższym, podstawowe działania mające na celu kontrolę wdrażania programu obejmują sporządzenie raportu co dwa lata, oceniającego postęp wdrażania programu ochrony środowiska, którego przykładowa formuła powinna zawierać:

- ocenę efektywności wykonania zadań,
- ocenę aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,
- ocenę stopnia realizacji Programu w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,

- ocenę rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ocenę przyczyn ewentualnych rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ocenę niezbędnych modyfikacji Programu.

Nadzór i kontrola przebiegu realizacji i efektów wdrażania programu prowadzona będzie przez:

- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska,
- Wojewódzką i Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną,
- Radę Miejską Ząbkowic Śląskich.

Wskaźniki monitorowania realizacji celów i planowanych zadań przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 36. Propozycje wskaźników monitorowania celów

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik realizacji zadań		Wskaźnik monitorowania celu
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość docelowa	
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	Uniknięcie emisji pyłu [kg/rok] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0,31	Zmniejszenie zanieczyszczeń wprowadzonych do powietrza
		Uniknięcie emisji NOx [kg/rok] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	81,455	
		Uniknięcie emisji benzo-a-pirenu [kg/rok] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	0,00012279 60	
		Redukcja emisji CO ₂ [kg/rok] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	45 185,65	
		Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	1 009,43	Klasyfikacja strefy dolnośląskiej pod względem kryteriów ochrony zdrowia i ochrony roślin
		Spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO ₂] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	350,21	
		Liczba wymienionych/zmodernizowanych indywidualnych systemów grzewczych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>1 Wzrost wartości	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik realizacji zadań		Wskaźnik monitorowania celu
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość docelowa	
	POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	Liczba wymienionych/zmodernizowanych indywidualnych systemów grzewczych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>100 Wzrost wartości	
		Liczba zmodernizowanych miejskich systemów ciepłowniczych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	1	
		Liczba utworzonych stacji ładowania pojazdów i rowerów elektrycznych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	3	
		Liczba budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>2 Wzrost wartości	
		Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>1 Wzrost wartości	
		Liczba budynków poddanych termomodernizacji [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	7	
		Powierzchnia budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji [m ²] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>4 351 Wzrost wartości	
		Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [GJ] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>4 586,84 Wzrost wartości	
		Spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO ₂] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>413,9 Wzrost wartości	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik realizacji zadań		Wskaźnik monitorowania celu
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość docelowa	
		Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE (budynki mieszkalne) [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>7 Wzrost wartości	
		Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE (budynki mieszkalne) [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>5 Wzrost wartości	
		Liczba wybudowanych farm fotowoltaicznych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	1	
		Mocy wybudowanej farmy [MW] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	3-4	
ZAGROŻENIA HAŁASEM	POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO	Długość wybudowanych dróg wojewódzkich [m] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	Wzrost wartości	Liczba lokalizacji narażonych na ponadnormatywny poziom dźwięku Przypadki przekroczeń krótkookresowych wskaźników poziomu dźwięku LAeqD i LeqN Przypadki przekroczeń długookresowych wskaźników poziomu dźwięku LDWN i LN
		Długość wybudowanych dróg gminnych [m] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	Wzrost wartości	
		Długość przebudowanych dróg gminnych [m] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	Wzrost wartości	
		Liczba przebudowanych odcinków dróg gminnych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>16 Wzrost wartości	
		Liczba utwardzonych ulic [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	1	
		Długość wybudowanych dróg wewnętrznych [m] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	Wzrost wartości	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik realizacji zadań		Wskaźnik monitorowania celu
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość docelowa	
		Długość przebudowanych dróg wewnętrznych [m] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	Wzrost wartości	
		Liczba przebudowanych odcinków dróg wewnętrznych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	7	
		Długość wybudowanych ścieżek rowerowych [m.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	Wzrost wartości	
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	NATEŻENIA PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH W GRANICACH WYMAGANYCH PRAWEM POZIOMÓW	Liczba wydanych decyzji środowiskowych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	Wg potrzeb	Liczba stwierdzonych przekroczeń dopuszczalnych norm promieniowania elektromagnetycznego
GOSPODAROWANIE WODAMI	DOBRY STAN WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH	Liczba dokumentów planistycznych, w których uwzględniono mapy ryzyka powodziowego, mapy zagrożenia powodziowego oraz tereny zagrożone podtopieniami [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	Wzrost wartości	Zużycie wody na terenie gminy
		Liczba udzielonych dotacji [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	Wg potrzeb i zgłoszeń	Jakość/Stan JCWP i JCWPd znajdujących się na terenie gminy
		Liczba wybudowanych zbiorników wodnych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	1	Ścieki komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzane do wód lub do ziemi: - ogółem - nieoczyszczane
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	PROWADZENIE RACJONALNEJ GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	Liczba udzielonych dotacji [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	Wg potrzeb i zgłoszeń	Jakość/Stan JCWP i JCWPd znajdujących się na terenie gminy
		Długość wybudowanej sieci wodociągowej [km] Źródło: PWiK Delfin	4,0	Wartość ładunków zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu
		Długość wymienionej sieci wodociągowej [km] Źródło: PWiK Delfin	1,8	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik realizacji zadań		Wskaźnik monitorowania celu
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość docelowa	
		Długość wymienionej sieci wodociągowej [km] Źródło: PWiK Delfin	0,2	Stopień wyposażenia mieszkańców w kanalizację sanitarną
		Liczba zmodernizowanych ujęć wody [szt.] Źródło: PWiK Delfin	3	
		Liczba wybudowanych ujęć wody [szt.] Źródło: PWiK Delfin	1	Stopień wyposażenia mieszkańców w wodociąg
		Liczba zmodernizowanych SUW [szt.] Źródło: PWiK Delfin	2	
		Liczba zamontowanych elementów monitoringu [kpl.] Źródło: PWiK Delfin	8	
		Liczba zmodernizowanych stacji podnoszenia ciśnienia [kpl.] Źródło: PWiK Delfin	1	
		Liczba wybudowanych stacji uzdatnia wody [szt.] Źródło: PWiK Delfin	1	
		Liczba utworzonych elektronicznych systemów odczytów wodomierzy [kpl.] Źródło: PWiK Delfin	1	
		Długość sieci kanalizacyjnej [km] Źródło: GUS	>58,5 Wzrost wartości	
		Długość rozbudowanej sieci kanalizacyjnej [km] Źródło: PWiK Delfin	2,45	
		Długość wymienionej sieci kanalizacyjnej [km] Źródło: PWiK Delfin	0,40	
		Długość naprawionej sieci kanalizacyjnej [km] Źródło: PWiK Delfin	0,60	
		Liczba wybudowanych sieci kanalizacji sanitarnej [kpl.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	1	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik realizacji zadań		Wskaźnik monitorowania celu
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość docelowa	
		Liczba wybudowanych sieci kanalizacji sanitarnej [kpl.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	2	
		Liczba urzędzeń monitoringu przepompowni ścieków [kpl.] Źródło: PWiK Delfin	4	
		Długość przebudowanej sieci kanalizacji deszczowej [m] Źródło: PWiK Delfin	>1 Wzrost wartości	
		Liczba zmodernizowanych oczyszczalni ścieków [kpl.] Źródło: PWiK Delfin	1	
		Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków [kpl.] Źródło: PWiK Delfin	1	
		Liczba zewidencjonowanych zbiorników bezodpływowych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>579 Wzrost wartości	
		Liczba zewidencjonowanych przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>210 Wzrost wartości	
		Liczba skontrolowanych zbiorników bezodpływowych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	Wg potrzeb	
		Liczba skontrolowanych przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	Wg potrzeb	
GLEBY	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB PRZED DEGRADACJĄ	Liczba konserwacyjnych rowów melioracyjnych melioracyjnej [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>2 ³⁰ Wzrost wartości	Wyniki oceny chemizmu gleb
		Liczba przeprowadzonych kontroli infrastruktury ściekowej [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>1 Wzrost wartości	Powierzchnia użytków rolnych

³⁰ Konserwacja rowu melioracyjnego Braszówka w miejscowości Pawłowice oraz, Konserwacja rowu melioracyjnego w miejscowości Stolec

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA
DO ROKU 2029**

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik realizacji zadań		Wskaźnik monitorowania celu
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość docelowa	
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	BUDOWA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI ZGODNEGO Z WYMAGANIAMI KPGO	Ilość wybudowanych PSZOK [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	1	Ilość odpadów ogółem wytworzonych w ciągu roku Ilość odpadów selektywnie zebranych z terenu gminy % poziomy recykling Ilość wyrobów azbestowych na terenie gminy
		Ilość przeprowadzonych rocznie prelekcji na temat ekologii [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	20	
		Zwiększenie masy przyjmowanych odpadów w celu likwidacji dzikich wysypisk [Mg/rok] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	150	
		Liczba zakupionych pojazdów do obsługi gospodarki odpadami [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	6	
		Ilość zakupionych środków transportu [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	1	
		Ilość zakupionego oprogramowania [zestaw] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	1	
		Ilość odebranych odpadów komunalnych w sposób selektywny [Mg] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>3 104,669 Wartość wzrostowa	
		Liczba unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest [Mg] Źródło: Baza azbestowa	>111,115 Wzrost wartości	
Liczba zorganizowanych „Akcji Sprzątania Świata” [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>8 (1 rocznie) Wzrost wartości			
ZASOBY PRZYRODNI CZE	ZACHOWANIE WALORÓW I ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>1 Wzrost wartości	Powierzchnia obszarów leśnych na terenie gminy

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik realizacji zadań		Wskaźnik monitorowania celu
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość docelowa	
		Liczba wykonanych nowych nasadzeń roślinności [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	Wzrost wartości	Liczba form ochrony przyrody na terenie gminy
		Liczba przebudowanych podwórek [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>1 Wzrost wartości	
		Liczba przebudowanych plant zamkowych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>1 Wzrost wartości	
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	OCHRONA PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI I ZAGROŻENIAMI NATURALNYMI	Liczba zakupionych syren elektronicznych [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>1 Wzrost wartości	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii na terenie gminy
		Liczba zakupionego wyposażenia dla jednostek bezpieczeństwa publicznego [szt.] Źródło: Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich	>1 Wzrost wartości	

Źródło: Opracowanie własne

6. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

W poniższej tabeli przedstawiono cele środowiskowe, kierunki działań i działania wyznaczone w POŚ dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami, kierunkami działań czy działaniami w dokumentach strategicznych i programach na poziomie krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Tabela 37. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
<p>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności</p>	<p>Uchwała nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r. (M.P. z 2013 r. poz. 121)</p>	<p>Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska: Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne, Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych, Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska, Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla regiona i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych: Kierunek interwencji – Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewnijający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.</p>	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej, — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.</p>
<p>Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</p>	<p>Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. (M.P. z 2017 r. poz. 260)</p>	<p>Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich, Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Energia Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju, Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej. Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód, Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania.</p>	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej, — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. Cel: Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Cel: Natężenia pól elektromagnetycznych w granicach wymaganych prawem poziomów: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia pól elektromagnetycznych.</p>

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<p>Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego, Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją, Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi, Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych.</p>	<p>Cel: Dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych: — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodociągowej, — Kierunek interwencji: Zapewnienie dostaw wody pitnej dobrej jakości oraz spełniających zapotrzebowanie ilościowe, — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej, — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury deszczowej, — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania oczyszczalni ścieków, — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki ściekowej, Cel: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją: — Kierunek interwencji: Efektywna melioracja gleb, — Kierunek interwencji: Ograniczenie zanieczyszczeń gleb ściekami komunalnymi, Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO: — Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, — Kierunek interwencji: Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy; — Kierunek interwencji: Propagowanie ograniczenia powstawania odpadów Cel: Zachowanie wajorów i zasobów przyrodniczych:</p>

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)	Przyjęty przez Radę Ministrów dnia 29.10.2013 r.	<p>Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska</p> <p>Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu:</p> <p>Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich</p> <p>Kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu</p> <p>Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu:</p> <p>Kierunek działań 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie)</p> <p>Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu</p> <p>Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu</p>	<p>Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych.</p> <p>Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi:</p> <p>— Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.</p> <p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <p>— Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń,</p> <p>— Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń,</p> <p>— Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej,</p> <p>— Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.</p> <p>Cel: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją:</p> <p>— Kierunek interwencji: Efektywna melioracja gleb,</p> <p>— Kierunek interwencji: Ograniczenie zanieczyszczeń gleb ściekami komunalnymi,</p> <p>Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi:</p> <p>— Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.</p> <p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <p>— Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń,</p> <p>— Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń,</p> <p>— Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej,</p>
Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030	Konkluzje Rady Europejskiej z dn. 23-24 października 2014 r.	<p>Cel: Ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych względem roku 1990</p> <p>Cel: Zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii</p> <p>Cel: Poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%.</p>	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <p>— Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń,</p> <p>— Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń,</p> <p>— Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej,</p>

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
<p>Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej</p> <p>Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. w sprawie przyjęcia „Polityki ekologicznej państwa 2030 - strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” (M.P. z 2019 r. poz. 794)</p>	<p>Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego</p> <p>Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód</p> <p>Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania</p> <p>Kierunek interwencji: Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb</p> <p>Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej</p> <p>Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska</p> <p>Kierunek interwencji: Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu</p> <p>Kierunek interwencji: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym</p> <p>Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych</p> <p>Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu</p> <p>Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych</p> <p>Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa</p> <p>Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji</p>	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej, — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. <p>Cel: Poprawa klimatu akustycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych. <p>Cel: Natężenia pól elektromagnetycznych w granicach wymagalnych prawem poziomów:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia pól elektromagnetycznych. <p>Cel: Dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. <p>Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodociągowej, — Kierunek interwencji: Zapewnienie dostaw wody pitnej dobrej jakości oraz spełniających zapotrzebowanie ilościowe, — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej, — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury deszczowej, — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania oczyszczalni ścieków, 	<p>— Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.</p>

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZABKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zabkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<p>Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska</p> <p>Kierunek interwencji: Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.</p>	<p>— Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki ściekowej, Cel: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją: — Kierunek interwencji: Efektywna melioracja gleb, — Kierunek interwencji: Ograniczenie zanieczyszczeń gleb ściekami komunalnymi, Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO: — Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, Kierunek interwencji: Unięszkodliwianie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy, — Kierunek interwencji: Propagowanie ograniczenia powstawania odpadów. Cel: Zachowanie wälorów i zasobów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych. Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.</p>
<p>Polityka energetyczna Polski do 2030 roku</p>	<p>Uchwała nr 202/2009 (Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2030 r.; M.P. z 2010 r. nr 2 poz. 11)</p>	<p>Kierunek – poprawa efektywności energetycznej Cel główny – dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną, Cel główny – konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15, Kierunek – wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii</p>	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń, Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń, Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej.</p>

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZABKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zabkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Polityka energetyczna Polski do 2040 roku	Uchwała nr 22/2021 (Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2040 r. M.P. z 2021 r. poz. 264)	<p>Cel główny – racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami węgla, znajdującymi się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,</p> <p>Kierunek – wytworzenie i przesyłanie energii elektrycznej oraz ciepła</p> <p>Cel główny – zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii,</p> <p>Kierunek – rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw</p> <p>Cel główny – wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych,</p> <p>Cel główny – zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach,</p> <p>Kierunek – ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko</p> <p>Cel główny – ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego,</p> <p>Cel główny – ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych,</p> <p>Cel główny – ograniczenie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych,</p> <p>Cel główny – minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszybsze wykorzystanie ich w gospodarce,</p> <p>Cel główny – zmiana struktury wytworzenia energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.</p>	<p>— Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.</p>
		<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <p>— Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń.</p>	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<p>Cel szczegółowy: Rozwój odnawialnych źródeł energii;</p> <p>Cel szczegółowy: Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji;</p> <p>Cel szczegółowy: Poprawa efektywności energetycznej.</p>	<p>— Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń,</p> <p>— Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej,</p> <p>— Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.</p>
<p>Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2030</p> <p>Uchwała Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 roku (M.P. 2019 poz. 1060)</p>			<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <p>— Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń,</p> <p>— Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń,</p> <p>— Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej,</p> <p>— Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.</p> <p>Cel: Poprawa klimatu akustycznego:</p> <p>— Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych</p> <p>Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:</p> <p>— Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodociągowej,</p> <p>— Kierunek interwencji: Zapewnienie dostaw wody pitnej dobrej jakości oraz spełniających zapotrzebowanie ilościowe,</p> <p>— Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej,</p> <p>— Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury deszczowej,</p> <p>— Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania oczyszczalni ścieków,</p> <p>— Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki ściekowej.</p>

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Strategia rozwoju kapitału ludzkiego 2030	Uchwała Rady Ministrów nr 184/2020 z dnia 14 grudnia 2020 r. (M.P. 2020 poz. 1060)	Cel szczegółowy: Poprawa zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej,	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej, — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2030	Uchwała nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1150)	<p>Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska</p> <p>Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska,</p> <p>Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom</p>	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej, — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. <p>Cel: Dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. <p>Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodociągowej — Kierunek interwencji: Zapewnienie dostaw wody pitnej dobrej jakości oraz spełniających zapotrzebowanie ilościowe, — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej; — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury deszczowej — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania oczyszczalni ścieków,

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Strategia Rozwoju Kapitału społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030	Uchwała nr 155 Rady Ministrów z dnia 27 października 2020 r. (M.P. z 2020 r. poz. 1060)	<p>Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne</p> <p>1.2. Rozwój i wzmocnienie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.</p>	<p>Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki ściekowej.</p> <p>Cel: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Efektywna melioracja gleb, — Kierunek interwencji: Ograniczenie zanieczyszczeń gleb ściekami komunalnymi, <p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, — Kierunek interwencji: Unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy, — Kierunek interwencji: Propagowanie ograniczenia powstawania odpadów <p>Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych. <p>Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
			<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej, — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			<p>Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodociągowej, — Kierunek interwencji: Zapewnienie dostaw wody pitnej dobrej jakości oraz spełniających zapotrzebowanie ilościowe, — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej, — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury deszczowej, — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania oczyszczalni ścieków, — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki ściekowej, <p>Cel: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Efektywna melioracja gleb, — Kierunek interwencji: Ograniczenie zanieczyszczeń gleb ściekami komunalnymi, <p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPZO:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, — Kierunek interwencji: Umieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy, — Kierunek interwencji: Przejagowanie ograniczenia powstawania odpadów.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	Uchwała nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1054)	Kierunek interwencji 5: ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko.	<p>Cel: Poprawa klimatu akustycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych.
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030)	(KPOP, 2015) (M.P. z 2015 r. poz. 905)	Cele szczegółowe:	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego.</p>

WESTMOR CONSULTING

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022	Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2013 r. (M.P. z 2013 r. poz. 377)	<p>Osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM_{2.5} także pulapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narazenia.</p> <p>Osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.</p>	<p>Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń.</p> <p>Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń.</p> <p>Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej.</p> <p>Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.</p>
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022	Uchwała nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 r. (M.P. z 2016 r. poz. 784 oraz M.P. 2021 poz. 509)	<p>Cel 4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa</p> <p>Kierunek interwencji 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.</p> <p>Cele wskazane w dokumencie są między innymi:</p> <p>ZPO (zapobieganie powstawaniu odpadów),</p> <p>Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby w 2020 r. nie było składowanych więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,</p> <p>Dążenie do zmniejszenia ilości składowanych odpadów,</p> <p>Osiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych,</p> <p>Zapewnienie osiągnięcia odpowiedniego poziomu zbierania zużytego sprzętu oraz zużytych baterii i akumulatorów,</p> <p>Osiągnięcie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów powstających z produktów, między innymi odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych,</p> <p>Zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku.</p>	<p>Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi.</p> <p>Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.</p>
			<p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <p>Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami.</p> <p>Kierunek interwencji: Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy.</p> <p>Kierunek interwencji: Propagowanie ograniczenia powstawania odpadów.</p>

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032	Uchwała nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r.	<p>Cele główne:</p> <ul style="list-style-type: none"> usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest; minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju; likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko. 	<p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, Kierunek interwencji: Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy, Kierunek interwencji: Propagowanie ograniczenia powstawania odpadów.
Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającą niektóre dyrektywy	<p>Cele:</p> <p>Rozwój zrównoważonej gospodarki opartej na efektywniejszym wykorzystaniu zasobów, poszanowaniu środowiska i osiągnięciu wyższej konkurencyjności, dzięki wykorzystaniu technologii o niższym zapotrzebowaniu na surowce i energię oraz umożliwiającej wykorzystanie surowców wtórnych i odnawialnych źródeł energii.</p> <p>Budowa świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez edukację ekologiczną opartą na propagowaniu działań o charakterze niematerialnym np. propagowanie inwestycji w rozwój kompetencji, naukę, rozpowszechnianie kultury, turystyki zamiast dóbr materialnych, ograniczenia zbędnej konsumpcji, uczenia podejmowania świadomych wyborów i wsparciu dobrych praktyk oraz inicjatyw społecznych.</p> <p>Zmniejszenie ilości zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych.</p>	<p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, Kierunek interwencji: Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy, Kierunek interwencji: Propagowanie ograniczenia powstawania odpadów.
Aktualizacja „Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych”	Piąta aktualizacja KPOŚK przyjęta przez Radę Ministrów dnia 31 lipca 2017 r.	<p>Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.</p>	<p>Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodociągowej, Kierunek interwencji: Zapewnienie dostaw wody pitnej dobrej jakości oraz spełniających zapotrzebowanie ilościowe, Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej,

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Program wodno-środowiskowy kraju	Artykuł 4 Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. (RDW)	<p>Cele Programu:</p> <p>niepogarszanie stanu części wód, osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych, spehnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie), zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury deszczowej; — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania oczyszczalni ścieków, — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki ściekowej;
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030	Uchwała nr L/1790/18 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 września 2018 r.	<p>Cel strategiczny: odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.</p> <p>Cele operacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poprawa stanu środowiska, – Racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska, – Ochrona przed klęskami żywiołowymi, 	<p>Cel: Dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. <p>Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodociągowej, — Kierunek interwencji: Zapewnienie dostaw wody pitnej dobrej jakości oraz spełniających zapotrzebowanie ilościowe, — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej, — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury deszczowej, — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania oczyszczalni ścieków, — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki ściekowej.
			<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej;

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie bezpieczeństwa energetycznego, - Ochrona obiektów i terenów dziedzictwa kulturowego, - Rozwój gospodarki cyrkularnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. Cel: Dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych: - Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej: - Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodociągowej, - Kierunek interwencji: Zapewnienie dostaw wody pitnej dobrej jakości oraz spełniających zapotrzebowanie ilościowe, - Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej, - Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury deszczowej, - Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania oczyszczalni ścieków, - Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki ściekowej. Cel: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją: - Kierunek interwencji: Efektywna melioracja gleb, - Kierunek interwencji: Ograniczenie zanieczyszczeń gleb ściekami komunalnymi, Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych: - Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych. Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: - Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
<p>Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego (2020)</p>	<p>Uchwała nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. (DZ. URZ. WOJ. 2020.4036)</p>	<p>Cel 2. Racjonalny i zrównoważony sposób wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu:</p> <p>Kierunek 2.1. Stworzenie spójnego regionalnego systemu ochrony przyrody, funkcjonującego w ramach struktur krajowych i europejskich,</p> <p>Kierunek 2.2. Wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu ,</p> <p>Kierunek 2.3. Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska,</p> <p>Cel 3. Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom przez struktury przestrzenne odporne na zmiany klimatu, zagrożenia naturalne i pochodzące z działalności człowieka:</p> <p>Kierunek 3.1. Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury energetycznej oraz racjonalnego rozwój u energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań regionu,</p> <p>Kierunek 3.2. Zapewnienie warunków dla wyposażenia terenów zurbanizowanych w urządzenia i systemy umożliwiające dostarczanie wody i odbiór ścieków oraz zagospodarowanie odpadów,</p> <p>Kierunek 3.4. Zmniejszenie uciążliwości przewozu towarów masowych,</p> <p>Kierunek 3.5. Ograniczenie negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych – powodzi i suszy,</p> <p>Kierunek 3.6. Ograniczenie negatywnych skutków działalności człowieka zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu mieszkańców.</p>	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej, — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. <p>Cel: Poprawa klimatu akustycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych. <p>Cel: Natężenia pól elektromagnetycznych w granicach wymaganych prawem poziomów:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia pól elektromagnetycznych i <p>Cel: Dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. <p>Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodociągowej; — Kierunek interwencji: Zapewnienie dostaw wody pitnej dobrej jakości oraz spełniającej zapotrzebowanie ilościowe, — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej — Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury deszczowej; — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania oczyszczalni ścieków, — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki ściekowej.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Wojewódzki Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2017 z perspektywą do 2021 r.	Uchwała nr LV/212/14 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 października 2014r.	<p>Obszar strategiczny I - Zadania o charakterze systemowym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aspekty ekologiczne w planowaniu przestrzennym, - System transportowy, - System transportowy, - Aktywizacja rynku do działań na rzecz ochrony środowiska, <p>Obszar strategiczny II - Poprawa jakości środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poprawa jakości powietrza atmosferycznego, 	<p>Cel: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kierunek interwencji: Efektywna melioracja gleb, - Kierunek interwencji: Ograniczenie zanieczyszczeń gleb ściekami komunalnymi, <p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, - Kierunek interwencji: Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy, - Kierunek interwencji: Propagowanie ograniczenia powstawania odpadów. <p>Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych. <p>Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
			<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń, - Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń, - Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej, - Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. <p>Cel: Poprawa klimatu akustycznego:</p>

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii, - Poprawa jakości wód, - Postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest, - Ochrona powierzchni ziemi, - Ochrona przed hałasem, - Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym, <p>Obszar strategiczny III - Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, - Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi, - Efektywne wykorzystanie energii, <p>Obszar strategiczny IV - Ochrona przyrody i krajobrazu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ochrona zasobów przyrodniczych, - Ochrona i zwiększenie zasobów leśnych, <p>Obszar strategiczny V - Kształtowanie postaw ekologicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Edukacja ekologiczna, - Udział społeczeństwa w postępowaniu na rzecz ochrony środowiska i udostępnianie informacji o środowisku, <p>Obszar strategiczny VI - Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przeciwdziałanie poważnym awariom, - Ochrona przed powodzią i suszą, - Ochrona przeciwpożarowa, - Zwiększenie bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych. 	<p>Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych. - Cel: Natężenia pól elektromagnetycznych w granicach wymaganych prawem poziomów: - Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia pól elektromagnetycznych. - Cel: Dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych: - Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. - Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej: - Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodociągowej - Kierunek interwencji: Zapewnienie dostaw wody pitnej dobrej jakości oraz spełniających zapotrzebowanie ilościowe, - Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej, - Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury deszczowej, - Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania oczyszczalni ścieków, - Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki ściekowej. - Cel: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją: - Kierunek interwencji: Efektywna melioracja gleb, - Kierunek interwencji: Ograniczenie zanieczyszczeń gleb ściekami komunalnymi, - Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO: - Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, 	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
<p>Program ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych</p>	<p>Uchwała nr XXI/505/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 lipca 2020 r. w sprawie przyjęcia programu ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych (DZ. URZ. WOJ. 2020.4389)</p>	<p>Wykaz wszystkich planowanych działań naprawczych w województwie dolnośląskim:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z ogrzewania indywidualne, - Inwentaryzacja źródeł niskiej emisji (obiektów, w których powinna nastąpić wymiana kotłów na paliwo stałe), - Opracowanie harmonogramów rzeczowo-finansowych gwarantujących realizację działania DsOzN i wdrażania uchwał antysmogowych, - Zwiększenie powierzchni zieleni w miastach, - Nasadzenia zieleni wzdłuż największych ciągów komunikacyjnych we Wrocławiu, o SDR>30 000 pojazdów, - Edukacja ekologiczna, - Poprawa jakości taboru komunikacji miejskiej poprzez wymianę autobusów na przynajmniej spełniające normę EURO6, w strefie aglomeracji wrocławskiej, - Budowa instalacji do usuwania arsenu z gazów odlotowych z suszarni koncentratów miedzi poprzez dodanie II stopnia odpylenia, - Realizacja działań ograniczających emisje arsenu, 	<p>Kierunek interwencji: Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy, Kierunek interwencji: Propagowanie ograniczenia powstawania odpadów. Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych: Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych. Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożeń oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.</p>
			<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń, Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń, Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej, Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych: Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych.</p>

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ strategicznych/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami na lata 2016-2022	Uchwała nr XLIII/1450/17 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 21 grudnia 2017r.	<p>– Modernizacja urządzeń oczyszczających gazy procesowe w instalacjach.</p> <p>Cele długoterminowe 2016-2028:</p> <p>Cel 1. minimalizacja masy powstających odpadów komunalnych i zagospodarowanie ich zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami,</p> <p>Cel 2. dalsze wspieranie działań, których celem jest eliminacja nielegalnych składowisk odpadów,</p> <p>Cel 3. ewaluacja i kontynuacja działań mających na celu rozwój i wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów na terenie województwa dolnośląskiego,</p> <p>Cel 4. doskonalenie systemu selektywnego zbierania odpadów, z dostosowaniem się do zmiennej morfologii odpadów,</p> <p>Cel 5. systemowe działania w zakresie edukacji ekologicznej mieszkańców województwa dolnośląskiego w zakresie prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi, obejmujące kompleksowe podejście do ochrony środowiska oraz zwrócenie szczególnej uwagi na prawidłowe funkcjonowanie gospodarki odpadami komunalnymi ulegającymi biodegradacji,</p> <p>Cel 6. do 2025 r. recyklingowi powinno być poddawane 60% odpadów komunalnych.</p> <p>Cel 7. Ograniczenie składowania odpadów komunalnych i pozostałości z ich przetworzenia w kontekście celu horyzontalnego wyznaczonego w KPGO 2022 w zakresie ograniczenia składowania odpadów komunalnych do 10% w 2030 r.</p>	<p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami, — Kierunek interwencji: Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy, — Kierunek interwencji: Propagowanie ograniczenia powstawania odpadów.
Strategia Rozwoju Powiatu Ząbkowickiego ... powiat ząbkowicki - miejsce, w którym chce się być ...	Uchwała nr XVI/84/2016 Rady Powiatu Ząbkowickiego z dnia 31.03.2016 r.	<p>Cel strategiczny: Zrównoważony rozwój przestrzenny oparty na współpracy samorządów i mieszkańców.</p> <p>Cele operacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – właściwe planowanie przestrzenne, – wzrost dostępności transportowej powiatu, rewitalizacja obszarów staromiejskich i przemysłowych, 	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń,

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
<p>Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Ząbkowickiego na lata 2018-2021 z perspektywa na lata 2022-2025</p>	<p>Uchwała nr XXXVII/205/2018 Rady Powiatu Ząbkowickiego z dnia 28 marca 2018 r.</p>	<p>- ograniczenie zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego.</p>	<p>- Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej, - Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. Cel: Poprawa klimatu akustycznego: - Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Cel: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją: - Kierunek interwencji: Efektywna melioracja gleb, - Kierunek interwencji: Ograniczenie zanieczyszczeń gleb ściekami komunalnymi. Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych: - Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych.</p>
<p>Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Ząbkowickiego na lata 2018-2021 z perspektywa na lata 2022-2025</p>	<p>Uchwała nr XXXVII/205/2018 Rady Powiatu Ząbkowickiego z dnia 28 marca 2018 r.</p>	<p>Cele: - Poprawa jakości powietrza, - Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców powiatu ponadnormalnym hałasem, Wyeliminowanie negatywnych oddziaływań pól elektromagnetycznych, - Poprawa jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości i ilości wód podziemnych wraz z racjonalizacją ich wykorzystania, - Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą, - Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, - Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych, - Podniesienie jakości gleb, - Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, - Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej.</p>	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: - Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń, - Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń, - Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej, - Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. Cel: Poprawa klimatu akustycznego: - Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Cel: Natężenia pól elektromagnetycznych w granicach wymaganym prawem poziomów: - Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia pól elektromagnetycznych.</p>

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZABKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zabkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<p>- Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.</p> <p>- Powiększenie zasobów leśnych i zapewnienie ich kompleksowej ochrony.</p> <p>- Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym i zagrożeniom naturalnym oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia.</p>	<p>Cel: Dobry stan wód:powierzchniowych i podziemnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. <p>Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodociągowej. - Kierunek interwencji: Zapewnienie dostaw wody pitnej dobrej jakości oraz spełniających zapotrzebowanie ilościowe. - Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej. - Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury deszczowej. - Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania oczyszczalni ścieków. - Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki ściekowej. <p>Cel: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kierunek interwencji: Efektywna melioracja gleb, - Kierunek interwencji: Ograniczenie zanieczyszczeń gleb ściekami komunalnymi, <p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami. - Kierunek interwencji: Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy, - Kierunek interwencji: Propagowanie ograniczenia powstawania odpadów. <p>Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych:</p>

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Strategia rozwoju Gminy Ząbkowice Śląskie na lata 2014-2020	Uchwała nr LVII/38/2014 Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich z dnia 26 czerwca 2014 r. Ostatnia zmiana Uchwała nr XXXI/199/2020 Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich z dnia 7 lipca 2020 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia "Strategii Rozwoju Gminy Ząbkowice Śląskie na lata 2014 – 2020".	<p>Cel strategiczny: unowocześnienie infrastruktury technicznej w gminie,</p> <p>Cel operacyjny: modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej oraz ochrona środowiska i zasobów naturalnych.</p>	<p>Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych.</p> <p>Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz trzyminalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Ząbkowice Śląskie	Uchwała nr XXX/196/2016 Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich z dnia 8 lipca 2016 r.	<p>Przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie paliw i energii na terenie gminy Ząbkowice Śląskie:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Termomodernizację budynków użyteczności publicznej, — Wzrost wykorzystania instalacji opartych o odnawialne źródła energii, — Modernizację oświetlenia ulicznego, 	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej, — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. <p>Cel: Dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią. <p>Cel: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Efektywna melioracja gleb, <p>Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych
Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Ząbkowice Śląskie	Uchwała nr XXX/196/2016 Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich z dnia 8 lipca 2016 r.	<p>Przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie paliw i energii na terenie gminy Ząbkowice Śląskie:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Termomodernizację budynków użyteczności publicznej, — Wzrost wykorzystania instalacji opartych o odnawialne źródła energii, — Modernizację oświetlenia ulicznego, 	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń, — Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ strategicznymi/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Ząbkowice Śląskie	Uchwała Rady Miejskiej Ząbkowice Śląskich z dnia 29 kwietnia 2021 r.	<p>Edukację społeczeństwa z zakresu gospodarki niskoemisyjnej i odnawialnych źródeł energii.</p> <p>Długoterminowa strategia Gminy Ząbkowice Śląskie do 2025 r. będzie obejmować działania polegające na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - termomodernizacji budynków użyteczności publicznej, - termomodernizacji budynków sektora mieszkaniowego, - zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy, - ograniczeniu zużycia energii finalnej w obiektach użyteczności publicznej, - zwiększeniu efektywności energetycznej, - zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń pochodzącej z sektora transportu. 	<p>Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.</p> <p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń, - Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń, - Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej, - Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE.
Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Ząbkowice Śląskie	Uchwała nr I/1/2001 Rady Miejskiej w Ząbkowicach Śląskich z dnia 26 stycznia 2001 roku, zmieniła uchwałą nr VI/19/2010 Rady Miejskiej Ząbkowice Śląskich z dnia 02 czerwca 2010 r.	<p>Cele ekologiczne – wyrażają się w ochronie i racjonalnym kształtowaniu środowiska przyrodniczego poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - traktowanie ochrony środowiska jako nierozłącznej części wszystkich procesów rozwojowych, - ochronę wartości przyrodniczych i kulturowych, - ochronę ciągów ekologicznych, - ochronę lasów, gleb, surowców naturalnych, wód, atmosfery, - hamowanie procesów degradacji środowiska naturalnego, - stosowanie nowoczesnych technologii w zakresie infrastruktury technicznej (m.in. w ciepłownictwie) – przyjaznych dla środowiska, - rozwiązanie problemu gospodarki ściekami. 	<p>Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji liniowej zanieczyszczeń, - Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji powierzchniowej zanieczyszczeń, - Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej, - Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE. <p>Cel: Poprawa klimatu akustycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych. <p>Cel: Natężenia pól elektromagnetycznych w granicach wymaganych prawem poziomów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia pól elektromagnetycznych i <p>Cel: Dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych:</p>

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			<p>— Kierunek interwencji: Ochrona przed powodzią.</p> <p>Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:</p> <p>— Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury wodociągowej,</p> <p>— Kierunek interwencji: Zapewnienie dostaw wody pitnej dobrej jakości oraz spełniających zapotrzebowanie ilościowe,</p> <p>— Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej,</p> <p>— Kierunek interwencji: Poprawa infrastruktury deszczowej,</p> <p>— Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania oczyszczalni ścieków,</p> <p>— Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki ściekowej.</p> <p>Cel: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją:</p> <p>— Kierunek interwencji: Efektywna melioracja gleb,</p> <p>— Kierunek interwencji: Ograniczenie zanieczyszczeń gleb ściekami komunalnymi,</p> <p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <p>— Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami,</p> <p>— Kierunek interwencji: Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy,</p> <p>— Kierunek interwencji: Propagowanie ograniczenia powstawania odpadów:</p> <p>Cel: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych:</p> <p>— Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych.</p>

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2029

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie wspólne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest na terenie Miasta Gminy Ząbkowice Śląskie wraz z inwentaryzacją miejsc występowania wyrobów budowlanych zawierających azbest		Podstawowym celem Programu jest: „Całkowite usunięcie z terenu gminy wyrobów zawierających azbest do końca 2032 roku, przy zachowaniu obowiązujących przepisów i procedur w tym zakresie”	<p>Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii. <p>Cel: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy.

Źródło: Opracowanie własne

7. Streszczenie w języku niespecjalistyczny

Opracowanie gminnego Programu ochrony środowiska wynika z ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.). Niniejszy Program zgodny jest z powyższą ustawą oraz innymi dokumentami na szczeblu krajowym, wojewódzkim i powiatowym, w których poruszana jest szeroko rozumiana problematyka ochrony środowiska.

Program Ochrony Środowiska jest dokumentem strategicznym, odnoszącym się do aspektów środowiskowych. Dokument ten określa i systematyzuje działania środowiskowe, niezbędne do poprawy jakości życia i stanu środowiska na terenie gminy oraz przyczynia się do zapewniania jej zrównoważonego rozwoju.

Gmina Ząbkowice Śląskie zlokalizowana jest w powiecie ząbkowickim, na południu województwa dolnośląskiego. Posiada atrakcyjną lokalizację pod względem dostępności komunikacyjnej i odległości od dużych ośrodków miejskich (Wrocławia 67 km, Wałbrzycha – 69 km, Kudowy Słone – 57 km, gdzie znajduje się przejście graniczne z Republiką Czeską).

Układ drogowy na terenie Gminy Ząbkowice Śląskie tworzą: droga krajowa nr 8 (biegnąca od granicy z Litwą i dalej w kierunku Warszawy – Piotrkowa Trybunalskiego – Wrocławia – Kudowy – Zdrój, a następnie na południe Europy), jest to jednocześnie trasa międzynarodowa o numerze E67, droga wojewódzka nr 382, droga wojewódzka nr 385, drogi powiatowe oraz gminne. Przez obszar ten przebiega jedna czynna linia kolejowa relacji Legnica - Ząbkowice Śląskie- Kamieniec Ząbkowicki – nr 137.

Stan zaopatrzenia gminy Ząbkowice Śląskie w infrastrukturę kanalizacji sanitarnej jest zadowalający, gdyż do sieci kanalizacji sanitarnej podłączonych jest 69,9% mieszkańców. Pozostali nieliczni mieszkańcy korzystają ze zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Stan wyposażania gminy w sieć wodociągową jest również bardzo wysoki. Niemal wszyscy mieszkańcy są podłączeni do sieci wodociągowej (99,9% populacji gminy Ząbkowice Śląskie posiadającej w 2020 roku dostęp do sieci wodociągowej). Na terenie gminy, zarówno w mieście, jak i na obszarach wiejskich funkcjonuje sieć gazowa podwyższonego średniego ciśnienia, średniego i niskiego ciśnienia. Zgodnie z danymi GUS, w 2020 roku z sieci gazowej korzystało 70,8% mieszkańców gminy. Jest w całości zelektryfikowana, a nieruchomości zasilane są w energię elektryczną za pośrednictwem sieci 220 kV, 110 kV, 15 kV oraz 0,4 kV. Na obszarze gminy istnieje również uporządkowany system gospodarki odpadami.

Na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Rezerwat Przyrody „Skałki Stoleckie”,
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie”,
- Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 PLH020012 „Skałki Stoleckie”,
- pomniki przyrody (10 szt.),
- stanowisko dokumentacyjne o nazwie Sztolnia Robert w Szklarach.

Stan powietrza atmosferycznego, stan wód powierzchniowych i podziemnych, poziom hałasu oraz poziom PEM poddawane są regularnym badaniom.

Zgodnie z danymi zawartymi w „Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie dolnośląskim” raport wojewódzki za rok 2020 oraz w opracowaniu GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu z 2021 r. „Jakość Środowiska na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie na podstawie Państwowego Monitoringu Środowiska”, teren gminy znalazł się w obszarze przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w PM10 (ochrona zdrowia) oraz poziomu celu długoterminowego O₃ (ochrona zdrowia).

Ocena stanu wód powierzchniowych wykonana na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2021 r., poz. 1475) wykazała, że JCWP, w obszarze których leży gmina Ząbkowice Śląskie oraz dla których określono ocenę stanu JCWP, odznaczają się złym stanem wód.

Według Map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, dostępnych na stronie Informatycznego Systemu Osłony Kraju, w obszarach administracyjnych gminy występuje zagrożenie powodziowe od strony rzeki Budzówka.

Badania wód podziemnych na terenie gminy Ząbkowice Śląskie były prowadzone w 2019 roku w ramach monitoringu diagnostycznego na podstawie „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa dolnośląskiego na latach 2016-2020 – aneks w 2019 roku”. Monitoring diagnostyczny obejmuje jednolite części wód podziemnych o statusie nie zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu.

Na podstawie informacji zawartych w opracowaniu „Jakość Środowiska na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie na podstawie PMS” sporządzonym przez GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w 2021 r., na terenie gminy pobrano z punktu na JCWP nr 109 raz w roku dwie próby wód podziemnych w miejscowościach Brodziszów i Stolec. Wody podziemne pobrane w miejscowości Brodziszów zaliczono do wód dobrej jakości (klasa II) ze względu na stężenie manganu i wodorowęglanów w klasie III. Natomiast wody pobrane

w miejscowości Stolec zakwalifikowano do wód zadowalającej jakości (klasa III), ze względu na stężenie azotanów (49 mg/l).

Głównym źródłem emisji hałasu komunikacyjnego do środowiska na terenie gminy Ząbkowice Śląskie jest ruch na drogach wojewódzkich nr 382 i 385 oraz na drodze krajowej nr 8, która jest jednocześnie trasą międzynarodową o numerze E67. Źródło hałasu może stanowić również linia kolejowa nr 137 relacji Legnica - Ząbkowice Śląskie- Kamieniec Ząbkowicki, która przebiega przez ten obszar.

Na podstawie informacji zawartych w opracowaniu „Jakość Środowiska na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie na podstawie PMŚ” sporządzonym przez GIOŚ Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w 2021 r., badania poziomów pól elektromagnetycznych na terenie gminy Ząbkowice Śląskie były prowadzone w roku 2021 w miejscowości Ząbkowice Śląskie w dwóch punktach pomiarowych, w których nie odnotowano przekroczeń wartości dopuszczalnej składowej elektrycznej, która od 1 stycznia 2020 r. wynosi od 28 V/m do 61 V/m dla wysokich częstotliwości (rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku).

Na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie nie jest zlokalizowany żaden stały punkt pomiarowo-kontrolny, w związku z czym jednostka nie jest objęta monitoringiem chemizmu gleb ornych realizowanych w ramach obowiązującego PMŚ.

Na terenie gminy nie zidentyfikowano zakładów przemysłowych o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. Najbliżej zlokalizowanymi zakładami przemysłowymi mogące mieć wpływ na obszar gminy są:

- zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.: ORION Sp. z o.o. w Dzierżoniowie (ok. 20 km w linii prostej od Ząbkowic Śląskich) oraz ORION Sp. z o.o. Zakład nr 2 w Nowej Rudzie (ok. 27 km w linii prostej od Ząbkowic Śląskich),
- zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.: P.W. EKSTRA – GAZ S.C. Krystyna Pijarowska i Danuta Kraus, Rozlewnia Gazu Płynnego w Nowej Rudzie (ok. 27 km w linii prostej od Ząbkowic Śląskich) oraz PROCHEMIST Sp. z o.o. w miejscowości Chwalisław 1 (ok. 23 km w linii prostej od Ząbkowic Śląskich).

Zgodnie z mapą dostępną na stronie Państwowego Instytutu Geologicznego (System Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO), na terenie gminy Ząbkowice Śląskie nie występują obecnie osuwiska. Na niewielkim obszarze we wschodniej części gminy występuje natomiast obszar zagrożony występowaniem naturalnych zagrożeń geologicznych, w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych: 10565 KRTZ.

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie przeanalizowano 10 obszarów interwencji, do których należą: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważanymi awariami.

Następnie w ramach poszczególnych obszarów interwencji wyznaczono kierunki interwencji i zadania, które zostały zaprezentowane w formie tabelarycznej. Harmonogram planowanych działań obejmuje głównie zadania własne samorządu, ale także zarządców dróg, mieszkańców gminy, jednostek organizacyjnych i podmiotów działających na terenie gminy.

Wdrażanie Programu odbywać się będzie przez stałe monitorowanie uzyskiwanych efektów z realizacji planowanych działań. Organ wykonawczy Gminy Ząbkowice Śląskie odpowiedzialny będzie za sporządzenie i przedstawienie Radzie Miejskiej Ząbkowic Śląskich raportu z wykonania Programu, co 2 lata. Monitoring będzie obejmował także bieżące kontrolowanie postępu w zakresie wykonania przedsięwzięć zdefiniowanych w przedmiotowym POŚ.

Spis tabel, rysunków i wykresów

Tabela 1. Wykaz zadań zrealizowanych w latach 2018-2020 na terenie gminy Ząbkowice Śląskie z zakresu ochrony środowiska	9
Tabela 2. Położenie Gminy Ząbkowice Śląskie wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski	13
Tabela 3. Wyposażenie gminy Ząbkowice Śląskie w sieć gazową w latach 2016-2020	17
Tabela 4. Wynikowe klasy strefy dolnośląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2020 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi	24
Tabela 5. Wynikowe klasy strefy dolnośląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2020 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin	24
Tabela 6. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza	31
Tabela 7. Wyniki pomiaru hałasu drogowego w wybranych punktach pomiarowo-kontrolnych dla miasta Ząbkowice Śląskie w 2020 r.	35
Tabela 8. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem	37
Tabela 9. Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych w punktach na terenie gminy Ząbkowice Śląskie w 2021 r.	39
Tabela 10. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne	39
Tabela 11. JCWP w obrębie gminy Ząbkowice Śląskie	40
Tabela 12. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych części wód powierzchniowych położonych na terenie gminy Ząbkowice Śląskie	42
Tabela 13. Kompleksowa ocena stanu JCWPd na terenie gminy Ząbkowice Śląskie w roku 2019	47
Tabela 14. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarowanie wodami	50
Tabela 15. Infrastruktura wodociągowa na terenie gminy Ząbkowice w latach 2016-2020	51
Tabela 16. Infrastruktura kanalizacyjna gminy Ząbkowice Śląskie w latach 2016-2020	52
Tabela 17. Liczba zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Ząbkowice Śląskie	53
Tabela 18. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa	54
Tabela 19. Obszary górnicze na terenie gminy Ząbkowice Śląskie	57
Tabela 20. Tereny górnicze na terenie gminy Ząbkowice Śląskie	57
Tabela 21. Złoża kopalin na terenie gminy Ząbkowice Śląskie	58
Tabela 22. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne	62
Tabela 23. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby	63
Tabela 24. Ilość odpadów komunalnych odebranych terenu gminy Ząbkowice Śląskie i z PSZOK w roku 2020	65
Tabela 25. Poziomy recyklingu i ograniczania masy składowanych odpadów komunalnych osiągnięte w gospodarce odpadami przez Gminę w roku 2020	65
Tabela 26. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	67
Tabela 27. Lasy i grunty leśne na terenie gminy Ząbkowice Śląskie	67
Tabela 28. Charakterystyka rezerwatu przyrody „Skalki Stoleckie”	73
Tabela 29. Pomniki przyrody na terenie gminy Ząbkowice Śląskie	78
Tabela 30. Stanowisko dokumentacyjne na terenie gminy Ząbkowice Śląskie	81
Tabela 31. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Zasoby przyrodnicze	81
Tabela 32. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami	83
Tabela 33. Cele i kierunki interwencji oraz zadania Programu Ochrony Środowiska dla gminy Ząbkowice Śląskie na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029	91
Tabela 34. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem	107
Tabela 35. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem	120
Tabela 36. Propozycje wskaźników monitorowania celów	125
Tabela 37. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi	133
Rysunek 1. Położenie gminy Ząbkowice Śląskie	12
Rysunek 2. Sieć dróg na terenie gminy Ząbkowice Śląskie	14
Rysunek 3. Linia kolejowa na terenie gminy Ząbkowice Śląskie	15
Rysunek 4. Położenie gminy Ząbkowice Śląskie na tle dzielnic rolniczo-klimatycznych Polski wg W. Okołowicza i D. Martyn	19
Rysunek 5. Położenie gminy Ząbkowice Śląskie na mapie energii wiatru w kWh/m ² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu	27

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA LATA 2022-2025 Z PERSPEKTYWA
DO ROKU 2029**

Rysunek 6. Położenie gminy Ząbkowice Śląskie na mapie usłonecznienia względnego na terenie Polski	28
Rysunek 7. Położenie gminy Ząbkowice Śląskie na tle okręgów geotermalnych Polski	29
Rysunek 8. Położenie gminy Ząbkowice Śląskie na mapie temperatury na głębokości 2000 m p.p.t.	30
Rysunek 9. Lokalizacja punktów kontrolno-pomiarowych hałasu drogowego na terenie miasta Ząbkowice Śląskie w 2020 r.	34
Rysunek 10. Mapa zagrożenia powodziowego gminy Ząbkowice Śląskie	45
Rysunek 11. JCWPd na obszarze gminy Ząbkowice Śląskie	46
Rysunek 12. Mapa utworów przypowierzchniowych gminy Ząbkowice Śląskie	56
Rysunek 13. Tereny i obszary górnicze oraz złoża kopalin na terenie gminy Ząbkowice Śląskie	60
Rysunek 14. Mapa występowania terenów zagrożonych występowaniem osuwisk na terenie gminy Ząbkowice Śląskie	61
Rysunek 15. Mapa obszarów leśnych na terenie gminy Ząbkowice Śląskie	69
Rysunek 16. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Ząbkowice Śląskie	71
Wykres 1. Wyniki badań hałasu drogowego przeprowadzonych na terenie Ząbkowic Śląskich w 2020 r. w porze dnia	36
Wykres 2. Wyniki badań hałasu drogowego przeprowadzonych na terenie Ząbkowic Śląskich w 2020 r. w porze nocy.....	36

Uzasadnienie

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 sporządzony w celu realizacji krajowej polityki ochrony środowiska, która jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057), a także za pomocą wojewódzkich, powiatowych gminnych programów ochrony środowiska. Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia Programu jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. Programy powinny stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z zapisem w art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organy inspekcji sanitarnej uczestniczą w uzgadnianiu odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów dokumentów, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. ustawy. Organ administracji opracowujący projekt dokumentu może po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 ww. ustawy, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy.

Pismem z dnia 28.03.2022 r. (znak: ZNS.9022.4.25.2022.DG) Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny we Wrocławiu wskazał, że uzgodnienia, co do ewentualnej potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przekazanego projektu dokumentu należy dokonać z organem wymienionym w art. 57 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko tj. regionalnym dyrektorem ochrony środowiska”.

Pismem z dnia 21.04.2022 r. (znak WSI.410.2.22.KM) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu stwierdził, iż przedmiotowy projekt nie jest dokumentem, o którym mowa w art.46 ww. zatem przepisy art. 48 tej ustawy nie mają zastosowanie. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu przeanalizował projekt Programu w świetle art. 47 ww. ustawy i wyraził opinię, iż nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029”.

Mając powyższe na uwadze stwierdza się brak potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029”.

Na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021, poz. 1973 ze zm.) oraz art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 r., poz. 2373 ze zm.), Burmistrz Ząbkowic Śląskich zawiadomił o opracowaniu i wyłożeniu do publicznego wglądu na okres 21 dni projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ząbkowice Śląskie na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” w dniach od 22.03.2022 r. do 12.04.2022 r. Dokument był wyłożony w ww. dniach, do publicznego wglądu w Urzędzie Miejskim w Ząbkowicach Śląskich w godzinach urzędowania oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu. Uwagi można było zgłaszać w formie pisemnej, w siedzibie Urzędu lub drogą poczty elektronicznej. W wyznaczonym terminie do wyłożonego projektu Programu Ochrony Środowiska nie wpłynęły żadne uwagi ani wnioski.

Program Ochrony Środowiska został również pozytywnie zaopiniowany uchwałą nr 314/2022 Zarządu Powiatu Ząbkowickiego z dnia 28.04.2022 r.

Podjęcie niniejszej uchwały będzie powodować skutki finansowe w przypadku realizacji planowanych inwestycji i uwzględnieniu w budżecie gminy.

W świetle powyższego, w celu realizacji obowiązku ustawowego, zasadnym jest przyjęcie uchwały.

Sporządził: *Katarzyna Sradz - tj. specjaliste ds. obrony środowiska i odpadów*
.....
(imię i nazwisko, stanowisko, podpis lub parafka, pieczętka)

Referujący: *Katarzyna Sradz*
.....

Podpis i pieczętka kierownika wydziału:
Z up. Burmistrza
Jakub Dusiński
Główny specjalista
ds. budownictwa i inwestycji

Podpis szefa pionu:
Z up. Burmistrza
Dariusz Młodzięć
Zastępca Burmistrza

Radca prawny:
RADCA PRAWNY
Kamila Cwikowska-Krehut
(podpis i pieczętka)

Skarbnik Gminy
Skarbnik Gminy
Beata Bedri
(podpis i pieczętka)